

**Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen
den 15 oktober 2012***§ 2 Interpellation om sociala oroligheter i Järva (nr 2012:16)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, ledamöter! När jag läste borgarrådets svar på min interpellation blev jag besviken och ledsen, och jag undrar om Joakim Larsson har förlorat kontakten med verkligheten. Jag undrar i vilken värld Joakim Larsson lever i. Och jag undrar helt enkelt om han har hamnat i något slags bubbla här i Stadshuset.

Det jag beskriver i min interpellation bekräftas av professionella som jobbar med det jag beskriver, att av allt att döma finns det sociala oroligheter i Järva. Vi ser det i rapport efter rapport från skolan, socialtjänsten, från polisen, från frivilligorganisationer. Trots det säger Joakim Larsson att allt är bra och att han inte behöver göra någonting.

Jag ska upprepa de frågor som jag ställde till Joakim Larsson. Det handlar bland annat om att ca 400 ungdomar som inte finns med i någon officiell statistik inte jobbar, en del har blivit introducerade i en kriminell bana. Vad ska vi göra med dem? Vilket mandat vill Joakim Larsson ge till de lokala myndigheterna att jobba med?

Jag kan hänvisa till den senaste tertiärrapporten i stadsdelarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. I båda skriver man att det finns tecken på sociala oroligheter. Det känns som att Joakim Larsson inte ens läst de rapporter som förvaltningen lämnat under det senaste gångna halvåret.

I senaste numret av Mitt i kan jag läsa att Tensta inte är tryggt, det är värre än någonsin. Då säger Joakim Larsson: Nej, jag har inte hört det, jag har inte läst det, allt är bra, jag vill inte säga någonting. På frågan om Järvalyftet, där man skulle utveckla en mer socialt bra utveckling, säger Joakim Larsson: Nej, allt är bra.

Jag undrar helt enkelt: Vad är det som kommer att få Joakim Larsson att ändra åsikt när det gäller hur verkligheten ser ut?

Det finns även tecken på att utvecklingen går åt fel håll. När det gäller tryggheten satsar man på hårda åtgärder: polis och vaktbolag. Kostnaderna för bevakningsbolag har ökat lavinartat de senaste åren, medan kostnaderna för mjuka värden, det vill säga socialtjänsten och skolan, har minskat. I skolan är det särskilt dåliga resultat, och antalet ungdomar som inte har godkända betyg har ökat; det har vi läst nyligen och läser varje vecka i tidningarna. Socialdirektörerna har gått ut och sagt: Vi kan inte efterleva lagens krav.

Om allt detta säger Joakim Larsson: Så är det inte, jag ser inte det.

Jag kan inte beteckna det som någonting annat än att Joakim Larsson har hamnat i en bubbla där han är helt verklighetsfrånvärd. Man beskriver till exempel att det finns jobbtorg. Men vad ska man göra med de ungdomar som inte kommer till jobbtorget? Man tittar inte på varför Järvalärling, som är en bra verksamhet, inte drar till sig dessa ungdomar. Vad är problemet? Det känns som att Joakim Larsson inte vill närma sig de frågeställningar som jag har tagit upp i min interpellation och i stället låtsas att allting är bra.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tack, Awad Hersi, för din interpellation! Jag tycker möjligen att du ägnar största delen av ditt anförande till att tillskriva mig uppfattningar som jag inte har. Det du beskriver som nästintill citat är någonting som jag aldrig har yttrat. Jag har aldrig sagt att allting är problemfritt i Järvaområdet eller att man inte har ett utanförskap i de delar av staden där arbetslösheten är större än i andra delar. Det är stora utmaningar vi har framför oss.

Det är en interpellation som innehåller tre frågor, och jag har försökt svara på de tre frågorna.

Vi har identifierat ett mycket stort antal problem som behöver lösas i Järvaområdet, som interpellationen hänvisar till. Det innebär dock inte att allting är löst bara för att vi har identifierat problemen. Det är en rad olika åtgärder som vi har satt in under de senaste årens lopp, ibland inom ramen för Järvalyftet, ibland inom ordinarie verksamhet, både inom stadens verksamhet som stadsdelsförvaltningen står för och inom de samarbeten som vi har med olika myndigheter.

Vad jag däremot inte skriver under på, Awad, är din beskrivning av att allting är eländigt, fullständigt katastrofalt. När man talar om brottsstatistik och annat ska man jämföra på ett riktigt sätt. Jag tycker inte om att man svartmålar, det tycker inte heller de som bor i Tensta och Rinkeby. Det är inte särskilt fruktbart att man svartmålar området som en oroshärd som i praktiken bara har oroligheter på agendan. Så är det inte. Vi ser mer brott i innerstaden, på Östermalm och på Södermalm, än i Tensta.

Däremot har vi en väldigt stor utmaning i att människor i större utsträckning saknar arbete, att människor inte når lika bra skolresultat och annat, vilket är någonting vi ska fokusera på. Men jag tycker inte om att vare sig fullmäktigeledamöter eller andra beskriver områden som gigantiska problemområden.

Vi ska ta de enskilda problemen på allvar, och de individer som befinner sig där kan nog se det som kris för de enskilda individerna, men svartmåla inte ett helt område utefter en politisk uppfattning på det sätt som du gör, det tycker jag är fel.

Tensta är inte tryggt på något sätt, tryggare än någon annan plats, men det är inte ett sådant katastrofområde som du beskriver det.

Anförande nr 4

A w a d H e r s i (MP): Jag vidhåller att Joakim Larsson har förlorat kontakten med verkligheten. Jag sträcker ut handen och inbjuder dig att komma med mig och göra ett verklighetsbesök på fältet för att se hur det är. I Rinkeby har man sett ett nytt fenomen, nämligen att det svävar helikoptrar i luftrummet över Järva varje dag, varje

natt. Det är någonting som har hänt de senaste månaderna, och många människor upplever det mycket problematiskt. Det stör människorna väldigt mycket. Det ser du inte.

Nu när du har varit ytterstadsborgarråd, Joakim Larsson, så lång tid är det inte för mycket begärt att kräva lite resultat. Vad har du uppnått? Än så länge kan vi inte se något. Vi kan konstatera att utvecklingen blir värre och värre. När tror du att du kan peka på någonting och säga: Det här har blivit bättre? Du har haft gott om tid.

När det gäller brottsligheten håller jag inte med dig. Jag har sett den senaste statistiken över olika former av brott i området. Jag kan inte se att brottsligheten skulle ha sjunkit. Jag kan överlämna statistiken till dig, du kanske behöver läsa det.

Jag tycker att det är någonting att tänka på när det gäller utvecklingen att kostnaderna för tryggheten har ökat, att man satsar gärna på hårda trygghetsskapande åtgärder och lämnar de mjuka frågorna åt sidan. De flesta ungdomar frågar efter arbete. Det är inte så som du skriver i ditt svar, att de vill ha ungdomsgård. Vi pratar om vuxna människor. Jag tror faktiskt att det ger mer att lyssna på dem. Det går inte att göra ett ställningstagande om det saknas politisk vilja som kan förändra någonting.

Det känns, Joakim Larsson, som att det är väldigt mycket prat och väldigt lite verkstad. När kan du visa att situationen har vänt? Eller är du nöjd och säger i egensyfte: Nej, saker och ting är bättre?

Anförande nr 5

A b d o G o r i y a (S): Jag har lyssnat på dig, Joakim Larsson, och jag håller helt och hållet med dig om att man inte ska svartmåla. Men man ska inte heller skönmåla det hela. Du säger själv att det finns problem, att ni har identifierat problemen. Min fråga är: Vad har ni gjort åt problemen?

Ni har styrt den här staden i sex år, och ingenting har hänt. Låt mig ta område för område, åtminstone dem som stadsdelsnämnden har ansvar för. Förskola: antalet barn per grupp har ökat drastiskt jämfört med 2006. Barnfattigdomen likaså, Rädda Barnens rapport talar sitt tydliga språk. Ni skär ned, och 53 procent av barnen i Rinkeby lever i fattiga familjer, medan i exempelvis Bromma är andelen 7 procent, i Täby 3 procent.

Skolan: Vi läser nästan varannan vecka att resultaten i skolan har sjunkit, och behörigheten till gymnasiet i just Järva bland andra utsatta områden har sjunkit avsevärt.

Skolbarnomsorgen fungerar som förvaring för de elever som lämnar skoltiden eller lämnar sina scheman. Det är inte svartmålning, Joakim Larsson, det är en verklighet som man har i Järva.

Arbetslösheten: Vi kommer väl ihåg de löften som ni gav under valrörelsen 2006, att ingen ska behöva vara arbetslös eller utan utbildning. Vi har fortfarande ungdomar som är arbetslösa, andelen ligger på ca 40 procent. De har varken utbildning eller ett jobb att gå till.

Stadsmiljön har absolut inte förbättrats. Jag har haft ett samtal med dig personligen, Joakim, för cirka två månader sedan. Där pekade jag på hur det ser ut på vårdcentralen. Jag träffade läkarna och cheferna i Tensta vårdcentral, mer exakt Tenstagången 18, där de klagar på stadsmiljön och framför allt ingången till vårdcentralen. Jag har hittills inte fått någon reaktion från dig. Har du verkligen besökt dem? Har du brytt dig om att över huvud taget ta kontakt med dem?

Anförande nr 6

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag hävdar fortfarande att Awad Hersi i första hand ägnar sig åt att klistra på mig uppfattningar som jag inte riktigt känner igen. Han säger bland annat att jag skulle vara nöjd. Nej, jag är inte nöjd. Jag försöker just beskriva det och säga att ingen kan vara nöjd så länge man inte har uppnått de resultat som vi har som mål när det gäller Järvalyftet.

Vi ser däremot inte någon anledning för att blunda för att vissa saker går bra, som du gör, Awad, och även den andra talaren. När saker och ting går i rätt riktning behöver det också erkännas av oppositionen. Hyresgästerna i både Tensta och Rinkeby känner sig tryggare i dag än de kände sig för ett antal år sedan. Det är någonting som är viktigt i sammanhanget. Att man har en känsla av att saker och ting fungerar när man bor i området är inte oväsentligt. Vi har i dag de nöjdaste hyresgästerna i hela vårt bestånd boende i Rinkeby, i hela beståndet. Så var det inte för sju år sedan. Då bodde de mest missnöjda hyresgästerna i Rinkeby.

Det är inte skönmålning som jag ägnar mig åt, jag försöker bara beskriva det som fungerar i sammanhanget. Ni beskriver den enbart negativa situationen, att alla människor lever i någon sorts utanförskap. Så är det inte. Vi är på väg i rätt riktning, men det går för långsamt när det gäller bland annat arbetslösheten. Det är en väldigt svår uppgift. Vi kommer aldrig att ge upp när det gäller möjligheterna att få människor i arbete.

Sedan hänvisar du till saker och ting som skulle ha hänt de senaste veckorna. Det är mycket svårt att få in i ett interpellationssvar saker och ting som har skett de senaste veckorna i helikopterhänseende och allt vad du hänvisar till. Jag tror att interpellationen skrevs i april maj någon gång. Men det har hänt en hel del de senaste veckorna. Polisen har arbetat intensivt med att lösa problem som har beskrivits som relaterade till ett antal ungdomar. Man har haft väldigt mycket besvär de senaste veckorna, det vet jag också.

Nej, vi är inte verklighetsfrånvända, och jag är inte verklighetsfrånvänd. Jag har, om inte dagligen, så varje vecka kontakt med människor där. Jag besöker området för att få insupa den känsla av oro som du beskriver med det enskilda händelse som du nämnde som exempel. Allt är dock inte nattsvart, utan det finns saker som går i rätt riktning.

Vi har mycket att åtgärda när det gäller arbetslöshet, där är vi absolut inte framme än.

Anförande nr 7

A w a d H e r s i (MP): Återigen: Jag håller inte med Joakims beskrivning. Jag kan informera dig, Joakim, om att jag är ordförande för en av de lokala hyresgästföreningarna, och medlemmarna känner sig inte trygga vare sig i Rinkeby

eller i Tensta. Jag har nu kallat dem till möte den 26 oktober där jag har bjudit in polisen, förvaltningen och det lokala brottsförebyggande rådet. Du får gärna vara med om du är intresserad. Du kommer att få en inbjudan.

Vad jag är mycket oroad för är var vi komma att hamna om den här utvecklingen fortsätter och vi inte gör någonting. Jag har varit väldigt oroad för den sociala sammanhållningen i samhället, jag är oroad för vad som händer med tilliten till samhället om vi inte gör någonting.

Jag är oroad för ytterligare en sak, och det är vad som händer om samhället inte orkar eller inte har vilja att integrera just de här ungdomarna. Jag tror inte att problemen stannar där. Jag tror att det blir mycket svårare för samhället. Just därför refererar jag till den brittiske konservative ledaren som, när han beskrev vikten av samhållningen, använde uttrycket one nation. Och jag tycker att det är en ambition som Joakim Larsson borde ha. Jag ser inte det. Jag ser hur vår ytterstad, förorterna, vittrar sönder. Jag tror att när vi vaknar kommer vi att ha hamnat i ett läge där vi inte kan ha stort utrymme.

Jag vill inte säga att du inte gjort någonting, men jag vet att du har många olika styrmedel. Varför kan du inte använda dem? Varför kan du inte säga att de som är intresserade av Järvalärling har möjlighet till det, att de kan få försörjningen tryggad under tiden som de studerar? Varför har du inte större ambitioner när det gäller grundskolan i Järva, till exempel att det ska bli fler som får godkända betyg så att de kan komma in i gymnasiet? Nu har du drivit Järvalyftet ganska länge, sedan 2008, så att jag tycker att det är dags att leverera.

Anförande nr 8

A b d o G o r i y a (S): Fru ordförande! Joakim Larsson har på en kort stund glömt mitt namn och kallar mig för den andra talaren. Jag har faktiskt ett namn, så jag hoppas att Joakim Larsson vet vad jag heter.

Joakim Larsson säger att man inte ska svartmåla. Jag tänker absolut inte göra det. Det räcker bara med att ta en promenad antingen i Rinkeby, i Husby eller i Tensta för att möta människor som är mycket positiva, trots eländet.

Du erkänner att arbetslösheten är ett problem och att det går långsamt. Ja, vad var det ni sade i valet 2006? Det ska bli bättre. Det har inte blivit bättre, Joakim Larsson. Vad är det som har blivit bättre under de senaste sex åren? Antalet barn i varje grupp i förskola har ökat drastiskt. Personalen klarar inte av att ta hand om barnen på det sätt som man har gjort före 2006. Jag kan ge dig den exakta siffran för Spånga-Tensta. När vi lämnade över låg antalet vuxna per barn 4,8. I dag ligger det runt 6.

I skolan har det gått sämre. Antalet barn som klarar av behörigheten till gymnasiet har sjunkit. Vad är det som har blivit bättre under de sex år då ni har styrt?

När det gäller stadsmiljön och det Järvalyft som andra på din sida är så stolta över har man inte ens klarat av att städa framför dörren till vårdcentralen vid Tenstagången. De har inte heller fått stöd över huvud taget för att fräscha upp lokalerna. Jag tog upp det med dig, och jag hade hoppats att du och jag tillsammans, som är måna om medborgarna där, skulle göra ett besök och höra med chefen och

övrig personal i vårdcentralen. Du har inte ens reagerat. Du har glömt det lika fort som du har glömt mitt namn i dag.

Anförande nr 9

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker inte, Joakim, att det är helt schyst att du hela tiden drar fram undersökningen från Svenska Bostäder. Jag tycker att det är jättebra att det finns några hyresgäster – och jag vill understryka att det är en väldigt liten del av alla hyresgäster i Rinkeby – som tycker att man har börjat sköta husen bättre. Det är bra. Ett stort antal av dem som jag personligen känner har flyttat från Rinkeby på grund av renovering. Jag ska också säga att många av dem bodde hos Svenska Bostäder. Jag håller med om att det är bra om husen sköts bättre, men många av dem har valt att flytta från Rinkeby bara för att de tycker att Rinkeby har blivit så mycket sämre att hela den sociala infrastrukturen har brutit ihop.

Jag ska ge ett exempel. Vi kan ta socialsekreterarna, till och med socialchefen, som går ut öppet och säger: Vi klarar inte längre av att sköta det vi borde göra för ungdomarna. Det är en av de allvarligaste signaler jag har hört från folk som jobbar på basplanet, som arbetar med utsatta människor. Det säger jättemycket och är väldigt allvarligt, tycker jag.

Jag ska ta ett annat exempel. Jag träffade några tjejer från Rinkeby häromdagen som säger: Det finns absolut ingenting för oss ungdomar att göra här, speciellt inte för tjejer. Det finns inga fritidsaktiviteter för tjejer vare sig i Tensta eller i Rinkeby. Det är också allvarligt. De få aktiviteter som finns för killar är begränsade. Det finns många killar som inte har pengar, som befinner sig mellan gymnasiet och jobb, är arbetslösa och inte ens har råd att åka in till staden. Det finns ingenting att göra i Rinkeby. Då uppstår social oro.

Även om du säger, Joakim, att man inte ska svartmåla måste vi se hur det ser ut i verkligheten, hur de här ungdomarna upplever det, i alla fall de ungdomar som jag träffar hela tiden. Det är dem man måste lyssna på.

Anförande nr 10

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Ja, det finns självklart väldigt mycket kvar att göra. Jag har inte glömt ditt namn, Abdo Goriya. Det är ingen fara, vi känner varandra väl. Däremot tror jag att du har glömt mycket av det som jag har upprepat i den här talarstolen ett ganska stort antal gånger när det gäller vad vi har arbetat med, inte bara inom ramen för Järvalyftet utan även inom andra delar av stadens verksamhet.

Det är de facto så att med samma svarsfrekvens, vilket är ungefär hälften av alla hyresgäster, har hyresgästerna varje gång vi har haft nöjd-kund-undersökningar konstaterat att man är alltmer nöjd med sitt boende, med förvaltningen av fastigheter-na, med hur gårdar sköts och hur tryggheten upplevs i området. Allting i den delen har gått bättre.

Vi har också sett hur brottsstatistiken de senaste sex åren har visat att brotten under jul- och sommarlov gått ned med över 40 procent, av det enkla skälet att man från stadsdelens sida kontinuerligt arbetat med samordning, med myndigheter, med polisen, föreningar och det lokala näringslivet för att gemensamt finnas tillgängliga

under dessa ferier och lov. Det har lett till bra resultat, det kan man inte heller blunda för även om det fortfarande finns mycket att göra.

Jag blir också upprörd över enskilda händelser, oavsett var, som uppmärksammas i tidningar och andra medier och som handlar om stenkastning och annat. Vi har inte glömt bort detta, men det är ändå inte den svartvitmålade bild som jag tycker att en del här står för som är verkligheten.

Det är nys, skulle jag vilja påstå, att det inte finns några aktiviteter för ungdomar, Ann-Margarethe Livh. Vad är det du säger? Det finns massor med aktiviteter för ungdomar på Järvafältet. Jag tycker att det nästintill är ett oförskämt påstående gentemot stadsdelsförvaltning och andra som tillsammans med de lokala fritidsaktiviteter som finns i området arbetar inför varje helg och ibland dagligen med ungdomar. Jag tycker att det verkar väldigt märkligt att du inte sett någonting av det över huvud taget när du faktiskt bor där.

Vi har sett effekterna av läxläsningsprojekt där man har märkt att ungdomar som har fått hjälp med läxläsning i betydligt högre grad haft möjlighet att komma in på gymnasiet. Vi kommer att utöka det i kommande budget. Vi kommer att utöka budgeten också, vilket ni kommer att höra i budgetdebatten, kring de områden där vi har sett att det behövs förstärkningar. Men det kommer jag inte att ta upp i den här interpellationsdebatten.

Anförande nr 11

A b d o G o r i y a (S): Joakim Larsson nämner siffror beträffande antalet brott och om enkäten när det gäller hyresgäster som bor hos Svenska Bostäder. Det kan vara helt rätt det du påstår. Problemet eller skillnaden mellan dig och mig är att du tittar på siffror och blanketter, och jag ser verkligheten både i Tensta och i Rinkeby. Jag ser de mycket positiva och glada människornas oro över det som sker och de försämringar som skett just i Järva.

Man upplever otrygghet, inte minst socialsekreterarna som jobbar med barn som far illa. Det är inte länge sedan när två socialsekreterare gick ut och sade att de inte klarade av att leva upp till socialtjänstens intentioner. Det finns många barn som far illa. Vad är det man har gjort från förvaltningen och eventuellt från den politiska ledningens sida i Spånga-Tensta? På ett socialtjänstmöte sade chefen: Det vad man har läst i teorin och praktiken skiljer sig mycket åt. Verkligheten är inte den teori man har lärt sig på socialhögskola.

Jag hade inte tänkt ställa någon fråga, men jag ställer en ändå: När kommer man att förena det som lärs ut på socialhögskola med verkligheten?

Så pratar man ganska mycket om fritidsverksamheten. Ja, det finns en del sådant, men vad är det man har gjort till exempel när det gäller fritidsgården i Spånga-Tensta jämfört med hur det var 2006? Vi hade på fritidsgården i Tensta fyra heltidsanställda. Så fort ni tog över blev det bara två kvar. Hela 50 procent har det skurits ned med. När det uppstod vakans sade man: Nej, stopp för anställning, vi får inte anställa fler.

Så ser verkligheten ut.

Anförande nr 12

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag ska inte ställa några frågor, men jag ska ta Rinkeby som ett konkret exempel eftersom jag ser det varje dag och varje kväll: Var går tjejerna i Rinkeby när de vill delta i några aktiviteter? Var går de? Ingenstans! Till fritidsgården kommer kanske några få tjejer, kanske 10–15 killar, långt ifrån alla killar som behöver aktivitet. Till Ungdomens hus kommer ett litet antal tjejer, men den stora majoriteten av tjejer i Rinkeby har ingenstans att gå på sin fritid. Det är den brutala sanningen.

Tidigare har det funnits till exempel inom ramen för kulturskolan stora dansklasser där tjejer gick. Det fanns tjejverksamhet i en del föreningar. Det fanns kvinnoverksamhet vid torget där man också hade tjejverksamhet och så vidare. Allt detta är borta. Tjejer i Rinkeby har inte någonting att välja mellan när det gäller vad de ska göra på sin fritid.

Detsamma gäller de killar som jag försökte beskriva förut och som rör sig mellan att vara arbetslösa, kanske har hoppat av gymnasiet, inte får något jobb, inte kommer in på komvux och som inte ens har pengar för att åka in till staden. Det finns inga träffpunkter för ungdomar eller äldre ungdomar i Rinkeby och inte heller i Tensta. Det är ett faktum, och jag tycker att det är dåligt att du förnekar det, Joakim.

§ 3 Interpellation om jämställdhet (nr 2012:20)

Anförande nr 13

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 14

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter! Tack för svaret, socialborgarrådet, och grattis till jobbet!

Den här interpellationen är föranledd av att jag läste Funktionshindersombudsmannens rapport för 2012. Det konstateras en del saker där. I svaret står det att jag ställde en fråga. Det är en smaksak, men jag anser att jag ställde tre frågor. Först hur man följer upp frågorna när det gäller funktionsnedsatta utifrån genderperspektiv, vad man gör utifrån det och vad man tänker förändra utifrån det. Det upplevde jag som mina frågor.

För mig är politiken allra viktigast för de människor som har den svagaste ställningen i samhället. Det brukar oftast vara de som har den starkaste samhällsställningen som ägnar sig åt politik, och de svagaste blir utsatta för det. Men logiken tycker jag är att det är viktigt för just de människor som är allra svagast, och människor med funktionsnedsättning tillhör definitivt de allra svagaste, att ägna sig åt politik.

Gruppen som sådan är absolut inte homogen utan består av många olika kategorier. Vi brukar ibland räkna ihop dem, och det tycker jag det görs i svaret. När man tittar på till exempel arbetslöshet är det en väldig skillnad mellan olika former av funktionsnedsättning, och det är definitivt en skillnad om det är man eller kvinna, pojke eller flicka. Det är en klar skillnad, och det blir inte lättare om man är funktionsnedsatt och dessutom har ett namn som visar att man kommer från ett annat land. Det ska vi vara medvetna om. Det finns saker som man måste ta höjd på i politiken. Mycket bra är att man tar reda på det faktiska läget. Därför är det bra att det finns någonting som heter funktionshindersombudsmannen och skriver årliga rapporter, som jag hoppas att alla läser.

Det är bra, som finns anført i svaret, att 23 000 övergångsställen kommer det att göras någonting åt. Det är bra att man satsar 40 miljoner kronor på att röja enkelt avhjälpna hinder, men det är klart att jag tycker att det vore bra om man satsade ännu mer pengar på det, naturligtvis. Behoven är stora, och detta är dessutom arbetsskapande verksamhet, förutom att de är viktiga ur rättviseaspekt.

Det är bra att man jobbar med tillgänglighet, självklart, men man måste göra lite distinktioner. Det är en liten distinktion som jag vill göra här, distinktionen mellan män och kvinnor. Här finns det lite ideologiska skillnader i resonemangen. Det är de klassiska höger-vänster-skillnaderna det i grund och botten handlar om.

Det som socialborgarrådet tar fram i svaret är bland annat att det är viktigt att man tittar på de individuella behoven. Det är klart att man ska titta på de individuella behoven, men de måste hela tiden ställas i relation till större konstellationer, det vill säga att olika grupper har olika behov, och varje individ ser lite olika ut. Hela poängen med politiken är att varje person inte är en ö, inte isolerad, utan vi hänger

ihop. Det gäller människor med funktionsnedsättning i lika hög grad som andra människor.

Annat som naturligtvis är bra och som också tas fram i svaret är valfrihet, att man kan välja olika saker. Men då ska valfriheten handla om någonting annat än bara driftsformen eller företag. Jag tycker att det första valet borde vara: Vill jag ha bra hemtjänst, vill jag ha bra ledsagartjänst eller vill jag ha dålig hemtjänst och dålig ledsagartjänst? Innan man kan börja titta på det tycker jag att det blir lite nys om det är kommunalt eller privat drivet verksamhet.

Jag tycker nog att svaret andas lite grann att man konstaterar en del saker, men det andas inte så mycket aspekten vad man ska göra och hur man ska förändra.

Anförande nr 15

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter! Tack, Kaj, för att du har ställt den här frågan. Det är en viktig fråga, och jag tycker vi ska fortsätta att fokusera på jämlikhet mellan könen. Visst är det så du har tänkt i din fråga? Då tänker jag så här: Det är viktigt i vår stad att arbeta för att få en jämlik stad, att de levnadsvillkor som vi erbjuder till människor ska vara de allra bästa möjliga, oavsett om man har ett funktionshinder eller ej.

Behoven är individuella, och de är väldigt skiftande. Men inte bara de, utan även önskemålen är skiftande. Det är här som det blir så besvärligt när man tittar på funktionsnedsattas problematik. Efterfrågan från kvinnor är inte riktigt lika stor som från män. Det tycker jag är bekymmersamt i sig, och det kanske vi ska försöka göra någonting åt.

Du pratar om diagnoser, Kaj. Som jag skriver är i svaret är det en landstingsfråga, så den ska vi inte prata om här. Där är ett problem när man försöker arbeta för att få en jämlik vård att de behandlingsmetoder och undersökningsmetoder som finns ofta är utprovade på män, vilket gör att män kommer i första hand, eller har gjort det. Det är någonting som vi arbetar väldigt hårt med, likaså arbetar vi här med att försöka få de sociala insatserna att fungera bra.

Jag hoppas att du kommer att bli glad när du läser vår budget för 2013, om du inte sett den delen än. Där finns det väldigt mycket insatser insatta för personer med funktionsnedsättningar, dels extra pengar, dels fortbildning av socialsekreterare när det gäller personer med funktionsnedsättningar. Där tycker jag att en bättre fördelning mellan könen måste bli en central fråga. Det står väldigt tydligt så i budgeten där man pratar om vikten av att rekrytera ledsagare, personliga assistenter och andra. Man säger att det är viktigt att se till att de här stödinsatserna fördelas likvärdigt i staden och att en särskild utvärdering ska göras av de stödinsatserna utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det här är frågor som är viktiga för oss alla och som vi ska fortsätta att arbeta med.

Anförande nr 16

K a j N o r d q u i s t (S): Jag kan kontra Marie med att jag hoppas att du blir glad när du läser vår budget, för den är också bra ur den här aspekten. Jag har tyvärr inte läst er budget än, och jag misstänker att du inte kommit åt att läsa vår heller, för den är inte producerad än. Jag har än så länge läst bara oppositionsbudgeten, så jag kan

inte riktigt kommentera den, men det lilla utdrag du gjorde här låter bra. Vi får väl läsa den och diskutera den i mitten av november.

Du tog upp att jag nämnde diagnoser. Min mening var inte att säga att jag är väldigt glad för att landstinget tar fram diagnoserna. Det är bara ett bakgrundspåpekande. Ibland tenderar man att konstatera att män är risigare än vad de egentligen är och kvinnor tvärtom, de är friskare än män. Det är naturligtvis inte en kommunal fråga, jag är fullständigt medveten om det. Men det får konsekvenser i praktiken.

Det som står i den rapport som funktionsombudsmannen har skrivit och som konstaterats flera gånger är just att män får lite mer insatser. Det blir ibland absurt. Vi män får mer av till exempel stöd för ADL, allmänt dagligt liv, det vill säga att män inte tros riktigt kunna fixa saker och ting. Man utgår från att man inte kan göra vissa saker, trots att det är fullt möjligt även med en funktionsnedsättning, medan för kvinnors del resonerar vi att de kommer att greja det, så vi behöver inte sätta in några stödotsatser. Det gör att det slår lite snett.

Det är precis samma sak med anhörigpengar eller anhörigstöd. Det är vanligt att man tycker att en kvinna kan ta hand om sin man, det är väl inga problem. Men när en man ska ta hand om sin kvinna blir det betydligt knepigare. Så här fungerar det. Det behöver uttryckas en politisk vilja för att vi ska göra någonting annat.

Det finns siffror i svaret som jag tycker precis illustrerar det jag säger här. När det gäller LSS-insatser i Stockholms stad, lagen om särskilt stöd och service för vissa funktionshindrade, är det 60 procent män som får det, 40 procent är kvinnor. Samma sak gäller SOL-insatser. Det är 52 procent män som får insatser och 48 procent kvinnor. Man kan tycka att det inte är så dramatiskt, det låter ungefär som ett valresultat 52 – 48. Det kan man möjligen säga, men det blir lite mer, kanske inte dramatiskt men speciellt när man vet hur funktionshindersgrupperna faktiskt ser ut. Medlemsstocken i handikapporganisationerna visar att det brukar vara 75 procent kvinnor och 25 procent män. Jag ska i nästa inlägg förklara vad det beror på.

Anförande nr 17

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag ska börja med att instämma med det du säger. Att vi har en funktionshindersombudsman och att vi har en funktionshindersinspektör tycker jag också är viktigt. Den statistik och den information som vi får från dem och som visar på könsuppdelningen är någonting som vi måste ta till oss och fortsätta att arbeta med. Det du läste upp verkar ganska märkligt. När det gäller insatser enligt LSS och SOL är det en stor skillnad mellan kvinnor och män. Men där behöver vi gå vidare och analysera och titta på varför det har blivit så. Det är viktigt att vi försöker använda oss av den information och den statistik vi har.

Du berättar att män får mer stöd enligt ADL-hjälp. Det skulle kunna vara så att kvinnor i större utsträckning tackar nej till det. Jag vet inte om det är så. Det kan vara så att män är duktigare på att efterfråga det man vill ha. Det här behöver vi titta närmare på, analysera och bryta ned siffrorna för att se vad de egentligen står för.

Anförande nr 18

K a j N o r d q u i s t (S): Jag tycker att dina svar här i salen är mycket bättre än det skriftliga svaret. Vi resonerar ungefär likadant, fastän det inte riktigt var så på papperet.

Visst, det är precis så att man måste titta på vad de här siffrorna innebär. Det kanske inte är så himla dramatiskt. Men man behöver i alla fall ställa frågan. Funktionsnedsättningar är i väldigt hög grad ett åldersfenomen. Det är inte så att det föds 60 procent pojkar med funktionsnedsättningar och 40 procent flickor, utan i stort sett kan man säga att upp till 65 års ålder är det ganska lika. Sedan inträder det faktum att män vanligtvis dör tidigare än kvinnor. Det betyder att när funktionsnedsättning kommer med åldern blir det kvinnomajoritet. Fördelningen 60–40 när det gäller LSS verkar lite småabsurt. SOL-insatserna med fördelningen 52–48 framstår som lite konstigt för mig. Där borde det egentligen vara större skillnad, till kvinnors fördel möjligen. Här är den lite mindre till mäns nackdel. Logiken borde vara så, för kvinnor lever mycket längre.

Man kan ta sådant som exempelvis synskador som jag av någon anledning kan mest om. En del ögonsjukdomar kommer vid 80 års ålder. Men det är inte en majoritetsåkomma för män i den åldern; då har de flesta strukit med på vägen. Siffrorna borde se annorlunda ut. Om vi analyserar vidare och jobbar utifrån det tror jag att det finns goda möjligheter att vi kommer någonstans med detta.

Jag vet inte exakt hur man ska förändra sedan när man har gått vidare. Det var därför som jag ställde frågan. Det är inte så att man ska jaga bort män, att det ska vara färre som får hjälp enligt LSS. Snarare vore det rimligt att det var betydligt fler kvinnor som fick det. Det är likadant med SOL-insatser, självklart.

Som sagt tycker jag att dina svar här var mycket bättre än de skriftliga svaren. Tack för dem. Nu får vi jobba vidare.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Framkomlighet på infartsvägar*

Anförande nr 19

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! I början av hösten lyfte jag upp att det är så svårt att ta sig in till Stockholm. En hel del av de problem som uppstår i den trafiken orsakas av trafikomläggningar som staden har planerat. Jag efterlyser en planering som gör det enklare genom att man helt enkelt utnyttjar all arbetstid som finns dygnet runt. Det finns kanske rent av tid att vinna genom att använda helger och inte minst semesterperioden för att skynda på byggena.

Ett av de exempel jag tog upp var Nynäsvägen. Jag bor utmed den sträckan och ser att arbetet går mycket långsamt. Jag vill fråga varför man inte använder all tid till att färdigställa detta. Borgarrådet Ulla Hamilton menade att det skulle vara klart i november. Nu undrar jag om det verkligen kommer att hålla. Jag var där i morse och såg hur det stod till. Enligt mitt amatörmässiga öga ser det definitivt inte ut att kunna vara klart i november.

Anförande nr 20

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Som Tomas Rudin säkert förstår har inte jag koll på alla de hundratals olika byggprojekt som pågår runt om i staden. Jag har inte fått någon annan indikation än att den tidsplan som gäller för Nynäsvägen också kommer att hållas.

Om Tomas hade pratat med sina kolleger i trafik- och renhållningsnämnden hade han kunnat få information om att på senaste mötet i nämnden fick vi en redovisning av hur de pengar som trafik- och renhållningsnämnden har fått i budgeten har används för att effektivisera arbetet och korta byggtiderna.

På Nynäsvägen har arbetet anpassats utifrån att man ska störa så lite som möjligt. Arbetet har bedrivits i flerskift under sommaren. Man har jobbat under tider då det inte har varit så mycket trafik, vilket har kortat byggtiden. Det kanske är därför som Tomas Rudin inte har sett det eftersom han inte har passerat förbi vid de tidpunkter då det har varit lite trafik. Alla körfälten har varit öppna under rusningstrafik. Montage av bullerplank och betongbarriärer har skett nattetid. Däremot är det ganska svårt att plocka bort allting som sker runt omkring under rusningstrafiken. Då kan det se ut som om man inte gör någonting, men anledningen till att man inte gör någonting just då är ju att man upplåter platsen åt trafiken i stället. Det kan ge intrycket av att man inte jobbar tillräckligt mycket, men man jobbar på andra tider i stället.

Anförande nr 21

Borgarrådet R u d i n (S): Arbetena på Nynäsvägen har pågått ända sedan tidig vår. Det är ett stående skämt bland oss som reser på bussen där att det egentligen aldrig pågår något arbete på Nynäsvägen, men det är klart att det finns tillfällen då det sker eftersom det fortskrider långsamt. Min poäng från debatten i höstas var att vi måste försöka forcera byggena så att de går fort. De borde färdigställas under den tid då Stockholm går på lågvarv, nämligen under sommartid. Under sommaren gjordes inte alls särskilt mycket utmed den här vägsträckan.

Det som är bekymmersamt nu är att köerna sträcker sig ända till Farsta och Skogås. Framkomligheten är inte alls sådan som du säger, det vill säga att det är fritt fram att åka på Nynäsvägen, utan det är stora hinder i vägen som bland annat uppstår på grund av att Skogskyrkogården är avstängd. Avfarterna till och från Nynäsvägen är avstängda på flera ställen där det är mycket viktigt att kunna ta sig fram. Detta har pågått under hela hösten. Jag menar att vi måste bli skickligare på att bygga snabbare så att framkomligheten säkerställs.

Anförande nr 22

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Tomas Rudin lyssnar inte på vad jag säger. Det har genomförts jobb under sommaren. Det har varit flerskiftsarbete under sommaren. Man jobbar också på ett sådant sätt att man inte ska störa mer än nödvändigt under rusningstrafiken. Genom att man jobbar på det här sättet har man också förkortat byggtiden. Du kan prata med projektledaren på trafikkontoret så får du samma information. Du säger att det inte händer någonting, och det är helt enkelt inte korrekt. Med förlov sagt är du inte byggeexpert. Du snackar med bussresenärerna på bussen, men du har kanske inte tillräckligt med kunskaper för att dra rätt slutsatser utifrån det du ser utanför bussfönstret.

Anförande nr 23

Borgarrådet R u d i n (S): Så kan det vara, men det kan också vara så att du är helt okänslig för de problem som stockholmarna har när de ska ta sig till och från jobbet. Det är alldeles uppenbart att det inte arbetats i flerskift under den period då folk är lediga. Det har inte skett under sommartid. Alla som bor utmed gatan kan vittna om att det inte har arbetats i flerskift, och ändå står du här och påstår att det har skett under sommaren. Det är löjligt.

Köerna vid infarterna är för långa. Därför undrar alla varför det inte går fortare. Du säger att man har tagit hänsyn till trafik och de boende på platsen. Jag är inte någon trafikexpert. Jag sade också i början att min amatörmässiga bedömning ger vid handen att det här inte är påskyndat på rätt sätt. Att bygga ett bullerplank utmed Nynäsvägen, starta under tidig vår, inte vara klar nu i oktober och belasta trafiken med den påfrestning som har varit hela tiden är inte bra. Det tycker jag att vi politiker måste kunna föra fram i den här salen. Vi måste lyssna på vad folk säger. När stockholmarna har problem att komma till jobbet ska man undersöka det, Ulla, och inte bara luta sig tillbaka och säga att man har gjort vad man har kunnat.

Anförande nr 24

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Du påstår att de tjänstemän på trafikkontoret som lämnar information till mig inte säger sanningen. De säger till mig att det har bedrivits arbete under sommaren i flerskift, och du säger att det inte är sant. Du sade att det inte har arbetats i flerskift under sommaren. Det är mycket enkelt för dig att säga att man ska göra saker och ting över en natt, men det är faktiskt ganska komplicerat. Det här är ett exempel på ett projekt som har lagts upp på ett sådant sätt att man har kortat byggtiden. Det skulle ha varit ännu längre byggtid om vi inte hade lagt upp det på det sätt som vi har gjort nu. Du kan ruska på huvudet, men du har ingen kompetens på det här området, kära Tomas Rudin. Det är de som har byggnadskompetens som har gjort detta. Sedan kan du säga vad du vill. That's fine with me om du tycker att det är okej att uppvigla stockholmarna och påstå att man kan göra saker mycket snabbare än vad byggeexperter säger. Men att påstå att man

kan göra det snabbare och att påstå att jag är helt ointresserad av hur stockholmarna kommer till jobbet när vi jobbar så målmedvetet med en framkomlighetsstrategi är inte korrekt.

Fråga nr 2. Tintin-gate

Anförande nr 25

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, fullmäktige! Kontroversen om Tintin-gate har väckt starka känslor hos flera grupper i samhället, inte minst hos kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt. När den konstnärliga ledaren Behrang Miri på Kulturhuset flyttade några böcker med rasistiskt innehåll kom det en enorm kritik från Madeleine, och hon ropade att Kulturhuset skulle inleda ett värdegrundsarbete.

Då är min fråga: När kommer uppdraget om ett värdegrundsarbete till Kulturhuset, borgarrådet, och vad kommer det uppdraget att innehålla?

Anförande nr 26

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Tack för att den här frågan kommer upp, kära vänner! Det är viktigt att redogöra för fullmäktige var som egentligen hände. Det var inte så att det skulle flyttas några böcker några meter i Kulturhuset, utan det handlade om att det fanns litteratur som chefen där inte tyckte borde finnas på hyllorna. Han ville också gå vidare och se över vuxenlitteraturen. Det är viktigt att förstå vad som verkligen hände.

Det har gjorts att jag som kulturborgarråd har gett ett uppdrag där man ska se över hur man arbetar på Kulturhuset. Om man på Kulturhuset tycker att icke professionell personal ska göra utrensningar av böcker som man inte tycker om på politiska grunder befinner man sig på ett mycket sluttande plan. Nu har jag fått försäkrat för mig att inga bibliotekarier var inblandade i detta. Det var ett enskilt beslut. Jag har också sagt att om det är så att man känner att det här är förankrat i Kulturhuset måste man se över sitt värdegrundsarbete. Jag har fått förklarat för mig att man håller på med det oavbrutet och att detta var en enskild persons beslut som inte var förankrat hos kringpersonalen. Det tycker jag var mycket bra eftersom detta var ett mycket allvarligt beslut som kraftigt underminerar tilltron till Kulturhusets sätt att hålla en fri kultur levande och värna yttrandefriheten i Stockholm. Det tycker jag är mycket allvarligt.

Anförande nr 27

A w a d H e r s i (MP): Jag tycker att det är intressant att du säger detta. Enligt den information jag har fått har man inte gjort det, utan man har bara flyttat några böcker eftersom man inte tyckte att de speglar den tid som vi lever i. Jag har en dotter som är sju månader, och jag tycker inte att rent rasistiska böcker, som *Tintin i Kongo* och *Tintin i Amerika*, ska finansieras med skattemedel. Frågan har aldrig handlat om att man ska rensa ut böcker, utan man har velat inleda en diskussion. Nu har du bidragit till att avbryta den diskussionen. Jag tycker att det är beklagligt att ett kulturborgarråd kan medverka till att man inte kan ha en öppen diskussion. Det som har lett till den här diskussionen var en twitterstorm bland journalister. Den gjorde att borgarrådet tyckte att det var dags att agera. Tyvärr upplevde jag att borgarrådet tog ställning för dem som identifierar sig med den här serien och inte för dem som tycker att den är kränkande.

Anförande nr 28

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Detta är ett oerhört intressant ställningstagande från Miljöpartiet som jag hoppas att vi kommer att prata mycket mer om vid många andra tillfällen. Det här handlade om att jag tar människor på allvar när jag läser vad de skriver. En chef på Kulturhuset sade att han ville ta bort böcker som, som han uttryckte det, inte borde stå där. Han gav exempel på homofobiska böcker, rasistiska böcker och böcker som hade nedsättande bedömningar av kvinnor. Det kan man tycka mycket illa om, men det är inte upp till en chef på Kulturhuset att ta bort de böcker som han inte gillar utifrån sin personliga, politiska premisser från hyllorna. Även om vi alla kan tycka att de är mycket fränstötande ska det finnas tillgång till många böcker i vårt öppna samhälle.

Det kuriösa i sammanhanget är *Tintin i Kongo* aldrig fanns på Kulturhuset, utan detta var ett sätt för honom att hamna på första sidan i Dagens Nyheter. Det lyckades han väl med. Om han hade konsulterat sina anställda på Kulturhuset, som är bibliotekarier och sköter det urval de har där på hyllorna varje dag, hade detta aldrig hänt. Det är oerhört allvarligt. Det handlar inte om en diskussion, utan det handlar om en utrensning, och det är mycket allvarligt.

Anförande nr 29

A w a d H e r s i (MP): Det handlar inte om att man har flyttat bort böcker, utan man har bara flyttat dem några meter. Man har inte sagt att man har flyttat dem från en avdelning till en annan. Jag tycker att det är viktigt att man är noga med uppgifter. Man problematiserar innehållet och säger vilka värderingar som ska färga vårt mångkulturella samhälle och hur vi ska uppfostra våra barn. Jag tycker inte att min dotter, som är sju månader, ska utsättas för ett rent rasistiskt innehåll. Det är inte heller ovanligt att böcker blir otidsenliga eller inte håller måttet av olika skäl och att man sållar bland dem. Det gör biblioteken varje dag. Jag är ganska nyfiken på vad som gjorde borgarrådet så irriterad i den här frågan eftersom man sållar hela tiden.

Anförande nr 30

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Sällning på bibliotek görs precis varje dag, men de görs aldrig på grund av att det är böcker som man inte gillar. De görs av kvalitetsskäl, på grund av att efterfrågan har sjunkit eller av andra skäl, men det handlar inte om att man tar bort böcker från hyllorna som man tycker innehåller fel budskap. Om det vore så skulle vi rensa ut Astrid Lindgren, August Strindberg och allt som är misshagligt. Man skulle inte få läsa *Mein Kampf*, och man skulle inte få läsa Marx eftersom det vore misshagligt. Då är problemet att vi missar hela vår historia. Vi missar allt att ta hänsyn till och allt att förhålla sig till. Det är oerhört allvarligt.

Det finns naturligtvis inte någon som tycker att din dotter ska utsättas för rasistisk litteratur när hon går till biblioteket, och det kommer hon inte att göra heller eftersom de inte finns exponerade på Stockholms stads bibliotek. Och här fanns de över huvud taget inte alls. Det handlade inte om en flytt. Jag tar människor på allvar. Behrang Miri sade att han ville ha bort all litteratur som han inte gillade från Kulturhuset. Han är chef där. Jag är ansvarig för verksamheten. Jag måste ta honom på allvar.

Fråga nr 3. Västertorpsmodellen – Utvärderad och evidens?

Anförande nr 31

K a r i n R å g s j ö (V): Ni vet ju alla att Vänsterpartiet tycker att det är helt okej med behandlingshem för boende som fortfarande använder narkotika och alkohol inom rimliga gränser. Namnet Västertorpsmodellen låter som om det vore en modell som har jobbat fram. Det första man kan fundera på är vad det är för modell och vilken evidens som ligger bakom. De signaler vi har fått är att här bor 60 personer utplacerade. En del har ganska kraftiga psykiska problem. Andra mår dåligt på annat sätt. Det är 60 personer på ett ställe i ett industriområde. Det ligger långt bort. Det ger ganska trista vibbar måste jag säga.

Mina frågor till dig är: Hur har ni tänkt? Vilken evidens ligger bakom? Hur blev detta en modell?

Anförande nr 32

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Pratar vi om Västberga? Så bra. Jag ville bara reda ut det. Jag ska läsa lite innantill. De modeller som finns för Västberga boende grundas på en metod som heter MI-samtal. Det betyder motiverande intervjuer, men man har ytterligare ett sätt att arbeta på. Det är någonting som kallas för MAPS, vilket också är en förkortning. Det är ett bedömningsinstrument för att fastställa individens beredskap att förändra sin egen problematik. Det är ett instrument som rekommenderas i de nationella riktlinjer som finns för missbruks- och beroendevård. Det är ett komplement till en annan förkortning som heter ASI-intervju som görs av socialsekreterare som jobbar med de enskilda klienterna. Den syftar till att fastställa brukarens problemtyngd. MAPS handlar om klientens inställning till problematiken runt omkring.

Jag vet inte om man kan kalla det evidensbaserat eller inte, men det är metoder som är utvecklade. Jag skulle kalla det evidensbaserat. Vi kan se att de väldigt ofta leder till goda resultat, och vi kan se att det inte finns så väldigt många andra ingångar för en grupp individer när det gäller att börja arbeta med deras problematik.

Anförande nr 33

K a r i n R å g s j ö (V): Man arbetar mycket med motiverande samtal när det gäller sexualitet, droger och så vidare. Vi ifrågasätter inte det, och det behövs breda ingångar. Det är helt okej. Men hur kan man bygga upp ett ställe för 60 personer på det här sättet? De är utslängda i en industrilokal. De som är där har inte ens ett åkkort så att de kan ta sig därifrån. Vilken behandling förekommer där? Vilka motiverande samtal förekommer på stället?

Vi är ytterst tveksamma till att man bygger upp de här stora kolosserna. Nästa race är att ni ska bygga upp ytterligare ett i Räcksta, och då är det inte bara 60 utan 100 personer som ska finnas där. På vilket sätt tycker du att det här kommer att leda framåt? Vore det inte bättre med lite mindre enheter? Det kan inte vara möjligt att den är sjyst evidensbaserad. Det kan inte finnas någon grund för att bygga upp ett ställe för 60 personer utslängt på en industritomt. Är det här den stockholmska behandlingsmodellen för personer som behöver hjälp?

Anförande nr 34

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Vi strävar alltid efter att skapa små behandlingsenheter, men du vet precis som jag att det är mycket svårt att hitta bra lokaler. Det här är en lokal som lämpar sig för den verksamhet som bedrivs där nu. De som är där är allihop grava missbrukare. Ungefär hälften av dem som finns på Västberga i dag kommer från enheten för hemlösa. De är de allra mest socialt utsatta och befinner sig i den allra svåraste situationen.

Jag tror att det är helt omöjligt att kräva av dem att de ska leva på något annat sätt initialt än vad de gör på Västberga. Jag tror att det vore helt förskräckligt för dem. De kan inte gå direkt till ett ställe där vi kräver drogfrihet. Det är viktigt att vi fortsätter att se till att man arbetar med en ordentlig motivation på Västberga, precis som man gör i dag. Det är viktigt att man har läkarinsatser och psykolog- och psykiaterhjälp som kommer dit och motiverar.

Anförande nr 35

K a r i n R å g s j ö (V): Det är inte själva lågtröskelvarianten vi vänder oss emot, utan vi vänder oss emot det ställe som ni har byggt upp, och ytterligare ett är på gång. Det bor 60 personer där. De har ganska ringa stöd av motiverande samtal och psykiatrisk kompetens. De har ganska ringa stöd av någonting alls. Det känns verkligen som om ni har slängt ut 60 missbrukare långt bort i en industrilokal. Nu är Ny gemenskap redan där. De har uttryckt farhågor för de kvinnor som de har i sin verksamhet och som redan nu mår ganska dåligt i den verksamheten. De är också utslängda i ett industriområde. Att ni inte hittar lokaler inne i staden handlar om att ni sålt ut så många lokaler. Det här är gentrifiering. Allt som stör ska bort. Ni ska dessutom bygga samma typ av koncept i Räcksta för 100 missbrukare i detta erbarmliga höghus. Det kan väl ändå inte vara någonting som Stockholms missbrukare ska stå ut med? Det är nämligen de som drabbas.

Anförande nr 36

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det är inget ringa stöd som ges där. Det kommer läkare dit från Beroendecentrums psykiatriska mottagning varje vecka. Man har gedigna samtal för att försöka förmå människor att ta sig ur sitt missbruk och motivera dem till att vilja ta nästa steg och gå vidare. Någonstans blir jag faktiskt riktigt beklämd av att just du ställer den här frågan. Jag är riktigt besviken på dig. Jag vet att du var med när man klippte banden till de här boendena, och jag vet att du i grund och botten tycker att det här är riktigt bra.

Fråga nr 4. Angående Convictus i Citys verksamhet

Anförande nr 37

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag har en fråga med anledning av Convictus flytt från Östermalm. Det är den andra hemlöshetsverksamheten i innerstaden som på ganska kort tid tvingas lägga ned och flytta ut till ett sämre läge rent verksamhetsmässigt. Först är det Ny gemenskap, som nämndes nyligen, som flyttar till Västberga. Convictus lämnar sina lokaler och har fått erbjudande om en tillfällig lokal i Hjorthagen. De säger själva att det finns en stor risk för att den inte fungerar för deras dagverksamhet för hemlösa.

Min fråga är helt enkelt: Finns det någon strategi hos borgarrådet för att möta utflyttningen av hemlöshetsverksamheter från city?

Anförande nr 38

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Tack för frågan! Det här är en jätte viktig fråga. Vi var alla mycket bekymrade när Convictus inte kunde vara kvar i de lokaler som de hade. Vi vet ju att det beror på att det där skulle byggas studentbostäder, och eftersom det var studentbostäderna som ägde huset kunde vi inte göra någonting åt det. Vi vet också att det behövs studentbostäder.

Nu har vi hittat en annan lösning. Vi har hittat en lokal som Convictus har sagt ja till. De hade ändå ett val. Den ligger inte i Hjorthagen. Den ligger på Gärdet. Till att börja med är det ett kontrakt på sex månader. Om det fungerar och man är nöjd med detta hoppas vi att det ska kunna fortsätta. Det känns mycket angeläget att hitta lokaler till den här dagverksamheten nu direkt eftersom vi går mot vinter, och de hemlösas situation blir extremt knepig under vintern.

Vi letar vidare efter fler lokaler. Vi letar efter en långsiktig lösning när de här sex månaderna har gått. Vi är inte alls främmande för att öppna fler lokaler och gärna i city om vi hittar några. Det ena utesluter inte det andra. Man kan tänka sig att ha den på Gärdet kvar, och man kan tänka sig att ha fler inne i city under förutsättning att vi hittar lämpliga lokaler. Det är ett problem, och kan vi hjälpas att hitta bra lokaler är jag den första att tacka för det.

Anförande nr 39

Borgarrådet M o g e r t (S): Det är bra att borgarrådet håller med om att det är en viktig fråga och att hon är bekymrad. Jag måste bara notera att du säger att de hade ett val. Ja, de hade valet att ta den föreslagna lokalen eller att inte ta den. Något annat val fanns inte. Det fanns inga alternativa lösningar, utan de valde mellan ett dåligt alternativ och inget alternativ alls. Så var det, och de är själva mycket bekymrade i dag.

Jag tolkar ändå svaret så att ni hoppas att ni ska hitta någonting annat, men att hoppas är i grunden ingen strategi. Ska man hitta en lösning måste man bestämma sig för vad det är man söker. Pratar vi, som de själva gör, om att ersätta stora enheter och börja jobba med mindre och fler enheter? I så fall tror jag att man också måste vara beredd att betala och skjuta till pengarna. Hur tänker ni om detta? Finns det någon strategi?

Anförande nr 40

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Vår strategi är att försöka hitta lokaler. Det är inte alldeles lätt. De hade ett val, och det du säger är korrekt. Hade de inte tyckt att det hade gått att bedriva verksamhet där hade de kunnat säga nej. Vi hittade ingen annan lokal. Vi är jättegglade för att vi har hittat den här. Vi tror att det går att bedriva en riktigt bra verksamhet.

Tanken är att Convictus ska ha en dagverksamhet varje dag mellan nio och femton i de här lokalerna. Alternativet hade varit att vi hade varit tvungna att stänga helt. De var inte helt nöjda med sina gamla lokaler heller. Det är svårt att hitta lokaler till den

här typen av verksamhet. Nu går vi mot vinter. Det börjar redan bli kallt ute. Det känns väldigt skönt att veta de faktiskt har en lokal att vara i över vintern.

Anförande nr 41

Borgarrådet M o g e r t (S): Det är väl rimligt att göra analysen att detta är bättre än att inte ha någon lokal alls. Det är lättare bedriva verksamhet här än att inte bedriva verksamhet alls. Du säger att du är övertygad om att det kommer att fungera bra. Då måste jag fråga: På vilken grund gör du en annan analys än vad Convictus gör? De är ju själva mycket oroliga. De säger: Vi jobbar med människor som saknar medel att resa med kollektivtrafik i Stockholm. De kan möjligen, inte officiellt, planka på tunnelbanan men det går inte på bussen, och det går bara buss till det här stället.

De ser stora risker med att folk inte kommer att kunna ta sig dit. På vilken grund gör du en annan analys?

Anförande nr 42

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Vi har förstås tittat på de här lokalerna. Vi har letat länge. Gärdet ligger relativt centralt i Stockholm. Det var ungefär lika svårt att resa till de gamla lokalerna på Östermalm. Alla hemlösa höll inte till precis där. Jag tror inte att det är det stora problemet. Jag tror att problemet är hur man ska fylla lokalerna med en bra verksamhet, och jag har förstått att Convictus i dagsläget har gjort bedömningen att de kommer att kunna fylla detta med en mycket bra verksamhet. Jag hoppas att de kommer att göra det, för det är viktigt att det här blir bra.

Fråga nr 5. Borde socialsekreterarnas situation tagits på allvar tidigare?

Anförande nr 43

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! I mars 2011 skrev jag en interpellation med rubriken Höga mål och minskade resurser inom socialtjänsten. Socialsekreterarna i Stockholms stad startade under vecka 10 år 2011 en kampanj som hette Nu bryter vi tystnaden. 150 socialsekreterare som arbetar med barn och unga i Stockholm ifrågasatte sina arbetsvillkor i ett brev till socialborgarrådet. Socialsekreterarna beskrev bland annat en arbetssituation med ett ökande antal anmälningar, utredningar och placeringar samtidigt som antalet anställda är oförändrat.

Interpellationen skrevs alltså mars 2011. Fram till oktober 2012 har problemen kvarstått och accentuerats. Socialsekreterarna i Stockholm och i övriga landet talar alltmer om stress, sömnsvårigheter och hög arbetsbelastning. Nu tillskjuts mer pengar, och det är bra.

Anser du att ni borde ha tagit socialsekreterarnas situation på allvar redan 2011?

Anförande nr 44

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Ordförande! Tack för frågan! Jag tycker att vi har tagit deras situation på allvar. Jag tycker att vi har gjort väldigt mycket för att det ska bli bättre, kanske inte just för socialsekreterarna men för de människor som de arbetar med. Det är ju det som är det viktiga. Det är naturligtvis viktigt att socialsekreterarna har en rimlig arbetsbelastning, annars kan de förstås inte

göra ett bra jobb. Jag vill poängtera att det inte är vi i socialnämnden eller här i fullmäktigesalen som avgör hur arbetet leds och fördelas, utan det gör man ute i stadsdelarna. Där har man ett stort ansvar, och man gör ett mycket bra arbete. De socialsekreterare som finns där ute gör också ett mycket bra arbete. De jobbar med en svår målgrupp. Det är människor som är väldigt utsatta och har det jobbigt. Det berättar de också om.

Anförande nr 45

E i v o r K a r l s s o n (MP): Av interpellationssvaret framgick det att prioriteringar av arbetsuppgifter och arbetsbeskrivningar är frågor för arbetsledningen på respektive stadsdelsförvaltning. Det skrev socialborgarrådet och sköt därför frågan ifrån sig fram tills nu då situationen blivit allvarlig, kanske till och med rättsosäker. Nu tillskjuter ni mer pengar. Det är bra, men missbedömde arbetsledningen på respektive stadsdelsförvaltning situationen 2011?

Anförande nr 46

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Nej, det tror jag inte de gjorde, men världen går framåt. Det flyttar in fler människor till Stockholm. Utifrån det ökar också trycket på socialtjänsten. Det är därför vi i årets budget gör den här bedömningen att vi behöver lägga till 89 miljoner till individ- och familjeomsorgsenheterna i de olika stadsdelarna. Hur det sedan fördelas blir en senare fråga.

Vi tycker också att det som Kaj och jag pratade om tidigare är viktigt, nämligen att vi låter personalen få lyfta sin kompetens, i den mån de vill, och utbildar sig. Då pekar vi framför allt ut områdena barn och ungdom och funktionsnedsättningar som två mycket viktiga områden att fortbilda sig inom och öka sin kompetens. Jag har all respekt för att de som arbetar som socialsekreterare i vår stad gör ett mycket bra jobb. Det är därför vi också tillskjuter de här medlen.

Anförande nr 47

E i v o r K a r l s s o n (MP): I min interpellation tog jag också upp arbetsmiljön för socialsekreterarna. Där blev det lite märkligt. Av interpellationssvaret från juni 2011 framgår att det gjordes en omfattande medarbetarenkät som kallas för NMI, nöjda medarbetarindex, som visade på nöjda medarbetare. Utifrån denna återkommande undersökning kan vi inte se några betydande förändringar gällande medarbetarnas uppfattning om arbetsmiljön, stod det.

Men hur trovärdig var den här undersökningen? 150 socialsekreterare har redan ifrågasatt sina arbetsvillkor i ett brev tidigare. Var de verkligen nöjda? Kan vi lita på att Alliansen ingriper i tid när liknande situationer uppstår?

Anförande nr 48

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag tror visst att vi kan lita på de medarbetarutvärderingar som görs. Jag har pratat med rätt många socialsekreterare. Jag vet att det finns många som tycker att de har en tung arbetsbörda, men det finns också väldigt många som är nöjda och tycker att de har ett fantastiskt arbete och gör otroliga insatser varje gång de går till jobbet. De känner inte igen sig den beskrivning som finns, men jag tror att vi ska ta beskrivningen på allvar. Det gör vi när vi tillskjuter de här medlen. 89 miljoner är mycket pengar också i en så stor stad som

vår. Jag utgår från att de kommer att kunna leda att vi gör ett ännu bättre arbete med allra mest utsatta.

Fråga nr 6. Fortsatt utbildning av allmännyttan i innerstaden

Anförande nr 49

A n n M a r i E n g e l (V): Jag läser i protokollet från Stockholmsshems senaste möte under rubriken Lägesrapport att man säljer två fastigheter till utbildning i Körsbäret 3 och 4 och Klarbäret 6. Hur kommer det sig att man fortsätter att umbilda i innerstaden? Det strider väl mot stadens budget och koncernens direktiv? Finns det några särskilda omständigheter här? Det framgår inte alls av detta protokoll.

Anförande nr 50

Borgarrådet N o r d i n (M): Tack för frågan, Ann Mari Engel! Det här är en fullständig nyhet för mig. Jag sitter inte i Stockholmsshems styrelse. Jag vet inte vad man gör där. Det är ju fyra år sedan som vi sade att det skulle vara stopp för utbildning i innerstaden förutom de som då låg i process. Jag får be att få återkomma när jag har kunnat sätta mig in i den här frågan.

Anförande nr 51

A n n M a r i E n g e l (V): Då kan du läsa på till i morgon när vi har koncernstyrelsemöte, så kan vi återkomma till frågan då.

Fråga nr 7. Utnyttjandet av befintliga hallar

Anförande nr 52

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är roligt att få ställa frågan till borgarrådet Kevius igen. Det är roligt att du är tillbaka. När jag träffar idrottsföreningar runt om i Stockholm är bristen på idrottshallar det främsta ämnet som dyker upp och det som ständigt återkommer. I princip alla jag träffar säger att de inte kan bedriva sin verksamhet fullt ut på grund av den här bristen på anläggningar och ytor. Det drabbar tyvärr främst barn och ungdomar. Vi vet till exempel att 3 000 barn står i kö runt om i Stockholm för att få börja träna gymnastik. Det ser mer eller mindre illa ut i nästan alla idrotter. Det här är en fråga som självfallet måste lösas långsiktigt men även akut. Nu har dykt upp en hall som vi vet står nästan tom. Staden har möjlighet att hyra den hallen men väljer att inte göra det.

Min fråga till borgarrådet är: Hur ser ni på möjligheten att hyra privata hallar för att lösa den akuta bristen på halltid för stadens barn och unga?

Anförande nr 53

Borgarrådet K e v i u s (M): Det är väldigt roligt att vara tillbaka. Det är också roligt att en socialdemokrat blir glad när jag kommer tillbaka. Det finns ett uppdrag i budget där idrottsnämnden, utbildningsnämnden och kulturskolan i staden ska samarbeta för att se över hur vi kan öppna fler kommunala hallar kvällstid. Vi ska också se hur vi kan lösa frågan med de skolgymnastikhallar som idrottsföreningar inte har tillgång till. Handlar det om låssystem eller tillgänglighet? Det finns ett uppdrag i budget. Nu har vi också gett idrottsförvaltningen i uppdrag att kolla vilka privata hallar vi kan hyra enskilda tider i.

Anförande nr 54

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är bra att vi ska se över de hallar som vi redan har själva och som står tomma. Det är mycket märkligt att det är så. Som du säger har vi framför allt gymnastiksalar som vi inte blir insläppta i fast de är i stadens ägo. Det är en knut som självfallet måste lösas upp. Samtidigt vet vi att bristen är mycket större än så. I Göteborg går det 13 000 göteborgare på en hall. I Stockholm går det 45 000 stockholmare på en hall. Det är 2 000 barn och unga per hall i Göteborg och 4 500 här i vår stad. Det är ett enormt behov som ska fyllas. Jag undrar varför man inte nyttjar de hallar som står helt tomma. Bottnar det i ren ekonomisk snålhet?

Anförande nr 55

Borgarrådet K e v i u s (M): Nej, det handlar om att idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen inte har jobbat tillräckligt bra tillsammans. Uppdraget handlar om att vi ska se över möjligheterna att öppna de skolgymnastikhallar som vi inte har tillgång till och fixa låssystem. Jag vill också berätta att det ligger ett uppdrag om att ordna fler hallar för pengarna, det vill säga billigare hallar. Jag vet att du också tycker att det är viktigt.

Jag delar din uppfattning att det behövs fler anläggningar, och vi måste också försöka bygga många hallar. De ska inte vara svindyra och lyxiga. Det ska bli fler hallar i Stockholm. Det ligger ett uppdrag där idrottsförvaltningen ska återkomma till oss i idrottsnämnden nu i höst.

Anförande nr 56

E m i l i a B j u g g r e n (S): Uppdraget om fler hallar för pengarna är mycket viktigt när det gäller den långsiktiga lösningen. Om jag minns rätt låg det uppdraget redan förra året. Vi får hoppas att den processen kan påbörjas det här året på ett mer konkret sätt än vad vi har sett hittills. Låt mig ta ett konkret exempel. Vi vet att står en privat hall tom i Älvsjö i dag. Den skulle vi kunna hyra i princip på en gång. Den används bara en enstaka gång per vecka, och majoriteten väljer att inte ta den möjligheten i dag. Det är möjligt att det finns en god anledning, som jag inte vet om, till att man väljer att inte hyra den hallen.

Jag känner inte att jag riktigt har fått svar på om det finns någon annan orsak än att man inte tycker att det är tillräckligt mycket värt att lägga pengar på att barn och unga i Stockholm får idrotta lite mer redan i dag.

Anförande nr 57

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag håller inte riktigt med om din beskrivning. Vi hyr till exempel Brommahallarna som är privata. Idrottsförvaltningen, som jag antar att du också har stort förtroende för, bedömde att just hallen i Älvsjö skulle sägas upp. Däremot skulle vi hyra Bromma eftersom behovet var större där. Vi har gett idrottsdirektören i uppdrag att titta på om det behöver hyras enskilda tider. Det kommer vi att få en återrapportering om. Jag kan lugna dig och säga att redan på nästa möte i idrottsnämnden kommer det att föras diskussioner om vilka billiga hallar vi kommer att få i Stockholm.

Fråga nr 8. Anser du att den föreslagna sambyggnaden/dragningen av Österleden och tunnelbanan till Nacka är lämplig?

Anförande nr 58

Åke Askén (MP): Anledningen till att jag ställde den här frågan till finansborgarrådet är att det här är ett jättestort projekt som kommer att kosta väldigt mycket pengar. Det kommer också att ha en miljö- och klimatpåverkan och få övergripande effekterna för stockholmarna och för dem som bor ute i länet.

Jag tyckte att Sten Nordin var lämplig att svara på frågan som lyder så här: Anser du att den föreslagna sambyggnaden, dragningen, av Österleden och tunnelbanan till Nacka är lämplig? I det ena fallet vill man bygga de här två tunnlarna, Österleden och tunnelbanan, bredvid varandra och i samma sträckning. I det andra fallet skulle man dela på dem och låta tunnelbanan gå via Södermalm.

Anförande nr 59

Borgarrådet Nordin (M): Tack för frågan, Åke Askén! Det här är en både intressant, viktig och avgörande fråga. Min grunduppfattning är att vi behöver båda. Vi behöver tunnelbanan till Nacka, och vi behöver bygga en östra länk för att klara av transportbehoven framöver och för att avlasta de inre delarna av Stockholm när det gäller biltrafiken. Den kommer nog att finnas kvar. Även om vi bygger ut tunnelbanan kommer det att finnas behov av transporter med bil. Hur vi ska lösa det här tekniskt får nu studeras. Regeringen ska bjuda in till överläggningar. Dessutom har vi redan satt i gång den gemensamma förstudien tillsammans med landstinget och Nacka och Värmdö kommuner. Där tittar vi på lite olika alternativ.

För Stockholms del tycker jag att det är viktigt om vi kan hitta en lösning där vi får tunnelbaneförsörjning på östra Södermalm och i Hammarby Sjöstad. Jag har flera gånger sagt offentligt att det är en naturlig utgångspunkt för Stockholm. Jag kan självfallet förstå att det under några sommarmånader skulle vara intressant med en tunnelbaneupp gång vid Djurgården någonstans, men det är under en begränsad period som trycket är så stort att det är motiverat med tunnelbana just där. Bedömningen att det är angeläget med tunnelbana till Hammarby Sjöstad och östra Södermalm kvarstår.

Anförande nr 60

Åke Askén (MP): Vi får väl sätta in fler spårvagnar till Djurgården. Det löser sig nog. Vi i Miljöpartiet är överens med dig om att det är lämpligast att dra tunnelbanan via östra Södermalm som inte har Stockholms bästa trafikförsörjning. Men sedan har vi detta med Österleden, och där är vi totalt oense. Österleden är en tankeprodukt från seklets början, det vill säga inte från det här seklet utan förra seklet. Konsekvenserna blir ju ännu mer förödande nu än vad de skulle ha blivit för drygt 100 år sedan. Man måste också fundera på pengarna i sammanhanget. Det här kalaset kommer sammanlagt att kosta kanske 100 miljarder, och det ska de stackars bilisterna betala. Eller vad har du tänkt dig?

Anförande nr 61

Borgarrådet Nordin (M): Herr ordförande! Finansieringsfrågorna är en del av det som ska tas upp i de överläggningar som regeringen nu bjuder in till. Statsministern har öppnat för lite olika tankar på hur man kan göra. Det finns också idéer om att en

östra länk skulle kunna finansieras genom en särskild avgift där, det vill säga att det skulle kunna finnas en särskild avgift på en östra länk utanför det övriga trängselskattesystemet. Det finns alla möjliga tankar. Jag tror att vi måste sikta på att det på något sätt tillförs pengar. Regionen kan inte ensam stå för detta. Därför är det viktigt att regeringen nu ser det här som en nationell tillväxtfråga, vilket jag bedömer att både tunnelbanan och Östra länken är. Vi skiljer oss åt när det gäller Östra länken. Det är ju välbekant. Jag ser detta som nationella tillväxtfrågor. I ansvaret för hela det nationella nätets funktionalitet i framtiden ingår naturligtvis också att vi gör de här två utbyggnaderna.

Anförande nr 62

Å k e A s k e n s t e n (MP): Vi har ju också miljö- och klimatkonsekvenserna. De blir väldigt stora av detta. Till att börja med har vi Förbifart Stockholm, som ni tycker är ett av era mest förtjusande projekt. Den kommer att innebära att biltrafiken i Stockholmsregionen kommer att öka med 4 procent enligt Naturvårdsverket. I absoluta tal är det väldigt siffror. Vad Österleden, som ni nu vackert har döpt om till Östra länken, kommer att resultera i för biltrafikökningar vet vi inte, men man kan befara att det blir en hel del. Sammantaget blir de två storsatsningarna mycket negativa för Stockholm. Jag undrar hur du tar ditt miljö- och klimatansvar?

Anförande nr 63

Borgarrådet N o r d i n (M): Det gör jag som finansborgarråd och kommunstyrelsens ordförande i miljöhuvudstaden Stockholm. Detta är en viktig framtids- och ödesfråga. Vi måste ta miljö- och klimatfrågorna på största allvar. Jag är övertygad om att den teknologiska utvecklingen när det gäller bilarnas utsläpp kommer att gå framåt med rejäla kliv. Under min korta tid i riksdagen för några år sedan var jag med ordnade ett seminarium om elbilar. Detta var 2007. Då ansågs den frågan nästan död. De hade ingen framgång och så vidare. I dag händer det väldigt mycket på den fronten. När Österleden står klar tror jag att det mer är trängselfrågorna som vi måste lösa. Där är alternativen, det vill säga tunnelbana, spårvagn, cykling och annat, mycket viktiga, men det är också viktigt att bygga de kringfartsleder som gör att den här regionen kan hänga samman. Det gäller både Västerleden och Östra länken.

Fråga nr 9. Q-jourens framtid

Anförande nr 64

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag gratulera till jobbet som borgarråd. Det är tufft. Du får komma in i hetluften direkt.

Jag vill prata om Q-jouren som RFHL driver här i Stockholm. Det är det enda stället i Stockholm dit kvinnor som är aktiva missbrukare och som riskerar att bli misshandlade eller blir misshandlade kan komma. De får inte komma in på andra ställen av naturliga skäl. Det skulle vara en katastrof om de här kvinnorna inte har någonstans att ta vägen. Jag vet att Moderaterna, liksom Vänsterpartiet, har ett stort engagemang när det gäller kvinnor. Jag har varit där med ordföranden i föreningsutskottet i Stockholm. Vi var där för ett år sedan och tittade på verksamheten, och vi tyckte den var jättebra.

Jag undrar vad du tänker göra för att den ska överleva.

Anförande nr 65

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Ordförande! Tack så mycket, Jackie! Tack för att du lyfter upp den här frågan! Jag vet att du har ett stort engagemang här, och jag delar det. Jag har också varit där, precis som du, flera gånger till och med. Jag vet också att det är en viktig verksamhet och att det inte finns något annat alternativ, i alla fall inte här och nu, för de kvinnorna. Det är inte vi i Stockholm som är elaka och har tagit bort pengar från Q-jouren, utan det är andra pengar som de inte har fått. Vi i Stockholms stad placerar gärna kvinnor där. När vi har kvinnor som har de behoven, missbrukande kvinnor som lever i misshandelssituationer, tycker vi självfallet att vi ska placera dem där om de själva vill det, och vi är beredda att betala för det.

Det finns fem platser på Q-jouren, och det är inte troligt att det räcker med att Stockholm placerar där för att fylla Q-jouren. Det är i sig glädjande att vi inte kan fylla Q-jouren, men det är tråkigt om den inte fungerar. Därför har vi tagit initiativ till att be KSL, kommunerna i Stockholms län, att prata med resten av länskommunerna och höra om de kan vara intresserade av att göra detsamma. Jag har personligen också pratat med flera av ordförandena i socialnämnderna i de andra kommunerna för att de ska vara med på tåget när de får frågan.

Anförande nr 66

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det engagemanget tackar vi för. Jag vill att det fortsätter. De här kvinnorna är aktiva missbrukare. De vet egentligen inte själva riktigt vilken kommun de tillhör, om det är Nacka, Huddinge eller Stockholm, eller vilken stadsdel det är. Det här är kvinnor som är väldigt trasiga. Om inte några är beredda att betala för detta kommer den här verksamheten att läggas ned. Problemet är att den försvinner helt. Ni har sagt att ni vill satsa på frivilligorganisationerna. Nu har ni möjligt att satsa på detta. Det vore skamligt om vi politiker i Stockholm inte ser till att den här verksamheten kan finnas kvar. Det här handlar om de mest marginaliserade kvinnorna vi har i vår stad. Vi spar jättemycket pengar som annars skulle gå till sjukvård om vi kan hindra att de här kvinnorna blir sönderslagna. Du sitter faktiskt i landstinget också. Jag tycker att du ska höra dig för lite mer där.

Anförande nr 67

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag kan bara återigen säga att jag delar din uppfattning. Jag ska göra vad jag kan för att Q-jouren ska ha möjlighet finnas kvar så länge den behövs, och den lär behövas ett bra tag framöver. Stockholm kan inte ta ansvar för alla. De kvinnor som har en anknytning till Stockholm, som kommer härifrån och som vill, ska vi naturligtvis placera där, och vi är förstås beredda att betala för dem. Jag ska se vad jag kan göra, och vi ska följa upp att KSL gör vad de kan göra för att länskommunerna också ska placera där.

Anförande nr 68

J a c k i e N y l a n d e r (V): Nu tycker jag att du blir lite småaktig. Du säger att vi inte hjälpa alla. Vi pratar faktiskt om fem platser, och din socialbudget i Stockholms stad är på över 1 miljard. Du står och säger att vi inte kan hjälpa alla. Det handlar om några få kvinnor som bara har näsan över ytan och mår mycket dåligt. Det är du som socialborgarråd som har ansvar för den här verksamheten och de här kvinnorna, och du får verkligen kliva in och betala vad det kostar.

Anförande nr 69

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag håller inte riktigt med om det sista du sade. Vi tar vårt ansvar i Stockholm. Jag tycker att det är viktigt att vi utifrån vårt ansvar inför våra skattebetalare betalar för de kvinnor som har en anknytning till Stockholm. Kommer någon från en helt annan kommun och behöver vård här är det faktiskt rimligt att den kommunen är med och betalar.

Jag ska göra vad jag kan, Jackie, för att våra kranskommuner ska ta sitt ansvar. Vi är beredda att ta vårt, men vi kan inte ansvara för det som andra eventuellt inte tar ansvar för.

Fråga nr 10. Vita käppens dag och masscyklism

Anförande nr 70

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det finns olika internationella dagar. Den 15 oktober är faktiskt den vita käppens dag i hela världen. Jag har frågat om massturism och sådant, och kan säga att jag är brukare i båda fallen. Jag tycker om att cykla också, fast då är det tandemcykel av naturliga skäl. Det finns alltså olika internationella dagar. Den 13 december är de blindas dag. Den 3 december är den internationella handikappdagen, och den 15 oktober är den vita käppens dag. Sedan finns det mer lokala företeelser, till exempel att vi firar kanelbullen den 4 oktober.

Den vita käppen har lite olika status i olika delar av världen. I USA är det exempelvis förbjudet att köra på någon som visar en vit käpp. Tyvärr är det inte på det sättet i Sverige, men det är väl inte tillåtet att köra på någon i största allmänhet.

Min fråga är: På vilket sätt ska en kommande massturism rimma bra med att det finns massor av cyklar och fotgängare och naturligtvis människor som använder vita käppar?

Anförande nr 71

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Oavsett om man har vita käppens dag eller inte måste man ta hänsyn till varandra i trafiken. Där har vi en hel del mer att begära, inte minst från cyklisterna som tror att det är motorvägar överallt i innerstaden. Därför är det här en allmängiltig fråga. Det är otroligt viktigt att man tar hänsyn till varandra, anpassar hastigheten och ser sig omkring när man rör sig i trafiken i Stockholm. Framför allt ska man ta hänsyn till människor som har vita käppar och som inte ser. Då måste man naturligtvis ta extra hänsyn. Det gäller oavsett om det är turisdagar eller andra dagar. Det gäller alltid.

Anförande nr 72

K a j N o r d q u i s t (S): Det sker 2 500 olyckor om året där cyklar är inblandade och där människor måste uppsöka sjukhus. Det var en av poängerna här. Vi har idéer om att vi ska vara en stad i världsklass. Vi har Promenadstaden. Det ska satsas en rasande massa på cyklar. Jag vill ta fram den aspekten att detta inte håller. Man måste se till att man skiljer på cykel- och gångbanor på ett tydligt sätt. Det finns ställen här i staden där cyklisterna tror att röda ljus inte berör dem. Det är fullständigt orimligt. Jag representerar en grupp där vi är extra utsatta, men det här är ett generellt och mycket större problem.

Det finns någonting som kallas för väjningslagen som kom år 2000. Den är fullständigt absurd. Det skulle vara intressant att se vilken konsekvens den får när det gäller cyklarna. När den infördes tog man bort 7 000 övergångsställen i hela landet. Har du någon koll på hur många som togs bort i Stockholm, Ulla Hamilton?

Anförande nr 73

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nej, det har jag inte. I den här frågeställningen lyfter du fram en generell fråga som är otroligt viktig. Det handlar bland annat om hur vi använder våra resurser. Vi har avsatt 1 miljard kronor till cykelinfrastrukturutbyggnad fram till 2018 i stadens budgetar. Hur använder man de pengarna på bästa möjliga sätt? Vissa förespråkar att man ska bygga cykelbanor. Andra förespråkar att man ska bygga cykelstråk, för då får man mer infrastruktur för pengarna eftersom det är dyrare att bygga cykelbanor. Det trafikkontoret gör nu är att man anpassar detta utifrån de rådande trafiksituationerna och ser var det passar bäst att bygga cykelbanor och var det passar bäst att bygga cykelstråk. Jag vet att handikapporganisationerna har synpunkter på detta. Men det viktiga är: Ta hänsyn!

Anförande nr 74

K a j N o r d q u i s t (S): Min poäng var att när man tog bort 7 000 övergångsställen – det var ungefär 15 procent av de övergångsställen som fanns i landet – ökade också antalet olyckor med ungefär 15 procent. Du säger att du inte vet hur många övergångsställen som togs bort i Stockholm. Det är inte speciellt märkvärdigt, för det vet inte Trafikverket, Transportstyrelsen eller Sveriges Kommuner och Landsting heller. Man har ingen aning. Vi har utsatts för ett gigantiskt experiment under de senaste tolv åren när man har tagit bort en himla massa övergångsställen. Det är någonting som stör mig ordentligt.

Det finns idéer om att man måste ha ögonkontakt för att bilister ska visa hänsyn och stanna. Det fungerar inte. Det här är stora reella problem som man måste ta tag i. Speciellt om vi pratar om Promenadstaden och cykelmiljarder krävs det lösningar. Det jag vill säga är: Skilj för Guds skull på de utrymmen där fotgängare och cyklister ska röra sig! Det finns problem även med cyklism.

Anförande nr 75

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Zebralagen är också en del av denna problematik. Det är många fotgängare som tror att man är odödlig bara för att man går över gatan på ett övergångsställe, men där, precis som på alla andra ställen, måste man förstå att man inte är ensam i trafiken när man rör sig i Stockholm. Vi har en otroligt komplex trafiksituation i Stockholm, och då gäller det verkligen att alla visar hänsyn till varandra och rör sig på sådant sätt att man har kontroll på vad som händer runt omkring en. Det extra viktigt att man tar hänsyn till personer som är synskadade.

Man kan också jobba med olika beläggningar när det gäller cykelbanor och cykelstråk, vilket trafikkontoret också gör, för att göra skillnaden mellan gångbana och cykelbana tydlig. Det jobbas ständigt med de här frågorna för att det ska bli en bättre lösning i Stockholm, men det är en komplex trafiksituation här.

*§ 14 Vision för City**Antagande samt beslut om fortsatt arbete (utl. 2012:117)*

Anförande nr 76

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag tycker att detta är ett viktigt visionsdokument som förtjänar några inledande ord. På ett sätt är det rätt självklart att utvecklingen av City är en otroligt viktig del. Den är viktig för alla stockholmare. Oavsett var i Stockholm vi bor, lever och verkar är City tillhörigt oss alla på olika sätt – antingen som arbetsplats eller som ett ställe dit vi åker och handlar, för att uppleva kultur och nöje eller vad vi nu gör där. Det är naturligtvis också en otroligt viktig del av Stockholms utveckling och tillväxt och bilden av Stockholm.

Jag är glad att vi har kunnat ta fram detta visionsdokument. Erfarenheten säger oss att när vi har olika projekt som inte bara är förvaltningsövergripande utan som förstås involverar så många parter inom den civila sektorn – allt ifrån fastighetsägare till restaurangägare, hotell, kulturinstitutioner och så vidare – är det viktigt med ett gemensamt visionsdokument som gör att det inte bara blir olika isolerade nedslag som sker när det gäller Citys utveckling. Det ska också finnas en tanke om en helhet.

Erfarenheten från till exempel Kista, där vi tog fram ett visionsdokument omkring år 2000, är otroligt god. Det finns också andra sådana erfarenheter i Stockholm.

Vi står inför ett enormt window of opportunity när det gäller Citys utveckling. Många av oss har inte varit så lyckliga över den planering en gång i tiden som gjorde att City blev en tämligen död plats. Man förlade bara stora kontor till City. Man kontoriserade bostäderna. Man skapade ett City som dog klockan 18 på kvällen, som vi brukade säga. Vi har kommit en bra bit på väg när det gäller att ändra på detta. Vi startade i den dåvarande borgerliga majoriteten – vi kallade oss inte för allians då – 1998–2002 arbetet med att till skapa bostäder i City. Vi ville återskapa liv där.

Om vi tittar tillbaka ser vi att mycket har hänt. Det har tillkommit en hel del bostäder i City. Det har också tillkommit en hel del nya hotell. Dessa hotell är förstås bra för Stockholm som besöksstad. Men de är också bra för att skapa liv, rörelse och trygghet i City. Nu ser vi hur många stora företag och institutioner väljer att flytta sina stora kontor utanför City. Det skulle kanske spontant kunna bekymra både ett finansborgarråd och andra att man gör på detta sätt. Men det gör det faktiskt inte. Detta skapar i stället möjligheter till att fortsätta utvecklingen mot ett City som lever. Där kan vi skapa plats för dessa företag i vår närhet. Vi har till exempel utvecklingen av Värtan och Värtanområdet, och vi kan också på andra sätt skapa plats för dessa företag som förstås är viktiga för Stockholm. Platserna är kanske mer väl valda nu, så att företagen inte alltid ska ligga i City. Sedan ska det även fortsättningsvis finnas arbetsplatser i City. Det tycker jag också är viktigt. Det är viktigt för en levande stadsdel att det är blandat. Men City har varit lite blandat åt fel håll, om man säger så.

Utvecklingen kommer att kräva mycket. Det kommer att krävas stora investeringar, men det kommer framför allt att krävas ett helhetstänk. Vad vill vi ha för City i framtiden? Det är det som vi ska formulera oss omkring nu. Det är ett City som innebär mångfald. Det är därför det är så viktigt, fru ordförande, att en rad olika förvaltningar och nämnder är engagerade i detta från stadens sida. Men det är också

viktigt att vi brett bjuder in alla aktörer som finns i City så att de kan känna att de får vara med i arbetet – och inte bara att de *får* vara med utan att det är viktigt att de *är* med.

Med dessa ord, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 77

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Det är glädjande att det nu bildas en grupp som ska samordna utvecklingen av City. Man kan möjligen tycka att den borde ha kommit för flera år sedan. Det har varit lite hipp som happ, och med känt resultat. Jag delar Sten Nordins kritiska uppfattning om ett och annat i City, fast jag kanske är lite mer kritisk än vad Sten är.

I detta ärende är det rätt mycket allmänna ord. Jag saknar mer konkreta förslag om hur City ska bli bättre. Jag tänkte ta några exempel på vad man bör göra. Det första, och mycket självklara, är detta med bostäder. Alla säger att vi måste ha bostäder. Men det handlar också om att bygga bostäder, och det har det varit dåligt med. Jag kan ta upp ett par färskare exempel. En pensionsfond ska nu få bygga hotell och kontor i Galleriankvarteret vid Hamngatan/Regeringsgatan. Det skulle ha varit ett toppläge för bostäder. Vi har beslutat här i fullmäktige att Nordea ska få breda ut sig vid Mäster Samuelsgatan. Jag har lite svårt att förstå att det behövs så många bankmän i City. Man borde kanske ha lite fler öppna banker på gatunivå i stället för dessa jättekontor. Också här hade det varit lämpligt med bostäder.

När det gäller hotell har vi fått höra i dag att det är hotellkris och att antalet hotellrum i Stockholm har ökat med 60 procent på de senaste tio åren. Det är ganska fantastiskt. Tänk om vi hade haft en sådan ökning av bostäderna i centrala staden!

Som det är nu kan vi inte fortsätta i de gamla hjulspåren. Nu gäller det att ta itu med gatans herrar, nämligen bilisterna. De får dominera även City alldeles för mycket. Här behövs extra avgifter – kanske en extra trängselskatt och naturligtvis en effektivare p-övervakning. Det behövs förstås också fler gågator och övergångsställen som verkligen ger de gående makten över Citys trafik. Nu står gångtrafikanterna i hopar och väntar, nedprioriterade som de är, vid övergångsställena. Om vi ska få ett City i världsklass, som det talas om, måste bilarna maka på sig. Vi måste få fler gågator, fler cykelbanor och så vidare. Jag återkommer till detta.

Anförande nr 78

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Mitt City är ingen sovstad. Där kan det finnas både en och annan bank och en och annan bil också framöver.

Vi behöver hjälpas åt när det gäller bostäder. För några år sedan kom vi överens med Statens Fastighetsverk om att ett av husen på Brunkebergstorg åter skulle bli bostäder. Det gällde det sista vackra gamla bostadshus som finns kvar där. Men se det gick inte på grund av det regelverk som finns! Det ansågs till och med för bullrigt vid fasaden för riksdagsledamöter att bo där. Det var vårt sista hopp att åtminstone de skulle kunna få inhysas där, men inte ens det gick.

Vi behöver verkligen ta upp denna diskussion gemensamt, Åke Askensten, om att man måste tillskapa regler för att en storstad ska kunna växa. Man kan inte ha sådana regler som vi har nu och som jag läste att några av våra mer kända arkitekter sade så här om: Med de nuvarande reglerna hade man varken fått bygga Gamla stan eller Östermalm. Här behöver vi hjälpas åt i Stockholm, skuldra vid skuldra, med att ändra regelverket. Annars bromsas det här med bostäder i City.

Anförande nr 79

Åke Askensten (MP): Det är klart att några bilar måste bli kvar i City. Det håller vi med om. Vi ska ha hotell kvar, och vi ska ha kontor kvar. Men vi måste ha betydligt färre bilar, betydligt fler bostäder och en mycket bättre stadsmiljö.

Anförande nr 80

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Kära fullmäktige! Detta är ett väldigt framsynt program i all sin anspråkslöshet. Men det innebär en tydlig riktning mot framtiden. Många städer i både Europa och världen i övrigt – framför allt i skräckexemplet USA – har citykärnor som är helt utarmade. Där finns inget liv, ingen rörelse och inte någonting. Det kan lätt hända. Vi tror att det är för alltid är givet att det ska vara attraktivt att bo i City, dyra lägenheter och så vidare. Så behöver det inte alls vara; det vet alla som har gått på Drottninggatan klockan tolv en torsdagskväll. Det är ingen trevlig miljö att vara i över huvud taget.

Detta är ett program som verkligen pekar mot tjugofyratimmarsstaden. Det är genom den stad som lever dygnets alla timmar och som innehåller bostäder, kontor, handel och kultur och som till och med har platser för barn att leka på och vara på i olika områden – det kan man göra på små ställen även i City – som man får en levande innerstad.

Det intressanta är att staden själv tar på sig den stora rocken och det stora ansvaret för att gå i täten i processen eller rättare sagt leda den. Det gör att det krävs att någon tar helhetsansvaret. Miljöpartiet tycker att det är för många banker i City. Jag kan gratulera er till att två av de stora bankerna är på väg ut. Såväl Nordea som SE-banken håller på att flytta i väg från City. Det kan möjligen bli ett jättestort problem, för det gör att antalet människor som finns i City kommer att minska dramatiskt. Men kanske kan husen användas till andra saker. Det vore väl extremt positivt!

Jag ser framför mig att vi får ett City där det finns parker, kulturliv, ett blomstrande näringsliv och framför allt handel. Handel kräver tillfart – man måste kunna leverera sitt gods – vilket gör att vi inte kan stänga City för biltrafik helt och hållet. Om vi vill ha kaféer måste frallorna komma dit på något sätt. Vi tycker alla att det är ganska mysigt att sitta där och äta och se ut över vattnet. Vi har fokus på att man ska kunna komma åt vattnet. Jag hoppas på detta, och jag vill önska alla lycka till som ska förhandla med regeringen och med fastighetsverket om att få komma åt dessa attraktiva ytor. Jag ser framför mig att vi alla kan hjälpas åt i processen genom att inte vara bakåtsträvarer och inte säga att vi ska ha extremt höga krav på hur det ska vara i de nya bostäderna utan faktiskt våga gå ett steg längre.

Jag ser framför mig att vi kan arbeta för långa öppettider vad gäller restauranger, kaféer och handel i området. Därför tycker jag att det vore intressant att höra Miljöpartiets syn på öppettiderna i handeln. Är ni också för att vi går mot tjugofyra-

timmarsstaden och att vi öppnar upp för ökade öppettider inom alla våra verksamheter också i City?

Anförande nr 81

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Fru ordförande! God kväll! Jag satt och läste visionsdokumentet på flyget hem från Madrid i förmiddags – igen. När jag läste det såg jag Stockholm-Madrid framför mig. Det är ett otroligt och fantastiskt bra dokument som är framtaget, tycker jag.

Det som är bra med dokumentet är också att det möjliggör en tät urban stad. Den täta urbana staden kan också bli lite högre i City, som jag tolkar dokumentet. Det som händer och de exploateringar som sker kring Brunkebergs torg öppnar upp nya samband i staden. Man skapar nya vägar genom Gallerian, vi får affärer i bottenvåningarna och vi börjar göra det där som hade försvunnit med modernismens intrång i City igen. Det är trevligt, tycker jag.

När det gäller trafikseparering tror jag inte att det är bra att alla bilar ska bort från City. Däremot ska cykel- och gångtrafikanterna få ta mer plats. Men det är viktigt att vi inte bygger bort bilarna från City, utan de ska också fortsättningsvis få finnas kvar där men få dela platsen mer med gångtrafikanter eller cyklister.

Utmaningen blir förstås också bostäder. Det kan låta enkelt att tillskapa bostäder i City, men det är väldigt svårt. Därtill kommer service för äldre, lekplatser för barn och förskolor. Det blir vår stora utmaning framöver.

Anförande nr 82

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande! Stockholm växer och utvecklas, och vi upplever en fortsatt befolkningsökning. De barn som föds i dag är tonåringar 2030. Med en sådan här vision vill vi se till att också de ska få uppleva ett livfullt och härligt Stockholm, inte minst i City. Stockholms stad har i dag en dragningskraft som aldrig tidigare. Därför är det av största vikt att vi har en vision om hur också City, stadskärnan, ska kunna fortsätta och bli ännu mer attraktiv genom att förstärka det som fungerar bra i dag och genom att förändra och utveckla det som är optimalt.

Trots den positiva bilden är det tyvärr så att man upplever stora delar av innerstaden som otrygga. Det måste vi absolut åtgärda. Då ska vi också involvera stockholmarna så att de får vara med och identifiera de områden som är otrygga i dag.

För att genomföra Vision City krävs den helhetssyn som vi tar fram i dokumentet och en handlingsplan med konkreta mål inom de sex utpekade fokusområdena. Det handlar förstås om fler bostäder, inte minst genom att göra om kontor till bostäder. Det handlar om utveckling av torg, parker och allmänna platser. Det handlar om kultur och föreningsliv och om kaféer, butiker och småföretagare. Men det handlar också om förändrade trafikmiljöer där alla olika trafikslag ska få plats.

Jag välkomnar det arbete som nu ska sättas i gång genom Vision City. Jag vill understryka vikten av att vi också involverar det civila samhället i visionen. Det handlar om ideella föreningar som med sitt engagemang för att förbättra människornas vardag är viktiga partner. Stockholm ska vara en öppen och tillgänglig stad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 83

K a j s a S t e n f e l t (V): Vi välkomnar förstås en vision för Stockholm City. Det är jättebra. Men i ett fungerande City är framkomligheten viktig. Vi vill se en tydlig satsning på kollektiva färdmedel, där privatbilismen – men inte alla bilar, för nyttotrafik och transporter ska naturligtvis få komma fram – ska begränsas och på sikt upphöra helt, tycker vi. För det är ju kul om vi har en luftkvalitet i världsklass, också!

Bifall Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 84

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Är bilar synonymt med dålig luftkvalitet? Det undrar jag. Bilar utvecklas. De blir mindre, och vi får elbilar. Jag har ingenting emot att cyklar och gångtrafikanter tar mer plats. Men om vi får ett bilfritt City – gör vi då inte om samma misstag som vi har gjort många andra gånger tidigare? Då skapar vi otrygga platser precis som vi har gjort i Stockholms förorter i modernismens fotspår.

Anförande nr 85

K a j s a S t e n f e l t (V): Jag tror inte det. Jag tror att om vi ska växa så mycket som Stockholm ska göra så kommer vi inte att få plats om vi ska sitta en och en i vår lilla bil. Även om det är en elbil river däckan upp partiklar på gatorna. Om vi ska ha en ordentligt bra luft i den här staden tycker jag att vi ska satsa på kollektiva färdmedel.

Anförande nr 86

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag ska fortsätta lite grann på den där tråden. Det är klart att vi inte kan göra oss av med alla bilar; det går inte av praktiska skäl. Men vi kan minska biltrafiken rejält. Om detta ska bli ett City i världsklass måste det vara en miljö- och klimatzon med ordentligt reducerad biltrafik.

Men för att kunna göra det måste vi ta itu med de magneter som finns i City. Vi kan till exempel ta det stora parkeringshuset på Regeringsgatan/Mäster Samuelsgatan. Det har funnits länge och väl, och många har retat sig på det. Jag tycker att det är dags att ta fram grävsoporna där nu, ta bort parkeringshuset och bygga bostäder. Det skulle vara ett alldeles utmärkt läge.

Vad ska vi då göra med det stora underjordiska garaget under Brunkebergstorg när vi nu blir av med så mycket bilar? Jo, då tror jag att företagen i området skulle gilla att få disponera åtminstone stora delar av garaget för förråd och lager. Därmed skulle vi också kunna bli av med en hel del av de rullande lager som vi har på våra vägar och på våra gator. De är ett stort miljöproblem. Just in time, kallas det.

Vi vill klargöra vilka garage i Stockholms innerstad, och då inte bara i City, som kan användas för att lämna avfall. Det kan bli rejäla avfallsstationer för elektroniskt avfall och grovavfall.

Jag håller med Ewa Samuelsson om att tryggheten är viktig. Man ska naturligtvis vara säker oavsett hudfärg och kön och oavsett vilken rörelseförmåga man har. Vi vet ju tyvärr vad som kan hända i den här staden. Men det handlar också om trafiksäkerhet. Där har vi ett stort problem, för vad har man för hastighet på många av gatorna i City? Jo, man har 50 km i timmen. Detta är de mest olycksdrabbade gatorna. Det är inget att vara överraskad av eftersom det går i 50 km i timmen och alltså för fort. Det här måste vi ta itu med, för skillnaden i risken för invaliditet mellan 30 och 50 km i timmen är allvarlig. Det är mycket märkligt att vi håller på med detta trots att vi i denna församling har tagit en trafiksäkerhetsvision, som vi tyvärr inte lever upp till.

Fru ordförande! I övrigt yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 87

Ch r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hej Åke! Det var många salvor som kom där på olika sätt. Jag har en fråga till dig eftersom jag har hört Miljöpartiet i andra sammanhang säga att det viktiga är att vi får bort de stillastående bilarna längs kantstenen i Stockholm. Därför fyller garagen en viktig funktion, alltså att få ned bilarna under jord. För mig är det här en nyhet – har ni alltså frångått politiken att få ned bilarna från kantstenen? Nu vill ni ju även få bort garagen. Eller hur tänker ni?

Anförande nr 88

Å k e A s k e n s t e n (MP): Om du hade lyssnat, Christer, så hade du hört att jag sade att vi måste minska biltrafiken kraftigt. Därmed behöver vi inte ha så många bilar vare sig i garagen eller vid kantstenen. Bilarna minskar, och vi ska ha mycket effektivare parkeringsövervakning. Vet du hur många felparkerare som klarar sig utan att få lapp? Det är över 90 procent i Stockholm. Det är väl ändå inte acceptabelt?

Anförande nr 89

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Inom handeln finns en viktig princip som heter just in time. Jag kan berätta att den handlar om att det är viktigt att varorna kommer fram i rätt tid. Den handlar inte om att man ligger på ett jättestort lager.

Jag skulle gärna vilja höra Åke Askensten och Miljöpartiet berätta vilka de tror kommer att ha råd att hyra stora lager i parkeringshus i Stockholms City i framtiden. Tror ni att det kommer att vara de stora butikerna, eller tror ni att det kommer att vara de små butikerna? Kommer det att vara de rika butikerna eller de fattiga butikerna? Kommer det att vara kedjorna eller kommer det att vara den enskilda lilla klockmakaren? Jag kan berätta svaret på frågan: Det kommer att vara de stora kedjorna.

Denna politik kommer att driva ut all småföretagsamhet ur City till våra stora områden utanför stan. Det har skett i USA. Miljöpartiet vill se det hända även i Stockholm. Jag vill ha svar på denna fråga, för det är helt häpnadsväckande vilken stor antipati ni verkar ha till kommers i City. Miljöpartiet i riksdagen driver stängda affärer på söndagar. Tror ni att det kommer att gynna Stockholms Citys utveckling? Och står ni bakom den politiken?

Anförande nr 90

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag tar det sista först. Vi stöder naturligtvis inte den politiken här i Stockholm. Det är glasklart. Det här är en enskild motion i staden.

Just-in-time-delivery är ett problem därför att man har rullande lager, och dessa lager utsöndrar avgaser. Det är positivt för kommersen, som du kallar det, i City att man får möjlighet att ha lager i närheten av butikerna där det nu är garage. Det är väl alldeles utmärkt.

Anförande nr 91

B j ö r n L j u n g (FP): Fullmäktige, ordförande och åhörare! Jag tycker att debatten är intressant när det visar sig att det är Miljöpartiet som är de som är de extremt fientliga mot handel och mot biltrafik i City. Jag är ganska glad åt att Socialdemokraterna tycker att ärendet är så bra att man inte ens behöver kommentera det här i talarstolen. Jag är inte raljant nu, utan jag menar allvar.

Jag tycker att en annan sak som är allvarlig är att Miljöpartiet plötsligt – om nu Åke Askensten är en företrädare för Miljöpartiet, men det måste du väl vara som talesperson i ärendet – vill att de mindre butikerna ska ligga runt de underjordiska garagen i staden, till exempel vid Brunkebergsåsen och kanske så småningom runt Igeldammsgatan på Kungsholmen. Fast där vill ni ju bygga bostäder, så hur hänger det ihop?

När vi har talat om de dyra och de billiga hyrorna i City har ni talat om att det är viktigt också för affärer som inte har råd att betala de höga hyrorna att få finnas i City. Men plötsligt gör ni allt för att försvåra för dem. Jag är uppriktigt sagt väldigt förvånad. Så här näringslivsfientligt har jag inte uppfattat Miljöpartiet tidigare.

Vi har olika syn på gågator; det kan så vara. Ni stirrar er blinda på gågator. Men gågatorna är väldigt otrygga efter det att saker och ting stänger som ligger där. Det är obehagligt att gå på dessa långa gågator som är stängda för biltrafik dygnet runt också i andra länder. Bilar kan drivas med olika sorters drivmedel. Vi såg i Madrid små bussar som gick ganska tätt på de smala gatorna i gamla Madrid. De gick på el. Det är alldeles utmärkt. Vi kommer att få alltmer av eldrift vad gäller fordonen också i Stockholms stad. Då kan man också lösa den fråga som handlar om eventuella avgaser från bilarna när det gäller just in time.

Madeleine har utvecklat detta alldeles utmärkt. I denna fråga är det så kallade moderna Miljöpartiet ett enormt gammaldags och konservativt för att inte säga reaktionärt parti. Det är tråkigt att behöva konstatera det.

Avslutningsvis vill jag säga något när det gäller bankerna. Nordea är ingen favvisbank hos mig. Jag är inte kund där. Men de är väldigt framsynta när det gäller representationen i Stockholm. De vill ligga kvar i City, och de vill bygga ett bostadshus i samarbete med sin fastighetsutvecklare på Malmskillnadsgatan, där den värsta trafiken av prostitution nu och tidigare bedrevs och bedrivs.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag i det här fallet.

Anförande nr 92

Åke Askensten (MP): Det är lite märkligt att två folkpartister påstår saker och ting som inte har sagts från denna talarstol. Vi är självfallet synnerligen positiva till butiker eftersom butiker och bostäder hör ihop. Vi vill inte lägga ned en enda butik. Vi driver inte någon sådan politik, och vi säger förstås inte heller att det ska vara söndagsstängt. Ni måste skärpa er lite grann och ha lite fair play här!

Däremot vill vi minska biltrafiken. Vi har så pass bra kollektivtrafik. Jag vill att vi ska återuppliva det här med en skyttelinje som går runt och som vem som helst kan hoppa på. Det skulle vara en förstärkning av City.

Anförande nr 93

Björn Ljung (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Lyssna nu noggrant på vad Åke Askensten säger! Ja, han är för butiker i staden. Men konsekvenserna, Åke Askensten och Miljöpartiet, är att butikerna ska finnas runt era underjordiska lager. Då kan de åka hiss och distribuera varorna direkt till butiken. Men några andra butiker måste ha jättelika lager som de inte har råd med. Tidigare har ni sagt att det måste finnas butiker som kan erbjuda inte bara det allra mest eleganta och det finaste i City. Också de måste kunna ha råd att finnas där.

Åke Askensten! Det här är bara konsekvenserna av era egna framförda förslag här och nu och tidigare i fullmäktigesalen. Ni kan inte svära er fria från vad ni tidigare har sagt. Jag noterar också att du inte kommenterar det här med gågatorna och hur otrygga de blir frampå nattimmarna. Jag noterar att du inte kommenterar bankerna som vill bygga bostadshus i City. Du ser bara en enda del i detta, och det är vad ni själva har skrivit och vad ni själva har sagt just nu och här. Men det hänger inte ihop, Åke Askensten!

Anförande nr 94

Åke Askensten (MP): Det hjälper inte vad man säger när man talar till en vägg. Detta är alltså en möjlighet för butikerna och andra företag att ha lager och förråd i de garageplatser som blir lediga när vi minskar biltrafiken, och det vill vi ju alla göra – även Folkpartiet gissar jag, eller hoppas jag i alla fall! Då klarar vi detta.

Du behöver inte vara så orolig för småföretagen. Vi är småföretagens vän. Ta det som hände med loppmarknaden på Hötorget! Folkpartiet drev att den skulle tas bort. Det är ett exempel på hur man inte ska hantera City. Man ska ha kvar det som är bra i City. Det där var inget gott exempel på det. Men nu blir den kvar, och det tackar vi för. Vi ska ha kvar det goda – små butiker och små marknader – också.

Anförande nr 95

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Det kanske är en petitesse i sammanhanget, men jag är extremt intresserad av vem du tycker ska betala för dessa lager i AAA-läge. Det är de allra dyraste lokaler vi över huvud taget har i Stockholm. Vem ska betala för dem?

Jag skulle också vilja ha svar på frågan: Vilka ska handla i dessa affärer? Jag vet inte om du själv någon gång har haft småbarn eller har småbarn i din närhet och kanske har velat uträtta ett ärende på lördagen. Någon gång kan man behöva en bil. Man kanske ska köpa något stort. Man kanske behöver köpa blöjor eller vad som helst.

Måste man då åka ut till Rinkeby, Barkarby eller Kista i Miljöpartiets samhälle, eller ska man kunna göra det i City?

I vårt samhälle ska man kunna handla blöjor även i City, och man ska kunna ta med sig barnen. Vi ska inte heller tvinga affärerna att ligga på jättestora lager som de inte kan betala. Detta är fantastiska nyheter om er politik. Jag tror faktiskt inte mina öron.

Anförande nr 96

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det är självklart att man inte ska behöva hyra lagerlokaler vare sig där uppe, där nere eller någon annanstans om man inte vill ha dem och om staden skulle ta ut höga hyror för sina garageplatser. Så är det naturligtvis. Också detta är rena fantasikonstruktioner. Vi gillar valfrihet, och det gäller också var man ska kunna handla. Däremot har jag väl aldrig gått omkring med mina barn i City, men vi har handlat där ändå. Det går faktiskt att åka kollektivt.

*§ 16 Lägesredovisning för projektet Årstafältet
Reviderat inriktningsbeslut (utl. 2012:119)*

Anförande nr 97

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är oerhört roligt att Årstafältet nu går vidare i en ytterligare fas för planeringen av nya bostäder i ett mycket attraktivt område där det kommer att kunna bli en fantastisk stadsdel. Det gäller både de nya husen och där man knyter samman Östberga med gamla Årsta.

Vi från Socialdemokraternas sida anser att det är oerhört viktigt att vi tittar just på övergångarna mellan Årsta och Östberga i de kommande planeringarna så att de blir förstärkta. Det finns många i Östberga som upplever att de planer som hittills har kommit inte riktigt har varit vända till Östbergahållet, om man säger så. Den nya stadsdelen är snarare vänd mot Årsta, och de attraktiva punkter som man har diskuterat i planen ligger oftast i den andra änden. Östberga kommer på undantag. Det är viktigt att de två stadsdelarna byggs samman. Vi vill peka på möjligheten att också använda Huddingevägen på andra sidan Årstafältet, i framtiden överdäcka den och skapa bostäder även den sidan om fältet.

Sedan har vi den kontroversiella diskussionen om vad parken ska bli och vad den ska vara. Där har vi tidigare drivit att vi anser att det ska vara en attraktiv landskapspark. Vi menar att det fortfarande är möjligt att göra det. Det förs en stor diskussion om detta, och det finns många som helst skulle vilja se att Årstafältet är helt orört. Men därom är vi helt eniga åtminstone i den här salen: Det kommer inte att vara möjligt att ha en helt orörd situation på Årstafältet. Men när man nu gör denna park tillgänglig och stadsplanerad kommer den naturligtvis i de husnära lägena att vara anlagd till stor del. Vi menar att landskapet är så känsligt och skulle kunna tas till vara på ett sådant sätt att man även fortsättningsvis upplever detta som en speciell plats i Stockholm. Man ska inte bygga bort de kvaliteter som finns där.

Vi vill peka på en informationsfråga i sammanhanget. Det är den oro som finns bland koloniföreningarnas medlemmar och idrottsföreningarna som finns på fältet. Båda dessa grupper upplever i dag att de blir undanträngda och att det inte finns någon lösning för dem. När det gäller kolonilotterna måste vi vara tydliga med information om att de kommer att ersättas med andra odlingslotter och andra stuglotter. När det gäller idrottsföreningarna måste vi gå in och ta varje enskild idrott för sig och lösa deras problem. En sådan grupp som är där i dag är golfen, som upplever sig vara helt undanträngd. Jag tror att staden skulle kunna rätta till detta antingen genom att hitta en möjlighet för dem att stanna kvar eller genom att öppna upp på en annan plats.

Med dessa tillägg vill vi i alla fall yrka bifall till kontorets förslag.

Anförande nr 98

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kan bara glädjas åt att vi i dag tar nästa steg när det gäller Årstafältets bostadsutveckling. Jag blir också glad över att höra Socialdemokraternas iver över detta utvecklingsprojekt. Det är ett av de mest spännande stadsutvecklingsprojekt vi har i gång. Det är också ett av de största. I praktiken kommer här att bo bortåt 10 000 invånare.

Vi har i detta läge en stor potential inte bara i det som byggs fram utan också i den koppling till Östberga, som Tomas Rudin nämnde, som kan skapa helt nya förutsättningar för en stadsdel som i praktiken känns väldigt bortglömd. Östberga centrum är nog det mest tömda centrum som finns i världshistorien, och det är inte så konstigt för det är en återvändsgränd. Vi har konstaterat att den byggnation vi nu har framför oss av Årstafältet kan skapa en helt ny förutsättning för det centrum som vi har i Östberga.

Här vinner egentligen alla delar runt fältet på att vi går vidare med etapperna i det program vi har i dag och även har en inriktning för framtiden. Här har vi en inriktning att även kunna höja exploateringsgraden något, vilket också nämns i ärendet. Ifall det är nödvändigt kommer så också att ske, men framtiden får utvisa detta. Jag tror att möjligheten finns. Det torde kunna redas ut ganska snart. Exploateringskostnaderna har dock visat sig gå ned något jämfört med de tidigaste kalkylerna.

Vi kommer att få ett område med blandade upplåtelseformer. Det blir en god andel av alla möjliga upplåtelseformer. Det kommer även att finnas en del ägarlägenheter – en ny upplåtelseform som vi inte har sett särskilt mycket av ännu men som kommer att kunna etableras här.

Parken kommer att bli otroligt spännande och väldigt viktig för stadsutvecklingsområdet. Det gäller inte bara den stadsutveckling vi ser där, utan det kommer också att handla om många som kanske för första gången kan röra sig på Årstafältet och som inte alls har använt det på det sätt som det nu kommer att vara möjligt att göra. Parken kommer att kunna locka många invånare från Årsta i övrigt.

Jag ser mycket fram mot detta. Jag inser att många av oss kommer att stå här om några år och följa nästa etapp, men det hela är inte klart förrän 2030, och jag hoppas verkligen att det blir så fint som det nu ser ut på de första etappritningarna. Den möjlighet vi har är att få en bättre kollektivtrafik i området. En utbyggnad av Tvärbanan kommer att leda till att vi kan bygga också i andra delar av Årsta på ett annat sätt än tidigare.

Jag yrkar bifall till ett mycket bra förslag som vi har framför oss i dag. Jag noterar den breda enighet vi har. Det är bara Vänsterpartiet som tycker att detta ska fortsätta vara ett fält.

Anförande nr 99

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Det här är ett ärende som vi har talat länge om – Årstafältet. Det är till och med så att jag stod här i talarstolen i slutet på 80-talet och talade om Årstafältet. Då var det en stor park vi talade om, och en mångfald av olika aktiviteter var aktuella. Men det har liksom inte riktigt varit någon som har velat betala. Olika majoriteter i Stockholm har både kommit och gått. Men nu har vi någonting att jobba framåt för.

Vi i Miljöpartiet tycker att de olika majoriteterna under skeendets gång skulle ha lyssnat mer på Miljöpartiet. Men det finns fortfarande möjligheter att bygga en ekologisk stadsdel, och det vill vi gärna ta fasta på. Här kan vi få utveckla låg energianvändning, vi kan utveckla egen produktion till exempel av solenergi, vi kan

öppna upp och prioritera bilpooler och vi kan utveckla smarta lösningar för hantering av vatten, till exempel lokalt omhändertagande av dagvatten. Vi kan ta hand om grävatten och kanske till och med igen pröva urinseparerande toaletter.

Nu blir det av, verkar det som. Vi hoppas på blandade boendeformer, och vi ska göra vad vi kan för att det ska bli av. Vi har sett att det finns många bostadsrätter i området redan nu, så man kan fundera på om det ska vara fifty-fifty i det nya området eller om man ska ta hänsyn till hur det ser ut redan i dag. Det är alltid bra att titta på hur verkligheten runt omkring ser ut när man planerar.

Vi utgår också ifrån att man tar hänsyn till små, yteffektiva lägenheter för unga människor och för studentboende. Vi har skrivit i vårt särskilda uttalande att 20 procent borde avsättas för detta.

Det har varit mycket dialoger under alla dessa år. Det har varit dialoger med de boende, och mycket tid har lagts på detta. Det innebär inte att det ska vara slut på dialogerna. Vad vi nu noterar är att det inte framgår klart i ärendet var någonstans det nya koloniområdet ska etableras. Det tycker vi är alarmerande. I detta skede måste man nu tillsammans med koloniträdgårdsföreningen och de aktörer som finns där och med brukarna hitta hur man ska kunna flytta på koloniträdgårdsområdet. Det är delikat att flytta på trädgårdsväxter och kära rariteter. Vi hoppas på ett samarbete där det verkligen blir handling och inte bara fortsatta ord.

Anförande nr 100

K a j s a S t e n f e l t (V): Fru ordförande! Vänsterpartiet har tidigare avslagit förslag om bebyggelse på Årstafältet, men det beror inte på att vi vill ha ett fält, utan vi vill ha en park. Det fanns jättefina förslag på park förut.

Vi tycker också att det finns en rad oroväckande frågetecken när det gäller teknik och kostnader, markundersökning och så vidare. Med dyra exploaterings- och markkostnader är risken stor att hyrorna blir höga och bostadsrätterna mycket dyra. Stockholm är redan alltför segregerat. Att bygga områden där människor med låga eller normala inkomster inte har råd att bo förstärker bara segregationen ännu mer.

Därför yrkar vi bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 101

Borgarrådet L a r s s o n (M): Kajsa! Jag tycker att det är märkligt att Vänsterpartiet i praktiken ställer en landskapspark – för det ska inte vara ett fält, säger du – mot möjligheten för 10 000 boende runt en park. Här tycker jag att Vänsterpartiet borde backa och fundera en vända till. Kan man inte förena ett antal, bortåt 10 000, boende med en utveckling av staden där det kommer att blandas upplåtelseformer, där det kommer att finnas studentlägenheter, där det kommer att finnas en tvärbana, där det kommer att finnas butiker, där det kommer att finnas en skola och samhällsservice och förskolor – allt detta i en stadsutveckling? Jämför det med att vi i stället ska ha en park som man möjligen kan besöka men utan möjlighet att bo i närheten! Jag tror att Vänsterpartiet bör fundera en vända till.

Anförande nr 102

K a j s a S t e n f e l t (V): Det är väl jättefint med bostäder och så vidare. Men vi är oroliga för marken – att det kostar för mycket och att det blir för dyra lägenheter, där folk inte har råd att bo, eller rättare sagt folk med låga eller normala inkomster. En park kan alla ha tillgång till.

Anförande nr 103

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag välkomnar verkligen att Årstafältet nu får fullt med bostäder och att det blir liv och rörelse där till skillnad från det fält som jag under många år har sett som en plats som några få människor använder för att gå ut och gå med sina hundar. Till och från är det lite idrottsaktiviteter i hörnorna av fältet. Nu kan det bli liv och rörelse med människor som bor där.

Det är ett stort stadsbyggnadsområde, och det är ett attraktivt närområde, inte minst nu när vi har fått tag i en större yta sedan vi fick bort Årstälänken i och med att den kom ned i Södra länken. Då fick vi ett ännu större område att kunna bygga på. Tänk att cirka 10 000 invånare ska kunna bo där och att vi kanske kan få ännu fler bostäder! Jag tycker att vi verkligen borde välkomna det och se det viktiga i att vi i detta område ska ha många olika boende- och upplåtelseformer.

Årsta och Östberga har verkligen skilts åt av detta stora fält, och Östberga har hamnat helt vid sidan om och även haft ganska dåliga förbindelser när det gäller kollektivtrafik. Nu kan områdena bindas samman, inte minst med tvärspårvägen som kan få sin förlängning till Östberga. Den stora yta som ni har att spela med i planeringen av detta stora område ger också goda möjligheter till en park och ett grönområde som människor kan ha glädje av och vistas på under ledig tid. Det tror jag som sagt är mycket mer värt än det blåshål som Årstafältet till stora delar har varit hittills.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 104

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! När jag var liten låg Årstafältet vid sidan om en fyrfilig motorväg. Den hette Sockenvägen redan där. Meningen var att den skulle braka vidare i motorvägsreservat – det vi i dag kallar för gröna kilar. Man kunde liksom inte drömma om att den fyrfiliga motorvägen med de, med förlov sagt, trista höghusen på Sandfjärdsgatan plötsligt skulle kunna få möjlighet att bli både en fin landskapspark och bostäder för 10 000 invånare. Jag tycker att det är fantastiska framsteg ni gör.

Till Socialdemokraterna skulle jag vilja säga att jag tycker att det är utmärkt att ni säger att ni ska fortsätta exploateringen söder eller öster, kanske sydost, om Huddingevägen. Däremot är det svårt att överdäcka vägar nu för tiden i Sverige och bygga bostäder där på grund av de säkerhetskrav som ställs. Vi vet hur det är i Hagastaden där vi måste ha det hela explosionssäkert ovanför en väg där trafik går med någon form av farligt gods eller liknande, som ju är fallet med Huddingevägen.

Det är intressant att ni vill fortsätta utvecklingen åt det där hållet. Jag skulle vilja se en fortsättning också åt det andra hållet, vilket ni av någon anledning inte alls vill. Åbyvägen ligger där den ligger, men där bortom har vi också partihandelsverksamhet

som små småningom kanske ska flytta någon annanstans. Jag tycker att vi måste vara öppna för nya och spännande lösningar i ett sådant område som Årsta och Årstafältet med omnejd.

Jag tycker också att det som Vänsterpartiet säger delvis är viktigt: Det måste bli rätt mycket hyresrätter i området. Det finns ganska mycket bostadsrätter både i Årsta och även numera i Östberga, tack vare oss eftersom man har kunnat ombilda de allmännyttiga bolagens fastigheter till bostadsrätter. Det är vår förtjänst. Det är klart att vi ska bygga hyresrätter på Årstafältet.

Det blir så dyrt, och det blir så höga hyror att man inte har råd att bo, säger ni. Jag undrade på samma sätt när min bonusdotter Sofie ville flytta till kvarteret Lustgården, som råkade vara Stockholmsshems hus, på nordöstra Kungsholmen. Hon är undersköterska och jobbar i äldreomsorgen, och hennes kille är rörmokarlärling. Det visade sig att de gärna ville prioritera den hiskeliga hyran på 9 000 kronor i månaden därför att de ville bo centralt. Jag tror att det är så människor gör. Vi måste låta dem välja. Om vi bygger bostäder kan människor välja och säga: Ja, här vill jag bo. Jag vill prioritera att bo centralt! Vi ska inte förbjuda att man bygger även om det råkar bli dyrt.

Därför bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 105

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men snälla Björn! Råkar bli dyrt, säger du. Det måste ju finnas en politik. Det måste finnas en idé om att man ska kunna bygga för alla sorters människor med olika typer av inkomster. Även om just de som du känner, din dotter till exempel, kan prioritera och betala 9 000 kronor i månaden kan man kanske inte det om man är ensamstående och har en lön på 20 000–21 000 kronor. Då kan man inte prioritera, och då kan man inte bo här. Då får man flytta någon annanstans. Det tycker inte jag är okej. Tycker du det?

Anförande nr 106

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Självfallet delar jag din uppfattning, Ann-Margarethe Livh, om att vi måste ha bostäder som också ensamstående, ensamstående mödrar och de som har svårt att få reguljära jobb kan bo i. Det är självklart.

Men det jag vill visa är att om det nu är hög hyra betyder inte det att människor med vanliga inkomster – om man får säga så – inte kan flytta in. Det betyder också att om man praktiskt drar ut konsekvenserna av det ni säger och den politik ni vill företräda skulle vi inte bygga på vissa ställen även om det är dyrt med markförhållandena. Årstafältet är en gammal sjö. Det blir enorma pålningskostnader och annat för att husen ska kunna hålla i hundra år. Av detta skäl tycker jag att det är viktigare att vi bygger även på de ställen där det är dyrt.

Jag håller med dig om att vi även ska försöka få till andra bostäder, till exempel bostäder för unga, som Stockholmshem nu bygger i Räcksta. Det är helt klart.

Anförande nr 107

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Det är intressant att höra att för borgarna är vanliga inkomster en familj som tjänar 40 000–50 000 i månaden tillsammans. De kan naturligtvis bo var de vill; det är självklart. Sådana lägenheter vill ni nu bygga. Du tyckte synd om de andra, men du sade inte var de skulle bo. Men vi vet alla var det blir – det blir i förorterna där vi låter bli att rusta upp våra lägenheter och där hyrorna är billiga. Det blir en fullständig naturlig sällning på det här viset, och det är uppenbarligen det ni förespråkar.

Ni vill ha nya spännande lösningar. Det innebär att man bygger bort alla grönområden man har. Det gäller Rågsved, Farsta, Björkhagen och nu också Årstafältet. Så kan man ju uttrycka det. Vi vill bevara grönområdena och skydda och utveckla dem när det behövs. Det finns säkert många som kan vara bättre än de är. Vi vill inte ha något byggande här. Men nu får vi se hur det går. Om det byggs ska det vara hyresrätter till överkomliga priser. Man får se till att det blir så oavsett vad byggkostnaderna är, tycker jag. Om det skulle visa sig att det blir för dyrt får man fixa det på något sätt.

En landskapspark och en utveckling av grönområdet som sådant är jätteviktigt. Det måste ske oavsett vad som händer med området. Som du själv påpekade har det varit en sjö här. Beredskapsmyndigheten har själv påpekat att detta är ett av de områden där det finns stora översvämningsrisker. Det tycker jag är något vi måste beakta om det ska byggas. Oavsett om det byggs eller inte är det något vi måste ta hänsyn till. Det är bara att gå ned och titta på kartan här så ser man riskerna, precis som du sade. Det rinner till vatten från alla håll eftersom detta en gång i tiden var en sjö.

Det finns stora problem med det här, men det är också någonting som vi kan utveckla – och det tycker jag att vi ska göra. Man kan nu inte ens ge besked till kolonisterna om vad som ska hända, och det tycker jag är ganska skandalöst. Den frågan måste man ta itu med. Självfallet ska de få vara kvar där de är om det över huvud taget finns en möjlighet. Om de ska flytta måste det ske på ett oerhört välavvägt och kontrollerat sätt där man verkligen tar hänsyn till de behov som finns.

Det man kan göra, också detta oavsett vad som händer inom området, är att utveckla systemet med Götalandsvägen, den bro som finns och det vattensystem som den bron är till för att överbrygga. Vi måste bygga ut detta vattensystem. Eftersom risken för översvämnningar är så stor som den är måste man ha områden där översvämningen kan ske utan att det skapar problem för de människor som är där, för koloniområdena och för de hus som eventuellt byggs.

Jag tycker att detta är något vi kanske skulle kunna vara ense om: Oavsett vad som sker i området ska man se till att det vattensystem man nu skapar är ett som verkligen kommer att fungera. Då ska man också se till att koloniområdena får en ordentlig rening av sina odlingslotter, för det är också något som behövs och som staden måste se till att det kan ske.

Anförande nr 108

Borgarrådet Larsson (M): Det är ju ett tag till valrörelsen, men jag tycker nog att de åhörare som följer denna debatt inte bara här utan förhoppningsvis också via andra medier faktiskt någon gång ska fundera lite djupare på vad Vänsterpartiet alltid

står i denna talarstol och säger. Sedan ska man försöka jämföra det med vad de åstadkom när de styrde den här staden tillsammans med sina dåvarande kolleger i oppositionen.

Det handlar om det här med att bo till överkomliga priser. Fixa det på något sätt! säger Stellan Hamrin. Jag skulle vilja höra i din kontrareplik hur du fixar det. Det var ingenting du fixade när du satt i majoritet i den här staden. Byggkostnaderna ska du fixa så att det blir de där låga hyrorna, tydligen. Inget annat ska byggas enligt Stellan Hamrin och Vänsterpartiet. Det är ett historiskt misstag ni begår nu, Stellan, när ni säger nej till 10 000 personer när det gäller att bo på Årstafältet därför att ni vill utveckla en park som vi kan utveckla jämte de boende.

Anförande nr 109

S t e l l a n H a m r i n (V): Vi har alternativa platser där vi kan bygga för precis så många människor som vi lovar att det finns lägenheter till utan att man använder just detta område. Det är att göra det lätt för sig att göra som ni och bara ta i beslag de grönområden som finns för att uppfylla det byggande som ni har sagt ska ske.

Om vi ska vara seriösa är naturligtvis detta med hyror ett jättestort problem. Men jag tror inte att vi löser det på kommunal nivå. Det behövs en nationell satsning för att ordna de här frågorna. Det är inte bara Stockholm som lider av det, utan det är många städer. Personligen är jag övertygad om att det behövs någon form av centralt bidragssystem för att se till att alla människor kan bo på ett vettigt sätt. Så är inte fallet nu. Så var det förr, och då fanns det en enighet om ett sådant system. Jag är övertygad om att man behöver återskapa ett sådant system igen. Annars skapar vi en segregation som är fullständigt ohållbar och som ni dessutom säger skapar jättestora problem.

Anförande nr 110

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi ska fortsätta med konsekvensanalyserna av oppositionens uttalanden i talarstolen och ställa en fråga till Stellan Hamrin. Intill dess att ni har fixat det som ni tycker att ni ska kunna fixa på riksnivå och nationell nivå – än så länge, Gud förbjude, sitter ni ju inte in beslutandeställning på riksdagen på många år – ska vi alltså sluta bygga helt och hållet?

Kom ihåg de år när byggsektorn subventionerades med 38–39 miljarder årligen! Fick vi lägre hyror då? Nej, det fick vi inte. Fick vi lägre hyror när Stellan Hamrins parti var stödparti till Socialdemokraterna i riksdagen? Nej, det fick vi inte. Det enda som hände var att byggföretagen berikade sig själva och ökade sina vinster med hjälp av statliga subventioner. Är det rimligt? Nej, Stellan Hamrin – det är det inte.

Anförande nr 111

S t e l l a n H a m r i n (V): Faktum är att vi hade lägre hyror på den tiden. Det var det som bidragen användes till. Det var därför det kunde bo människor av alla slag inne i Stockholms City, vilket nu inte längre är fallet när ni genom bostadsrätter och allt högre hyror ser till att det bara är de som har mycket pengar som bor kvar. De andra får bosätta sig någon annanstans, och om de flyttar in hamnar de i ytterkanterna.

Så visst fungerade systemet mycket bättre förr! Sedan kan det säkert utformas på olika sätt, men vi kan inte fortsätta som nu med hyror på 10 000–12 000 kronor när vi vet att 25 procent av våra ungdomar dessutom är arbetslösa. Det är en fullständigt omöjlig situation – det måste också ni inse.

Nu ska vi förstås bygga på sådana områden där det inte är lika dyrt som det är på andra – till exempel eventuellt här. Det får vi se, för det tycks vara ett dåligt underlag. Men vi ska naturligtvis i första hand bygga där det blir vettiga hyror och där kostnaderna inte är alltför höga.

*§ 18 Detaljplan för del av Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta,
Dp 2004-06696-54 (utl. 2012:121)*

Anförande nr 112

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det finns lika många tankar om det goda livet som det finns människor. En del människor vill bo i höga hus. En del människor vill bo i låga hus. En del människor vill bo i den pulserande storstaden. En del människor vill bo lite längre ut, nära naturen. Detta är en detaljplan som möjliggör för 34 småhus. Ni känner säkert någon som gärna skulle vilja flytta in i ett litet hus – ett litet hus där man har nära till grönskan och ett litet hus där alla barn kan få egna rum. Det handlar om drömmar som kan bli verklighet.

Planområdet är litet, och konsekvenserna för naturvärdena är av begränsad omfattning. Planen togs för två och ett halvt år sedan, den 4 februari 2010. Men den överklagades. Det var alltså stadsbyggnadsnämnden som antog planen. Länsstyrelsen ansåg att detaljplanen var – lyssna noggrant nu – godtagbar bland annat ur risk- och bullersynpunkt. Men regeringen upphävde nämndens beslut. Det berodde inte på att regeringen var emot småhus utan man gjorde det eftersom detaljplanen hade en principiell beskaffenhet. Man tyckte att planen borde antas av kommunfullmäktige.

Nu har det gått ett tag sedan dess. Vi har en ny översiktsplan – promenadstaden – som ni stockholmare bör känna till. Det handlar om att knyta ihop staden. Det handlar om att få människor att mötas. Det handlar om att hus ska kunna byggas samman. Just denna detaljplan möjliggör detta för människor i området men också för människor som kan flytta till dessa 34 småhus.

Den planerade bebyggelsen ligger nära Lundaterminalen, men den har planerats så att det ska bli en godtagbar ljudmiljö. Skyddszonen till terminalen ska vara 80 meter, mina vänner, vilket innebär att de nya bostäderna kommer att ha längre till terminalen än vad vissa bostäder har i dag. Jag vill också understryka att länsstyrelsen har sagt okej till detaljplanen ur just risk- och bullersynpunkt. För terminalens del innebär detta inga ytterligare restriktioner eller begränsningar. Om ägaren till terminalen skulle ha behov av att bygga ut, som jag ser att man tar upp i en del av reservationerna, kan den byggas ut på den östra sidan utmed Bergslagsvägen.

Mina vänner! Detaljplanen är bra när det gäller att uppfylla människors drömmar om att få bo i småhus. Alla de som bor i småhus vet att det är fantastiskt. Många vill också kunna få denna möjlighet.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 113

B e n g t R o x n e (S): Ordförande! Man kan säga mycket om detta område. Det är litet. Det ska bli 34 lägenheter gentemot den befolkning som har detta som rekreatiomsområde och våra små medborgare som är där för att lära sig.

Det finns många frågetecken omkring Schenkers omlastning. Den kommer inte att störa, säger man nu. Men den kommer säkert att utvidgas till att vara öppen dygnet runt vad det lider. De boende är mycket irriterade på att det ska gå en stor väg ned

från Tumultgränd. Parkeringsmöjligheterna i området är begränsade i dag i och med den förskola som ligger där.

Det är konstigt att man inte har beaktat stadsdelens reservation. Det är en stadsdelsförvaltning som har yrkat avslag på detaljplanen för området. Det är enig nämnd som också yrkar avslag, med Moderaterna, Folkpartiet, Centern och Kristdemokraterna. Jag skulle gärna vilja få reda på vad det har för tyngd när en hel stadsdelsförvaltning och en hel nämnd sätter sig emot detta.

Därmed yrkar jag avslag på föreliggande detaljplan.

Anförande nr 114

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Detta är rekreationsmark, precis som Regina sade. Vi tycker att den ska fortsätta att vara det. Det är säkert underbart för dem som har råd att flytta in i husen och ta marken i anspråk, men vi tycker att det är ännu underbarare om alla andra i området också får tillgång till marken.

Vi tycker att man ska undersöka alla tänkbara möjligheter att förtäta staden. Vi tycker att man ska försöka bygga i kollektivnära lägen. Vi tycker att man ska få fram många bostäder. Men vi ska inte förstöra värdefull mark enbart för 34 radhus.

Bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 115

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Planen är inte så stor; det är inte så många hus det rör sig om. Men som sagt är den enligt regeringen av principiell vikt. Därför bör vi i alla fall tala lite grann om den här i fullmäktige.

Det handlar om huruvida vi ska få in bostäder i staden, hur vi ska göra med grönytor och hur vi ska göra med industri som bullrar. För Miljöpartiets del tycker vi att vi behöver mycket bostäder i staden. Men avvägningen gentemot grönyterna och rekreationsområdet här är sådan att det är för liten exploateringsgrad för att det ska vara värt det. Dessutom måste vi värna den industri som finns. Verksamhetsutövaren vid den terminal som finns i Lunda har sagt blankt nej. De vill absolut inte ha mer bostäder där eftersom det blir problematiskt med buller. Det finns visserligen hus och annat runtomkring, men fler hus ger troligen större problem längre fram. De avser – det säger de i alla fall – att utöka verksamheten i den riktning där husen byggs.

Både det här med grönyterna och att det hela kan hota verksamhetsutövaren gör att vi bör säga nej i det här fallet, för även om länsstyrelsen med flera har sagt att det inte är några problem vet vi att det kan bli det.

Jag yrkar därför bifall till min reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 116

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande och fullmäktige! Jag vet inte hur många som har varit på den här platsen. Jag har varit där många gånger. Jag är också ordförande i den stadsdelsnämnd där Lunda 1 ligger. Den ligger nämligen i Spånga-Tensta och inte i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. I vår stadsdelsnämnd sade majoriteten i nämnden ja. Vi gjorde det därför att vi tycker att det behövs bostäder

samtidigt som vi var angelägna om att det inte skulle påverka Schenkers verksamhet eftersom där finns många arbetsplatser som är bra för medborgare i vår stadsdel.

Man kan se i ärendet att det har tagits hänsyn till alla nödvändiga regler. Det finns bostäder som ligger närmare terminalen än vad dessa kommer att göra. Det är 34 hus. 34 hus är ju ingenting, säger man här. Men om man tänker sig att det flyttar in två busslaster per dag till Stockholmsområdet skulle detta område i alla fall ta emot *en* buss. Vi kan inte säga nej till alla bostäder runtomkring för att människor inte vill ha dem. Vi ska ta så stor hänsyn som vi bara kan, men jag vet att det är i få områden som man säger: Hurra, vi uppskattar att det kommer bostäder här! Om vi vill ha ett större Stockholm med fler som får bo här måste vi också tåla bostäder även på denna plats.

Vi som har varit där kan säga att det kommer att tas mark i området, men det finns också en hel del grönområden i närheten. Det ska man vara medveten om. Det hade varit bra om det hade varit möjligt att ha en infartsväg från Järfälla. Men det är en annan kommun, och de säger nej till det. Bedömningen är att påverkan inte är så stor att man ska avslå hela planen för att Järfälla säger nej. Det hade varit önskvärt. Men ibland är kommungränser alldeles för täta. En stadsdelsnämnd, som är en grannstadsdel, har kanske sagt nej. Men en annan har sagt ja, och vi säger ja hela vägen.

Anförande nr 117

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det finns många platser som man skulle kunna bygga på. Ni skulle till exempel kunna övertala era kompisar på högre nivå att lägga ned Bromma flygplats. Då skulle vi kunna bygga många bostäder.

Jag begärde ordet därför att jag yrkar avslag på förslaget och inte återremiss, som det står i underlaget.

§ 21 Riktlinjer för handläggning av ärenden rörande vårdnad, boende, umgänge och namn

Förslag till revidering från socialnämnden (utl. 2012:124)

Anförande nr 118

T o r u n B o u c h e r (V): Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen, som i princip bara lyfter fram ett par synpunkter som även många stadsdelsnämnder har lyft fram. Det handlar huvudsakligen om några preciseringar, till exempel detta att man ska träffas tre timmar var fjortonde dag. Det kan vara vettigt för barn i många åldrar, men kanske inte för de allra yngsta. De kan behöva träffas oftare. Det finns till exempel också en vag formulering om öppna verksamheter. Vad menar vi med öppna verksamheter? Är det vettigt att umgänge med umgängesstöd sker på en öppen förskola, till exempel? Det är bara några frågetecken som vi tycker borde rätas ut.

Anförande nr 119

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag instämmer i stort med vad Vänsterpartiet sade här tidigare. Men det finns några saker som jag tycker är oklara och som kräver ett förtydligande på flera punkter.

Det står bland annat, som har sagts här nu, att umgängesstödet är begränsat till tre timmar var fjortonde dag. Jag instämmer med Ann-Margarethe Livh, Vänsterpartiet och flera stadsdelsnämnder i att det är tveksamt om det räcker för att etablera en god anknytning. Det beskriver också Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd tydligt på s. 192. Där står: att små barn då träffar umgängespersonen så glest som var fjortonde dag kan vara alltför sällan för att en förtroendegivande relation ska kunna byggas upp. Vidare skriver man: Frågan om omfattningen av umgängesstödet behöver analyseras ytterligare. Jag instämmer i detta.

Även i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd diskuterar socialnämnden efter domstolens beslut om hur umgängesstödet ska se ut om en viss person ska medverka vid umgänget. Den som utses måste inte vara den person som faktiskt ska närvara vid umgänget, utan det kan vara ansvarig chef eller en av de personer som ska närvara. Det återkommer i flera av de nämnder som tar upp detta.

Men frågan är hur omsorgsfullt umgängesstödjaren väljs ut. Hur viktig är denna person? Vem kan enligt 6 kap. 15 § utses som den person som ska medverka vid umgänget? Det finns alltså en hel del frågor i ärendet.

Under denna paragraf i föräldrabalken står att socialnämnden efter rättens beslut om umgängesstöd ska utse en viss person att medverka vid umgänget. Det ska alltså inte vara vem som helst, och det ska inte finnas några oklarheter.

På s. 190 under Kungsholmens stadsdelsförvaltning tar man upp riktlinjerna. Där står: I riktlinjerna avses här exempelvis umgänge från familjecentral, men formuleringen är oklar och behöver förtydligas. Jag instämmer även i detta.

Det finns många sådana här frågor som borde redas ut innan man fattar beslut. Varför ska det just vara en familjecentral? Är en familjecentral alltid rätt miljö för barn för att skapa en god anknytning? Skulle man kunna tänka sig att få gå på ett fik eller till

biblioteket? De ska naturligtvis följas av umgängesstödjaren, men man kan etablera lite mer naturliga kontakter. Det är en väldigt kort tid med tre timmar var fjortonde dag.

En annan fråga är den som har tagits upp här tidigare. Om barnet inte är känt tidigare föreslår nämnden att man hänvisar till en öppen verksamhet. Vad är en öppen verksamhet? Det frågar flera. Och inte minst: Hur ska ärendet där hanteras? Det finns alltså oklarheter. Majoriteten äger frågan och fattar beslutet. Jag bara påpekar vissa svagheter.

Riktlinjerna är ett steg i rätt riktning, men de behöver följas upp och utvärderas efter ett år. Är borgarrådet beredd att göra det? I övrigt hänvisar jag till Miljöpartiets särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 120

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande! Jag skulle bara vilja trycka på att jag tycker att det här känns som en viktig lagändring i föräldrabalken. Det är viktiga riktlinjer som vi nu ska anta. De utgår från barnet, och de är riktigt tydliga i att det är barnets perspektiv som ska gälla. Det är barnets behov av umgänge som är det som ska styra och ingenting annat. Vi talar förstås om de svåra fall där föräldrarna har olika uppfattning och där samhället i någon form måste gå in och hjälpa till att styra.

Det finns en möjlighet, eller en skyldighet, att inte ge detta umgängesstöd om man inte kan garantera barnets säkerhet. Det är naturligtvis också en viktig del i riktlinjerna.

Jag tycker också att det är bra att man är tydlig med att det ska vara en speciell namngiven person. Jag tolkar det ungefär som när man har en god man. Det ska vara en speciell person. Det ska inte vara olika människor som följer med barnet när det ska träffa den andra föräldern och så vidare, utan barnet ska känna en trygghet i att det har samma person med sig.

Jag ska inte förlänga debatten, utan jag vill yrka bifall till de nya riktlinjerna. Jag tycker att de är riktigt bra, och jag vill än en gång säga att jag är så glad att vi ser till barnets bästa och bejakar barnperspektivet.

Anförande nr 121

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Också jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag kan fylla på när det gäller det som Marie Ljungberg-Schött har sagt. Det är riktigt bra att vi nu har hunnit ganska långt, att vi alltmer ser barnens behov och att barnens perspektiv står i centrum i alla olika typer av ärenden.

Det vi ska ta ställning till och besluta om är riktlinjer för handläggning av ärenden rörande vårdnad, boende, umgänge och namn. Det är stora områden, och det är bra och roligt att vi är eniga om det allra, allra mesta. Men så kommer vi till det som är det allra svåraste – när föräldrar trots det stöd som finns och trots allt som finns beskrivet i riktlinjerna inte kan komma så pass överens att det fungerar smärtfritt.

Det kan gälla både överlämnandet när den ena föräldern ska ha umgänge och själva umgänget. Då behövs detta stöd.

Jag tycker att det är bra att man nu säger att detta ska vara en tillfällig lösning och att riktmärket är som längst ett år. Det är viktigt för alla barn att föräldrarna på något sätt, oavsett hur orsakerna ser ut, för barnens skull försöker komma överens. Man behöver inte gilla varandra på något annat sätt, men man har ändå barn tillsammans och det är dem vi måste utgå ifrån. Detta händer inte så ofta i alla stadsdelar, men när det händer är det en jobbig fråga. Det handlar inte bara om umgängesstödet, som är en stor sak, utan det är också mycket runt omkring som finns med i riktlinjerna.

Man har funderat på om detta inte är någonting som socialnämnden borde har förutsättningar att hantera. Det skulle i så fall vara en stadsgemensam resurs för verksamheten. Jag tror att det skulle vara bra, för det krävs ett speciellt handlag, en speciell kompetens och speciella personer. Det är också mycket personalkrävande, för det handlar inte precis om kontorstid utan mer om både kvällar och helger. Det handlar om små barn och om äldre barn. Platsen kan finnas i riktlinjerna. Jag vet att man i min stadsdel använder familjecentralen. Men det kan ju vara så att lokalerna finns till på helger och kvällar när det ändå inte är öppet. Det kan såklart finnas andra tillfällen också. Riktlinjer är just riktlinjer och riktmärken, men sedan kan det finnas andra tillfällen och andra platser som kan vara lämpliga för någon. Men riktlinjer är viktiga.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 122

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Ingenting kan vara så svårt som ett barn som ska stå emellan två vuxna som båda vill ha kontakt med barnet och som barnet vill ha kontakt med. Därför tycker jag att det är bra att man är så tydlig med barnperspektivet i riktlinjerna. Man ska utgå från barnets behov av umgängesstöd.

Men lika viktigt är att detta är en tillfällig lösning och inte någonting permanent som ska pågå under lång tid. Någon efterfrågade en utvärdering. Det är självklart att alla beslut som fattas inom socialtjänsten ska utvärderas och följas upp varje år. Det sker naturligtvis också i dessa ärenden där det handlar om riktlinjer för umgängesstöd. Barn får aldrig bli ett slagträ mellan två vuxna, men tyvärr kan det bli så. Då kan barnet behöva stöd av en vuxen som står vid sidan om den tvist som kan pågå mellan de båda vuxna och där barnet ibland kanske utnyttjas på ett felaktigt sätt.

Jag tror att riktlinjerna kommer att bli ett stöd för verksamheterna ute. Framför allt kommer de som sagt att bli ett steg framåt i tankarna på att vi alltid ska sätta barnets bästa före de vuxnas. Om vi inte kan garantera barnets trygghet ska inte umgängesstödet vara ett alternativ. Då måste vi se över om vi kan stödja det på ett annat sätt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

*§ 22 Kvalitetsgaranti för vuxna som söker vård och behandling för missbruks/beroendeproblem
Förslag från socialnämnden (utl. 2012:125)*

Anförande nr 123

A b i t D u n d a r (FP): Det är jätteroligt att i egenskap av ordförande för Hägersten-Liljeholmen diskutera detta ärende eftersom denna stadsdelsnämnd var den första i landet att anta vårdgaranti inom missbrukarvården – det kan jag säga för att vara lite kaxig! Det var 2008. Vi gjorde det först på försök, och sedan 2009 är den permanent.

Skälen har varit två. Det ena är att landstinget har en vårdgaranti som utgick från fyra månader. Det andra är att vi tycker att det är viktigt att medborgare får en möjlighet genom att man tillgängliggör vård så att de kan söka hjälp i ett tidigt skede. Som ni vet är det här komplicerade fall. Många gånger kontaktas socialtjänsten alldeles för sent. Det känns bra att vi nu har utvärderat detta. Utvärderingen ligger också till grund för detta ärende, som man tog i budgeten 2011. Det framgår i ärendet. Jag tycker att det är bra att man nu gör hela staden enhetlig. Det känns jättebra. Stockholm har stegvis under de år som jag har suttit i fullmäktige gjort framsteg utifrån den kunskapsbaserade missbrukarvården. Detta är ytterligare ett steg i att tillgängliggöra den för alla, och det tycker jag känns bra.

Jag har läst reservationerna. När jag tittar på vad Miljöpartiet och Socialdemokraterna skriver gemensamt ser jag att de menar att man ska utreda inom en månad och till och med genomföra de planerade åtgärderna. Jag tycker att det är orealistiskt. Själva förslaget är tre månader.

Jag ber er observera att Stockholm är integrerat med landstinget. Vi har de olika mottagningarna. Om man ska ha olika policyer och olika system – för det är i och för sig olika lagstiftningar – är det viktigaste att man också tar de delar som är gemensamma. Jag menar att förslaget är dåligt också på det viset att man inte kan genomföra en kvalificerad utredning inom en månad. Det är så pass komplicerade fall och ärenden. För mig är inte detta någon tävling, utan det handlar om att kunna göra seriösa bedömningar och seriösa utredningar.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 124

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag vill bara påpeka för Abit Dundar att förslaget om en 30-dagarsgräns kommer från regeringens egen utredare. Det är väl mot honom du borde ställa polemiken att detta är fullständigt orealistiskt.

Anförande nr 125

A b i t D u n d a r (FP): Jag har läst missbruksutredningen. Jag känner väl till den, och jag tycker inte att alla förslag är bra. Men nu handlar det om Stockholms stad, och vi diskuterar att genomföra garantin om kvalitet inom missbrukarvården här. Då menar jag att ni måste ta till er det. Ni måste kunna lite grann. Det handlar inte om någon tävling – så enkelt är det inte.

Inom Malmö stad har man två månader, vilket också föreslogs för Stockholm. Jag tycker att ni borde veta detta – det är en så pass allvarlig och viktig fråga. Man kan inte bara ta förslaget rakt av från en utredare. Det tycker inte jag är seriöst.

Anförande nr 126

Stina Bengtsson (C): Fru ordförande, fullmäktige och ovanligt många åhörare! Alla som försöker ta sig ur ett missbruk behöver hjälp. När motivationen finns behövs hjälpen snabbt så att man inte förlorar motivationen. All hjälp behövs – från vänner, familj och samhälle.

Vi politiker har ett enormt ansvar för att hjälpa den som vill ta sig ur sitt missbruk. Med denna kvalitetsgaranti ska den som söker hjälp för sitt missbruk få kontakt med socialtjänsten samma dag. Ett första samtal ska genomföras inom en vecka, och ett personligt stödprogram ska vara klart inom två månader. Genom det vill vi försöka behålla motivationen hos den som vill förändra och förbättra sitt liv.

Ordförande! Centerpartiet i Stockholms stad gick till val på att all missbrukarvård ska vara individanpassad. Vi tror på individlösningar. Genom kvalitetsgarantins personliga stödprogram gör vi just detta – individanpassar. Tack vare individanpassningen gör vi från och med nu ordentliga utredningar som visar hur missbruket påverkar det dagliga livet och vad det finns för möjligheter och risker med behandlingen.

Vi i Centerpartiet är såklart extra glada att kvalitetsgarantin också innebär att vi ska följa upp de behandlingar som avslutas i förtid. Ingen ska behöva lämnas vind för våg. Alla ska ha mer än en chans.

Ordförande! Varje dag ser vi hur förödande knarket är och hur mycket det skadar inte bara den enskilde missbrukaren utan även de människor som är nära honom eller henne. Med kvalitetsgarantin tror vi att färre människor ska behöva utsättas för det helvete som missbruket medför. Jag är stolt över att vi i dag fattar detta beslut.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 127

Karin Rågsjö (V): Det är jättebra med en kvalitetsgaranti, Stina. Det tycker vi verkligen. Men när du skannar ut över Stockholms 14 stadsdelar – tycker du då att det också innebär att missbrukaren får välja vilken typ av behandling man behöver så att det inte bara blir det billigaste?

Anförande nr 128

Stina Bengtsson (C): Karin! Som jag sade handlar det om individanpassningar. Vi måste hitta de lösningar som är bäst för missbrukaren. Om det är Karin som är missbrukaren ska vi hitta en lösning som är bra för Karin. Om det är Stina ska vi hitta en lösning som är bra för Stina. Det handlar inte bara om kronor och ören, utan det handlar om kvalitet. Detta är en kvalitetsgaranti.

Anförande nr 129

Karin Rågsjö (V): Det passar ju bra att det är jag som har ordet nu! Vi tycker från Vänsterpartiets sida att det är bra med en missbruksgaranti. Det intres-

santa är vad som händer sedan. Om man är missbrukare och kommer till socialtjänsten – får man då verkligen den vård man ska ha efter dessa två månader? Får man någonting som är kvalitativt bra? Är det så? Det kan man fundera på.

Vi har precis haft en hearing då vi har lyssnat av hur missbrukarvården funkar i Stockholms landsting och Stockholms kommun. Jag kan bara säga att vi blev lite förvånade över att det inte ser ut som det borde göra enligt socialtjänstlagen.

Detta är bra. Tvåmånadersregeln är helt okej, kan vi tycka, bara man får stöd under tiden också när man går och väntar på att få planen. Det vore bra. Det har man lyckats stoppa in i Malmö, så det borde vi också klara av.

När det gäller unga vuxna måste man nog rappa på lite. Då är det viktigt. Om man ska fånga upp en ung missbrukare som söker aktiv hjälp måste det nästan vara kortare tid än en vecka, för då är han eller hon ganska illa ute.

Vi tycker att det handlar om resurser. Man kan ha väldigt fina garantier, men man måste också se till att det finns ekonomiska resurser för att se till att missbrukare får det de behöver. Så är det inte i dag i Stockholm och i många andra kommuner. Vi undrar lite över detta.

I den bästa av världar skulle man kunna ha socialtjänstlag och riktlinjer, och så skulle det funka. Men nu är det inte så. Vi ser ju att det inte funkar i alla stadsdelar, och alla får inte det de behöver utifrån det de ska få enligt lagen. Det gäller att få en ökad budget. Nu slänger ni in ett antal miljoner i den sociala budgeten. Det är jättebra, men ni gör det också efter att sedan 2007 inte ha slängt in så mycket pengar. Socialtjänsten går på knäna. Det innebär också att de som behöver samhällets stöd mest inte får det trots kvalitetsgarantier och annat smått och gott i påsen från er.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i detta ärende!

Anförande nr 130

Stefan Nilsson (M): Från Miljöpartiets sida tycker vi precis som alla andra att det är bra att vi nu kommer att fatta beslut om en kvalitetsgaranti.

Vi tycker trots allt att det finns tre brister. Den största bristen är det här med den tid på vilken man ska få sin utredning och planering för insatser genomförd. 30 dagar, föreslog den statliga utredningen. Det tycker vi är en ganska lagom nivå. Jag kan förstå att ni inte kan lova eller föreslå 30 dagar från den borgerliga sidan, utan i stället två månader, eftersom resurserna till missbrukarvård är så urholkade i stadsdelarna. Ni har ju gjort stora nedskärningar på missbrukarvård sedan 2006 när ni fick majoritet i fullmäktige. Detta är den största bristen. Det är stor skillnad mellan att vänta i en eller två månader för den enskilde missbrukaren.

Vi tycker att det vore bra om alla som vill få missbrukarvård och som måste vänta erbjuds stödsamtal under den tid som de väntar. Det finns ingen garanti för ett sådant samtal i denna garanti. Men vi tycker att det är jätteviktigt att alla klienter erbjuds stödsamtal. Förmodligen kommer inte så många att tycka att de behöver det. Förmodligen blir det därför inte särskilt dyrt. Men för de personer som verkligen är

motiverade och samtidigt tycker att det är en jättesvår kamp att vänta den här tiden skulle möjligheten till stödsamtal vara avgörande.

För unga vuxna är det extra viktigt att man har en snabb kontakt. Vi föreslår därför att man ska garanteras kontakt med en socialsekreterare inom några få dagar.

Den viktigaste skillnaden mellan våra förslag är som sagt tiden för utredning och planering. Två månader är alldeles för lång tid. Vi föreslår 30 dagar.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets och Socialdemokraternas gemensamma förslag.

Anförande nr 131

A b i t D u n d a r (FP): Precis som du säger är skillnaden att ert förslag inte är genomförbart. Vårt förslag är genomförbart, och vi har provat och utvärderat det. Det verkar som om ni inte har några egna idéer om vad ni egentligen vill med missbrukarvården och de sociala frågorna. Ni hänvisar bara till en utredning som kom med en massa kloka och en massa tokiga förslag.

Det vi diskuterar har man testat inom Stockholms stad. Man tar till sig dessa kunskaper och erfarenheter därför att man vill skapa enhetlighet inom staden. Min fråga till dig är: Hur kan ni vara seriösa med att man ska utreda detta utifrån ett psykiskt, medicinskt och socialt perspektiv och komma med olika förslag? Utredningstiden är omöjlig. Först och främst medger lagen aldrig något tak när det gäller vuxna. Det ska till en lagändring; jag ber er observera det. Det handlar återigen om att utreda, och framför allt ska det vara kvalitet. Det handlar inte om att tävla, Stefan. Kom igen!

Anförande nr 132

S t e f a n N i l s s o n (MP): Självfallet går det att erbjuda vård inom en månad i stället för två. Anser ni på den borgerliga sidan att det är omöjligt? I så fall är det ett underbetyg till den politik ni bedriver. Då finns det inte utrymme ute på fältet för att träffa dem som vill ha vård. Vi lägger till ett antal miljoner i vårt budgetförslag för 2012, och vi kommer också att göra det för 2013 för att få mer resurser till missbrukarvård.

Missbrukarvård är effektivt, och det gäller att passa på när en missbrukare verkligen vill och är motiverad. Därför tycker vi att 30 dagar i kombination med att man får en samtalskontakt är en viktig skillnad för dessa personer. Det är förmodligen avgörande för om man påbörjar en behandling. Vi vet att om man påbörjar en behandling är det också ett stort steg mot ett drogfritt liv. Detta är realistiskt. Jag förstår inte vad du talar om, Abit Dundar.

Anförande nr 133

S t i n a B e n g t s s o n (C): Nu har Abit, som han heter, sagt en del av dessa viktiga saker. Men jag vill också säga något, Stefan. Det handlar inte om att missbrukaren kommer den första dagen och att vi definitivt bokar in ett möte om 60 dagar. Det handlar om att det ska ske så snabbt som möjligt, men inom två månader. Det är inte så att det måste gå två månader.

Det handlar dessutom om att vi ska utvärdera detta. När vi har fattat beslutet och påbörjat arbetet ska vi utvärdera det hela och se hur det går. Det kanske går bra med kortare tid, och då kan vi förkorta. Men någonstans måste vi också börja. Någon kvalitetsgaranti på det här sättet har vi inte haft tidigare.

Anförande nr 134

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag ber om ursäkt, Abit, för att jag uttalade ditt namn fel.

Ni ska naturligtvis ha credit för att det har skrivits fram ett ärende som innebär en missbruksgaranti. Detta är ett steg framåt såklart. Men det är likafullt så att skillnaden är ganska stor om det är en eller två månader. Jag förstår att även om det är två månader som är taket kommer det att gå fortare i vissa fall. Likafullt betyder det att många missbrukande personer skulle få behandling en månad snabbare med vårt förslag. Det är en viktig skillnad.

Anförande nr 135

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande och fullmäktige! Det är lite märkligt att höra hur ni mästrar varandra, speciellt Stina, när det gäller hur man ska uttala varandras namn rätt. Det är inte det som är det viktiga i det hela, utan det är billiga poänger.

Det handlar om missbrukare och deras verklighet. Abit – jag vet inte om jag uttalar ditt namn rätt, men du förstår att det är dig jag menar – det är självklart att du tror på det du gör i din stadsdel. Det är bra. Men det är ändå så att resurserna har blivit sämre i den här staden när det gäller missbrukarvården. Missbrukarna får illa. Vi har, bara som ett exempel, 160 ålderspensionärer som står hemlösa i dag. 60 procent av dessa är missbrukare. De har tak-över-huvudet-garantin. Men det är en skam att Stockholms stad har hemlösa i denna åldersgrupp.

Alldeles nyss talade vi om Q-jouren. Då talar vi om fem platser för kvinnor som är aktiva missbrukare och som behöver komma undan. Var har vi det någonstans?

Jag menar att det måste till mer resurser. Då måste man också ge personal, socialsekreterare och liknande, utbildning och vidareutbildning. Vi måste höja nivån. Jag är lite trött på det här med garanti hela tiden. Det var fem dagars jobbgaranti, tak-över-huvudet-garanti och nu ytterligare en garanti. Vad händer om vi växlar in den där garantisedeln? Vad får vi ut då? Det är en fråga som jag undrar över.

Anförande nr 136

A b i t D u n d a r (FP): Jackie! Garanti är i det här fallet för mig i alla fall att denna grupp ska ha rätt till välfärden. Vi garanterar den för alla. De ska en lagstadgad rättighet. Det är min avsikt med garantin. Vi ska tillgängliggöra detta för den här gruppen. Det är det ena.

Det andra är att jag tycker att man gör ett allmänt och generellt antagande om att missbrukare får illa. Visst får de illa på grund av missbruket och så vidare. Men Stockholms missbrukarvård är inte sämre än någon annans. Man lyfter fram i olika sammanhang att det är en av dem som har blivit mycket bättre sammanhållen och att det har blivit ett mycket bättre samarbete med landstinget. Man erbjuder integrerad

vård. Däremot har jag inte sagt att resurser inte behövs. Visst är det så – resurser behövs. Men det handlar inte alltid om enbart ekonomin. Det är också viktigt att ge kunskaperna. Vi måste veta vad vi gör, det vill säga vad resurserna går till. Det är jätteviktigt.

De äldre är en viktig fråga. Inom vår stadsdel har vi ägnat oss åt denna fråga. Det kommer snart besked om det, för vi tycker att de äldre missbrukarna är en jätteviktig fråga, och man måste observera deras boendesituation – framför allt problematiken som är så svår att hantera inom äldreomsorgen.

Anförande nr 137

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag talar inte bara om pengar. Men det kostar att utbilda folk. Det måste få kosta pengar. Människor som har gått fyra fem år på Sopis och blivit socialsekreterare på 70- och 80-talen måste såklart få vidareutbilda sig så att de hänger med. Det tycker jag är självklart. Det finns droger i dag som ingen här inne ens har hört talas om och som sliter fruktansvärt på människorna i dag.

Vi måste ha mer kunskap. Vi kan inte bara gå ut och ge en garanti om vi inte har något innehåll i den. Det måste betyda något också. Sluta att kalla saker för garanti! Lägg tillbaka de pengar som ni har snott från socialförvaltningen!

Anförande nr 138

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter! Jag börjar med att vända mig till Jackie. Det är väl bra att vi inför garantier. Vi införde för många år sedan en tak-över-huvudet-garanti. Den har vi hållit till hundra procent. Det finns ingenting som säger att vi inte också kommer att hålla en sådan här garanti, och inte bara till hundra procent med de två månaderna utan kanske ännu mer.

Det är ju så – och där tror jag att vi har en samsyn – att när de drogmissbrukare som finns ska försöka ta sig ur sitt missbruk är det nog en uppgift som inte många av oss kan föreställa sig. Det tycker jag att vi ska ha all respekt för och göra allt vi kan för att hjälpa till och finnas till när de öppnar sig och är mottagliga för den vård som finns. Därför tycker jag att detta med garanti är riktigt viktigt. Jag är glad att det är jag som får stå här i dag och föreslå er att ni godkänner kvalitetsgarantin, som faktiskt är en garanti både i tid och i kvalitet. Det är en garanti som gäller vuxna missbrukare och garanterar dem vård och behandling.

Ni har stirrat er blinda på dessa en eller två månader. Man får inte glömma bort att man får kontakt med socialtjänsten redan samma dag som man söker dem. Det är faktiskt en början på någonting. Inom en vecka får man sitt första samtal, och sedan garanterar vi att man inom två månader får en utredning och en planering som är personligt gjord och som tar ställning till hur man ska gå vidare. Då är det väl ingen av oss som tror att socialtjänsten, när de har det första samtalet, inte ser till att det går mycket fortare i de fall där det är riktigt viktigt.

Vi ska komma ihåg att det tidigare inte fanns några garantier alls för när man skulle få sin vård och hur länge man skulle få vänta. Nu tydliggör vi det. Vi tydliggör det för medborgare i allmänhet, för dem som arbetar ute i vår organisation, och framför allt tydliggör vi det för missbrukarna. Det tror jag är viktigt. Det är en kvalitetsgaranti som gäller strukturen för hur man ska utreda och bedöma. Den

innebär att vård och behandling ska ske på samma sätt över hela staden och att vi ska öka vår tillgänglighet. Vi talar också om att det är viktigt att agera riktigt snabbt när det gäller unga och unga vuxna och att de akuta insatserna premieras.

Vi tycker att det också är viktigt att de stadsdelar som redan tidigare har arbetat med kortare kötider eller som arbetar aktivt för att ta fram kortare kötider kan och ska fortsätta att göra det. Självklart är målsättningen att vi ska ta nästa steg och arbeta vidare för att korta löftet om garantin på två månader och i första hand komma ned till en månad och i de riktigt akuta fallen förstås hamna på mycket kortare tider.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tänkte bara höra en sak med dig, Maria. Du sade att det ska bli ungefär likadant i 14 stadsdelar, det vill säga att det garanteras att man ska få samma hjälp. Så är det inte i dag. Därför undrar jag: Hur ska man verkligen kunna garantera det? Det här är ju helt budgetstyrt.

Jag vill också fråga lite om unga vuxna missbrukare. Maria Ungdom har blivit av med sina resurser, från 35 personer som arbetade med just handläggning av dessa ärenden 2006 till i dag 17 personer. Det är en halvering av antalet personer som kan jobba med unga missbrukare på Maria Ungdom. På vilket sätt tror du att de här garantierna kan hållbara unga vuxna när man så till den milda grad har skurit ned när det mest behövs?

Anförande nr 140

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Först pratar vi om grundgarantin där vi säger att den måste vara lika över hela staden. Ingen ska behöva vänta en längre tid eller få en sämre vård. Däremot kan det, beroende dels på arbetssättet i stadsdelen, dels på de individuella behoven, naturligtvis gå mycket snabbare.

När det gäller Maria Ungdom – nu föregår vi lite grann budgetbehandlingen, och jag hoppas att vi om ett tag kommer att stå här igen och prata om den – tycker vi att det är viktigt att vi kan bemästra just cannabismissbruk bland ungdomar. Vi anslog förra året 5 miljoner. I år kommer vi att anslå 10 miljoner. 2 av de 10 miljonerna är direkt destinerade att gå till Maria Ungdom, i huvudsak till det förebyggande arbete som finns där.

Anförande nr 141

J a c k i e N y l a n d e r (V): Men snälla du, du vet ju att stadsdelarna skriver egna ramavtal med olika verksamheter ute i Stockholm. Du vet att alla 14 gör det och att människorna faktiskt behandlas olika i stadsdelarna. En missbrukare på Östermalm har tillgång till en helt annan vårdform än exempelvis en i Liljeholmen, som vi alldeles nyss hörde talas om så fint. Det är ett problem i den här verksamheten. Jag vet inte hur ni har tänkt det hela, men pengar måste till. Hur mycket pengar har ni skjutit till? Och vad har ni gjort för att få garantin att fungera? Ni har satt ett ord, garanti, men vad har ni gjort för att det ska bli så? Vad är det som är så unikt som vi nu kan förvänta oss?

Anförande nr 142

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det vi nu gör är att för första gången någonsin ta fram en garanti för hur snabbt man ska kunna få vård i Stockholm när

man är missbrukare. Jag tycker att det är riktigt bra. Det är en garanti som också talar om kvaliteten. Låt oss nu se. Jag är övertygad om att den kommer att fungera bra. Låt oss därför se och utvärdera hur det går med garantin. Med det ska jag be att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 143

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Riktlinjer och kvalitetsgarantier är vad vi diskuterar här. Jag tänkte ändå börja med att påpeka att vi har en socialtjänst i den här staden som fläckvis går på knäna. Många stockholmare får inte det stöd och den hjälp som de har rätt till, den hjälp och det stöd som vi i den här salen faktiskt vill att de ska få. Det gäller försörjningsstödet, det gäller utsatta barn och det gäller missbruksvården.

I den här diskussionen om en eller två månader är det värt att notera att ni på högersidan för tre veckor sedan förnekade problemen när vi diskuterade individ- och familjomsorg på Järva, framför allt Tensta–Rinkeby, när vi pratade om anhopningen av problem och att man inte hann med. Ni sade nej, några sådana problem finns inte.

I onsdags presenterade ni en budget där ni lade 79 miljoner extra i individ- och familjomsorg – väl behövda pengar – för att lösa de problem som ni veckorna innan sade inte fanns. I dag säger ni att det är fullständigt orealistiskt med en skärpning som gör att utredning och planering av insatser kan ske inom 30 dagar. Vi får väl se hur länge det är fullständigt orealistiskt och omöjligt.

Lustigt nog, mina vänner, skriver det föräldralediga borgarrådet i sitt ärende: Stockholms stad bör även arbeta med målsättningen att en behandling ska påbörjas inom 30 dagar, en rekommendation som fanns med i Missbruksutredningen. I många fall är det möjligt att genomföra en utredning och fatta beslut om insats under kortare tid. Jag undrar: Varför skriver hon så där om det är helt ogenomförbart? Om det är helt omöjligt, om det är rena fantasier och ett hot mot kvaliteten, varför skriver socialborgarrådet på det viset? Säg i stället som det är! Ni vill inte betala vad det skulle kosta att ha en gräns på en månad. Det är nämligen närmare sanningen.

Anförande nr 144

Borgarrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Man ska ha ganska stor respekt när man inför en garanti. Om det är så att det inte har funnits någon garanti förut och vi nu inför en gäller det att sätta målet så att man kan leva upp till det. Vi startar med en garanti på två månader. Det Anna König Jerlmyr menar när hon säger att målet är att vi ska komma ned till 30 dagar är att vi på sikt ska kunna få en garanti som handlar om 30 dagar. Jag sade det alldeles nyss. Det står också i de handlingar som finns. Det ser man om man läser vidare.

Vi ska ha stor respekt för den här garantin och se till att vi kan leva upp till den. Vi har aldrig förnekat de problem som finns. Och för att rätta till siffran vill jag nämna att vi anslår 89 miljoner i budgeten till individ- och familjearbetet, till dem som är allra mest utsatta.

Anförande nr 145

Borgarráðet M o g e r t (S): Jag tolkar det som att du inte delar din allianskollegas synpunkt att detta är helt omöjligt, helt orimligt och hotar kvaliteten, utan att det i så fall är en tidsfråga innan man kan nå målet.

Anförande nr 146

A b i t D u n d a r (FP): En utredning kan pågå en vecka. Ibland kan den bli färdig på en vecka. Det varierar mycket. Det är svåra psykiska utredningar, sociala utredningar och medicinska utredningar, som kräver mycket komplexa åtgärder. Det gäller att inte börja sätta den pressen på socialarbetarna nu genom att säga att det är omöjligt att genomföra.

Jag sade tävling. Jag har inte sagt att det är fel att genomföra det, men det är inte genomförbart. Det verkar som om ni tagit med den punkten bara för att ha ett eget förslag. Det tycker jag inte är en poäng, Roger, utifrån den verklighet socialarbetarna har. Som jag sade har jag ingenting emot två veckor eller en månad. Det är väldigt olika hur man kan genomföra det, men taket måste hänga med i verkligheten, inte minst med landstinget. Vi har integrerad vård inom staden, och det är viktigt att den hänger ihop med beroendevården, det vill säga med landstingets del. Du har missförstått poängen med hela utredningen.

Anförande nr 147

Borgarráðet M o g e r t (S): Jag tror möjligen att orden orealistiskt, omöjligt att genomföra och hot mot kvaliteten är ganska svåra att missförstå. Jag hörde tydligt vad du sade, och det står i rätt tydlig kontrast till vad ditt socialborgarråd sade. Du tror inte att det är möjligt. Hon säger att det är en tidsfråga innan vi skulle kunna ha en sådan garanti. Jag noterar att det är ganska stor skillnad mellan, lustigt nog, den moderata ambitionen och Folkpartiets på det sociala området.

Anförande nr 148

E w a S a m u e l s s o n (KD): Herr ordförande! Varje människa är unik och värdefull. Varje människa har rätt att bemötas med respekt och utifrån den situation han eller hon befinner sig i. Det gäller också personer som har missbruksproblem. En person med missbruksproblem som söker hjälp ska snabbt få stöd då motivationen finns, och varje dag är naturligtvis viktig. Det är oerhört viktigt särskilt när det gäller unga missbrukare.

En kvalitetsgaranti är därför ett steg framåt. Man ska veta förutsättningarna för det stöd man ska få och inte behöva leva i ovisshet. Kvalitetsgarantin kan också bli ett stöd för anhöriga som finns runt omkring. Många missbrukare finns i ett sammanhang, som någons mamma eller pappa, son eller dotter och så vidare. Det förslag om kvalitetsgaranti som nu föreläggs kommunfullmäktige är realistiskt och genomförbart. Det handlar om arbetsrätt och arbetsformer. Det handlar om struktur och bedömning.

Precis som tidigare sagts ska allt arbete inom socialtjänsten utvärderas också på individnivå. Det ska inte råda oklarheter mellan stadsdelarna. Där har vi ett arbete att göra. Kan vi ta ytterligare steg efter det här beslutet ska vi naturligtvis göra det. Vi ska aldrig känna oss riktigt nöjda med ett arbete.

Den kvalitetsgaranti som vi i dag beslutar om gäller tills vi ser att vi kan gå vidare och förbättra arbetet ytterligare. Hellre att vi beslutar om något som vi ser som genomförbart i dag än att vi siktar för högt redan från början. Som sagt, att fortsätta arbetet för att tidigarelägga stöd och hjälp till de missbrukare som söker stöd och hjälp ska vi ha för ögonen hela tiden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

§ 25 Motion om renovering av Vanadisbadet och byggandet av en fullstor idrottshall på Norrmalm (utl. 2012:103)

Motion om stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall vilket i förlängningen kan innebära att simhallen säljs (utl. 2012:104)

Anförande nr 149

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Jag vill tacka för behandlingen även om det inte är en interpellation. Jag räknade ut att jag under de sex borgerliga åren har haft, tror jag, fem motioner och interpellationer i frågor som rör just Vanadisbadet – under dessa ganska sega sex år. Jag måste säga att nästan varje gång har löftena varit rätt så vidlyftiga. Det har ordnats stora presskonferenser efter påstötningar, och badet skulle egentligen ha varit klart, upprustat med idrottshall och allt möjligt sommaren 2012. Alla som varit på plats där vet hur det ser ut. Det är ganska erbarmligt och förfallet. Vid bland annat en presskonferens 2007, om jag inte minns helt fel, gavs dessa löften.

Jag tror att både den här motionen och även Socialdemokraternas agerande lokalt, och inte minst de boendes agerande lokalt, samt den allmänna opinionen på Norrmalm har fått den, som jag tycker, ganska sega Alliansen att få fram ett ärende till idrottsnämnd och fastighetsnämnd. I somras tog dessa nämnder åtminstone ett inriktningsbeslut i fråga om ett provisorium eller vad man ska kalla det. Det ska alltså inte vara klart 2012, sommaren som gått, utan nu är det 2014 som detta provisorium ska vara klart är det tänkt. Den som är föredragande för Alliansen kanske kan bekräfta om det nu är tredje gången gillt eller om det ska bli en fjärde gång och vi ska bli ytterligare dragna vid näsan.

Man undrar över en del saker som vi kanske kan få klarlagda. Vanadisbadet blir, som sagt, iordningställt så att det går att bada där 2014, som det är sagt. Hur provisoriskt kommer det att bli? Hur länge kommer den provisoriska upprustningen att hålla? Är det fem eller tio år eller hur räknar ni? Kommer sådana praktiska saker som omklädningsrum att finnas eller inte, undrar man. I lokalerna finns också ett vandrарhem. Ska det vara kvar för alltid? Hur är det tänkt?

Det vore intressant att få ett klagörande i dessa frågor, det vill säga hur provisoriskt det ska bli, hur det blir med omklädningsrum och annat och hur det blir med vandrарhemmet där. Jag tackar på förhand för svar på dessa frågor.

Anförande nr 150

B i l l y Ö s t h (M): Herr ordförande! Vi genomför just nu världshistoriens mest omfattande renovering av nedslitna bad. Samtidigt har vi världshistoriens kanske gnälligaste opposition som ändå inte är nöjd med det vi gör. Vi rustar upp Farsta för 232 miljoner kronor. Vi går vidare med Åkeshov, sedan Västertorp och så vidare.

Vanadisbadet öppnade 1938 och är väldigt välbesökt och uppskattat, men det var fruktansvärt slitet. Det höll på att rämna och kunde ha varit farligt för de badande. Därför stängdes badet 2008. Nu har vi fattat beslut om en snabb renovering för 53 miljoner kronor, och den ska vara klar sommaren 2014. Vi går vidare. Vi har inte sagt att vi utesluter att fortsätta att renovera badet, men det som behövs är ett utomhusbad.

Nu levererar vi ett utomhusbad inom loppet av knappt två år. Man kan tänka sig att samverka genom att fortsätta med privata aktörer, OPS-lösningar kan prövas och så vidare. Sedan får vi diskutera med de nuvarande hyresgästerna hur vi gör med vandrarhem och liknande. Vi har inga planer på att man ska behöva stänga det, utan det kan mycket väl vara kvar på det sätt som det är nu.

När det gäller idrottshallarna, som också är en del av motionen, står det i budgeten att man, inom ramen för den andra delen av detaljplanen för Hagastaden, ska prioritera ytor för idrottsverksamhet i Haga. Det gäller även Norra Djurgårdsstaden. Sedan har vi Engelbrektshallen som håller på att byggas och som invånare på Norrmalm kan komma i åtnjutande av. Även KFUK-KFUM har planer på en fullstor hall nära Roslagstull. Markanvisningen är gjord och ett start-pm finns i stadsbyggnadsnämnden. Också idrottshallarna kommer att öka i omfattning på Norrmalm. Dessutom blir det nya.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 151

J a n V a l e s k o g (S): Jag tror inte att Norrmalmsborna ser det som världshistoriens största satsning, ett provisorium som håller i bästa fall i tio år och det i en ganska erbarmlig miljö där murbruk och annat faller ned också runt det så kallade vandrarhemmet. Det är absolut inte någon trevlig och bra lösning på en central plats i Stockholm. Vi talar trots allt om 130 000 invånare som har jämförelsevis små möjligheter till bad och utnyttjande av idrottshall. Det finns egentligen ingenting av lite större storlek i den delen av staden, vilket är ett problem. Det är bra att det kommer någonting, men man ska veta att utbudet är väldigt litet. Därför är det viktigt att få fram en lösning i samband med att Hagastaden byggs.

Jag undrar: Hur provisoriskt kommer badet att bli? Kommer det till exempel att finnas omklädningsrum eller inte? Det verkar inte så. Det blir väldigt provisoriskt.

Anförande nr 152

B i l l y Ö s t h (M): Det jag sade om världshistorien var att vi totalt sett i staden renoverar otroligt många badanläggningar för otroligt många hundratals miljoner kronor, vilket vi är stolta över. Nu satsar vi snabbt 53 miljoner kronor på Vanadisbadet. Som jag sade finns det ingenting som säger att vi skulle utesluta ytterligare satsningar där, men vi får ta det i den takt som ekonomin tillåter det. Omklädningsrum – ja, det är klart att det behövs omklädningsrum. Det är självklart vår målsättning att det även framledes ska finnas omklädningsrum på Vanadisbadet.

Frågan var hur provisoriskt det blir. Vi vet inte riktigt hur det blir när det är klart, men vår målsättning är naturligtvis att badet ska kunna finnas kvar betydligt längre än de tio år som du pratar om.

Anförande nr 153

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Min motion handlar om privatisering av driften av Högdalens sim- och idrottshall. Nu kan det tyckas att motionen är överspelad på grund av att privatiseringen av driften av sim- och idrottshallen i Högdalen redan är genomförd, men jag kan inte göra någonting åt det då ärendet

tagits fram så här sent. Det hade varit önskvärt om motionen behandlats innan man privatiserade driften av sim- och idrottshallen.

Hursomhelst, högeralliansen har sagt att allt som inte är myndighetsutövning ska privatiseras, säljas ut – det är viktigt att påpeka – oavsett om det är bra för stockholmarna eller inte. Man har de ideologiska skygglapparna på och vill köra i 180 kilometer i timmen vad gäller privatiseringar.

Jag ska ge en liten bakgrundshistorik. Förra mandatperioden lovade man att privatisera driften av ett visst antal simhallar – Västertorp, Forsgrénsska och Högdalen. 2007 kom man fram till att det inte var ekonomiskt försvarbart att privatisera dessa simhallar. Staden skulle förlora rent ekonomiskt, och man avbröt det. Trots att det inte har tillkommit nya omständigheter som förändrat situationen jämfört med 2007 har man återigen satt i gång privatiseringen av simhallarna.

I Högdalen har man redan, som sagt, privatiserat driften. Det är inte ekonomiskt försvarbart. Det finns inte valfrihet för de människor som nyttjar anläggningen. Man hade inte heller gjort några brukarundersökningar innan man fattade beslut om att privatisera driften av Högdalens simhall. Inte heller kan man i upphandlingen se att kvaliteten blir bättre. Man upprätthöll inte ens krav på att de befintliga aktiviteter som fanns före upphandlingen skulle bibehållas.

Det hade varit önskvärt med en dialog med brukarna, med föreningslivet, med hyresgäster som finns i idrottshallen, innan man satte i gång. Men man inledde en dialog med de eventuella företag som var intresserade av att driva anläggningen.

Trots att det, inte minst ekonomiskt, är en förlustaffär för staden har man genomfört upphandlingen. Det går stick i stäv med det som sägs i högeralliansens idrottspolitik där man säger sig värna om de mest utsatta så att de ska röra på sig, motionera, att komma åt de grupper som i dag är mest fysiskt inaktiva. I stället väljer man att satsa pengar på företag. Man kunde ha lyssnat på till exempel brukarna. De har varit i kontakt med mig, och de säger att de i dag inte har någon valmöjlighet eftersom de inte kan välja en kommunal simhall där ute i söderort. Det finns inte någon valfrihet.

Brukarna säger: Om privata aktörer vill driva simhallar är de välkomna att bygga sina egna anläggningar. Såsom det är nu är det vi som tar den största ekonomiska risken. Vi har plöjt ned hundratals miljoner kronor på upprustning, och sedan väljer vi att lämna över till en privat aktör att driva anläggningen och tjäna pengar. Det är helt oansvarigt när vi vet att behovet av nya anläggningar är störst bland de grupper som i dag är i störst behov av motion och rörelse.

Jag yrkar bifall till min motion och till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 154

D a n i e l S o m o s (M): Jag ska tala om samma motion som Mehdi. Precis som påpekades är den formella delen av den här motionen kanske lite överspelad eftersom upphandlingen av driften är genomförd och gick över den 1 juli. Alla anställda valde att gå över till den nya verksamheten, vilket var roligt. Däremot ger

den här motionen oss ett fantastiskt tillfälle att tala lite om var gränsen egentligen går för vad kommunen, enligt Vänsterpartiet, ska syssla med.

Det är ju inte så att den privata gymmarknaden är i totalt haveri. För att kort sammanfatta kan jag säga att det finns 41 SATS, 14 Friskis & Svettis och 28 Puls & Träning samt 26 Fitness 24 Seven, som har öppet dygnet runt. Det finns privata gym i bostadsrättsföreningar och olika företag, och man kan gymma hemma. Om man inte vill gymma kan man cykla eller jogga. Det finns gymkort i de allra flesta prisklasser, både billigare än kommunen och dyrare än kommunen. De flesta hotell har också eget gym.

Ändå gör Vänsterpartiet analysen att vi måste tillsätta en gigantisk utredning för att se om inte också kommunen bör driva, eller fortsätta att driva, egna gym. Jag tycker att det låter som en klassisk hetsjakt på privata entreprenörer. Man sprider en obefogad rädsla bland brukarna att allt ska gå åt skogen bara för att det kommer in en privat entreprenör. Den privata entreprenören har faktiskt förpliktat sig att den simverksamhet som bedrivs ska vara precis som den har varit tidigare.

Det kan tilläggas att i Högdalen finns mig veterligen ett Fitness 24 Seven, om man skulle vara missnöjd med Actic, som tagit över driften. Sedan finns faktiskt en hel del kommunala simhallar kvar om man vill välja simhall beroende på entreprenör och inte kvalitet. Detta sagt ifall det finns de som gör det.

I övrigt är motionen besvarad.

Anförande nr 155

M e h d i O g u z s o y (V): I den här församlingen fattade vi beslut om att bygga en simhall i Skarpnäck. Samtliga partier var överens om att det fanns behov av att bygga en sådan. Då ni tillträdde sade ni att ni skulle sätta i gång arbetet med att bygga en simhall där. När ni inte kunde finansiera projektet litade ni på att offentlig-privat samverkan skulle lösa problemet, men inte en enda aktör visade intresse därför att det inte var lönsamt.

Skattebetalarna har plöjt ned hundratals miljoner kronor i simhallen i Högdalen. Varför ska vi låta ett privat företag ta över driften? De är välkomna att bygga en simhall där ute. Det är jättebra, vi välkomnar det. Varför ska vi ta ekonomiska risker för ett riskkapitalbolag som har tagit över ansvaret?

För någon vecka sedan kröp ni till korset vad gäller försäljningen av de centrumanläggningar som ni sålde till Boulton. Ni erkände att det var fel. Det är i princip samma förhållande här.

Anförande nr 156

D a n i e l S o m o s (M): Jag ser inte riktigt hur staden skulle ta en ny ekonomisk risk genom att ta in en extern entreprenör. Det är exakt samma risk som att vi själva driver det. Det kan lika gärna vara så att intäkterna minskar. Entreprenören har ett avtal med staden som reglerar vilka priser de får ta på sin del och hur mycket de ska betala staden för den verksamhet de utför. Jag tror inte att staden är bäst på att bedriva all verksamhet, och därför är det bra med nya idéer och nya aktörer som kommer in och driver bland annat simhallar.

Anförande nr 157

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är bra att du lyfter detta med gränsdragningar. Jag håller med dig om att det är viktigt och intressant att diskutera var gränserna ska gå. Vi har inte så många privata simbassänger i Stockholm, och vi har inga badhus som har byggts och drivits privat. Det beror förmodligen på att det är dyrt att bygga badhus, och det är väldigt dyrt att driva dem.

Då är frågan: Var går gränsen för hur mycket skattepengar det är värt för att se till att de badhus som vi bygger, eftersom det är dyrt att bygga dem, ska drivas privat? I det här fallet handlar det om momskompensationen för några miljoner. Var går gränsen? Hur många miljoner extra tycker du att Stockholms skattebetalare ska lägga in för att säkra att en simhall ska drivas privat och inte kommunalt?

Anförande nr 158

D a n i e l S o m o s (M): Jag tycker att upphandlingarna självklart måste genomföras på ett smart sätt. Det togs upp tidigare i dag att vi har tittat på upphandlingar under till exempel 2007. De genomfördes inte. Man försökte göra en klassisk upphandling enligt LOU men bestämde sig för att inte genomföra den just för att det kanske blev för dyrt i relation till vad man hade lagt ned på den. Där kan jag hålla med dig. Upphandlingarna måste genomföras på ett smart sätt. Men vi kan samtidigt inte ha en situation att privata entreprenörer driver ett gym, och sedan kommer plötsligt kommunen och smäller upp ett kommunalt gym bredvid och konkurrerar ut den privata entreprenören. Det är svårt att särskilja om de kommunala gymverksamheterna är självfinansierade. Bland annat gör kommunen en hel del reklam och sådant för sin egen verksamhet. Det är inte heller en framgångsrik modell att kommunen ger sig in på en massa olika verksamhetsområden där det finns fungerande privata alternativ.

Anförande nr 159

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag måste få kommentera det där med Vanadisbadet. Jag tycker att det är djupt beklagligt när politiker, oavsett var de befinner sig, går ut med stora löften i lagom tid inför val och som de sedan, efter val, struntar i. Det tror jag är sådant som skapar ett visst förakt och misstro mot politiker både i Sverige och i stora delar av övriga världen. Jag upplever starkt att det är det man har gjort med Vanadisbadet.

Jag skulle också vilja ytterligare kommentera Högdalens sim- och idrottshall. Jag upplever inte att man gjort det för stockholmarnas skull. Jag upplever att det beslut som tagits skett av rent ideologiska skäl, helt enkelt för att man tycker att det är viktigare att bevisa poängen med att privat är bättre än kommunalt än att faktiskt göra verksamheten bättre eller skapa större möjligheter för stockholmarna. När beslutet togs var oron stor bland de simmare och badare som höll till i Högdalen. I dag får vi fortfarande många reaktioner från människor som är besvikna för att de inte längre kan köpa ett kort som gäller för badhuset i Högdalen och för stadens andra badhus, som man kunnat göra tidigare.

Jag tycker att idrottsnämndens uppgift är att arbeta för att Stockholm ska ha en bättre folkhälsa, att människor ska få möjlighet att röra på sig. I det perspektivet fyller stadens badhus och idrottsverksamhet en väldigt viktig funktion. När hälsoklyftorna i Stockholm ökar vet vi att stadens badhus samtidigt bidrar till att få människor att röra

på sig, människor som i vanliga fall drar sig för att gå till de kommersiella gymmen. Kvinnotiderna på simhallarna är väldigt bra exempel på att staden kan göra viktiga insatser.

Jag tror verkligen att det krävs en aktiv politik om man ska kunna skapa möjligheter för stockholmarna att röra på sig. Det kan ske i nära samverkan med olika aktörer, främst idrottsrörelsen. Det viktiga är att verksamheterna har som mål att förbättra just folkhälsan, inte att se till att någon annan kan gå med vinst.

Om ansvarigt borgarråd nu är så säker på att upphandlingen inte har inneburit några försämringar för stockholmarna vore det välkommet att bifalla Socialdemokraternas förslag till beslut om att göra en utredning eller analys av hur det hela fallit ut. Själva upphandlingen är, som sagt, gjord. Ifall man är övertygad om att det har varit ett korrekt beslut som lett till ökade förmåner för stockholmarna är en utvärdering ingenting farligt.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut!

Anförande nr 160

B i l l y Ö s t h (M): Jo, Emilia, vi genomför de vallöften som vi ger. Ibland får man kanske ändra lite på takten för att man gör andra saker. Vi har renoverat Farsta för 232 miljoner. Det blev mycket dyrare än vi hade räknat med. Vi kommer att genomföra upprustning också av andra bad, och det kostar hundratals miljoner kronor. Nu gör vi en etapp på Vanadisbadet för 53 miljoner, och vi har sagt att man absolut inte kan utesluta att det görs en betydligt mer omfattande renovering. Men vi får ta allt i den takt som det finns ekonomiska möjligheter till. Vi har, som sagt, gjort och gör väldigt stora renoveringar av badanläggningar som varit ganska sunkiga under ett stort antal år.

Anförande nr 161

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är inte säkert att jag inte skulle ha prioriterat att renovera Farsta eller Åkeshov eller Vällingby. Förmodligen hade jag tvärtom prioriterat dem om det hade varit upp till mig. Skillnaden är att jag då inte hade bjudit in till en stor presskonferens och lovat en lyxanläggning för några hundra miljoner för att skapa sympati hos vissa grupper i den här staden. Det är det jag vänder mig mot. Jag vänder mig inte nödvändigtvis mot den prioritering som görs utan mot det sätt på vilket man lurar sina medborgare under tiden man gör det.

Anförande nr 162

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte fortsätta att prata lite om Högdalens sim- och idrottshall och privatiseringen av driften. Vi har varit kritiska till det beslutet. Det grundar sig främst i att ni i majoriteten inte har kunnat förklara vilka fördelar privatiseringen ger stockholmarna. Det illustreras ganska bra av Daniel Somos som bekräftar den bilden när han säger att simverksamheten ska vara precis som den har varit tidigare.

Redan 2007 försökte ni i majoriteten upphandla driften av Högdalshallen, men då tvingades staden avbryta upphandlingen eftersom det inte inkom några anbud som höll måttet. Inte heller den här gången höll anbudet måttet. Enligt idrottsförvaltningens prognos innebär upphandlingen minskade intäkter på uppemot

6 miljoner kronor under en tioårsperiod jämfört med om staden hade drivit verksamheten i egen regi. Det kan vara okej att gå miste om 6 miljoner kronor till staden om man har helt klart för sig vilka kvalitetsförbättringar man åstadkommer med upphandlingen. Vi har frågat rätt många gånger vilka fördelar privatiseringen ska ge utan att få något ordentligt svar mer än kanske att simverksamheten ska vara precis som den har varit tidigare.

Jag skulle därför återigen vilja fråga er i majoriteten vilka fördelar ni ser som kompenserar för det faktum att den ekonomiskt pressade idrottsförvaltningen går miste om 6 miljoner kronor under en tioårsperiod. Och vad är alternativkostnaden? Hade pengarna kunnat göra större nytta någon annanstans?

Från Miljöpartiets sida vill vi att staden framöver ska göra en uppföljning av den privatiserade driften. Det handlar om att vi vill lära oss mer om konsekvenserna. Har det blivit bättre? Det kanske det har. Vad har blivit bättre? Vad kan vi lära? Är det något som har blivit sämre? För Miljöpartiets del är inte driftsformen den viktigaste frågan utan vad vi får för kvalitet för skattepengarna. Därför vill vi genomföra uppföljningen av privatiseringen.

Jag yrkar bifall till vårt förslag till beslut i ärende 52.

Anförande nr 163

D a n i e l S o m o s (M): Först och främst: Jag menade inte att säga att entreprenören inte har någon möjlighet att påverka vilken verksamhet som bedrivs. Det vi har säkerställt i upphandlingen är att skolor och föreningar kommer att ha tillgång till anläggningen på samma sätt som tidigare, till samma taxor och samma tider som gällt tidigare. Det tycker vi har varit viktigt, och vi hade inte velat gå vidare med upphandlingen om vi inte kunnat säkerställa det.

Sedan var frågan vad det finns för fördelar för stockholmarna. Det sker en enorm utveckling. Jag tror att en stor del av det folkhälsoarbete som sker inte sker inom kommunens anläggningar specifikt. Vi kan ta den lista på gym som jag räknade upp. Det finns en fantastisk mångfald av privata aktörer som driver på utvecklingen, och Actic är en av dem. Det här är ett sätt att få in nya idéer och nya entreprenörer i folkhälsoarbetet.

Anförande nr 164

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag förstår att det är så ni resonerar. Det som är viktigt att lyfta fram är om det är rimligt att man går miste om 6 miljoner kronor i intäkter under den här perioden när vi vet att förvaltningen är otroligt pressad. Man kan också resonera kring vilken kvalitet vi hade kunnat få för de pengarna om vi rakt av stoppat in dem i Högdalens sim- och idrottshall och de anställda som finns där. De kanske också hade haft goda idéer om hur man kunnat göra.

Anförande nr 165

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag vill upprepa det jag sade tidigare om Skarpnäck. Alla partier var överens om att bygga det. Ni i majoriteten lovade att komma med förslag om att bygga en sim- och idrottshall där. Ni skulle vaska fram förslag tillsammans med en privat aktör, alltså i form av offentlig – privat

samverkan. Ni skulle fixa det, men inga privata aktörer var intresserade därför att det inte var lönsamt att satsa pengar på att bygga en simhall.

Jag undrar återigen: Varför investerar inte riskkapitalbolaget självt hundratals miljoner kronor på att bygga simhallar i Stockholm? Varför gör de inte det? Varför ska staden ta risken och investera hundratals miljoner kronor och sedan låta det drivas av ett riskkapitalbolag, dessutom med förlust? Åsa Jernberg nämnde 6 miljoner. Faktum är att i den prognos som tagits fram är det minst 1 miljon per år som staden momskompenserar det privata företag med. Eftersom man skrivit ett sexårskontrakt med option på fyra år till blir det en förlust på minst 10 miljoner kronor för staden.

Det är det som är det problematiska. Det är inte så att människorna i Högdalen har efterfrågat en annan aktör som ska driva anläggningen ännu bättre. Brukarna är jättenöjda med anläggningen. Det har inte kommit några klagomål från brukarna.

Att blanda ihop privat och offentligt är också konstigt, för vi har olika premisser vad gäller driften av idrottshallar, gymhallar och så vidare. Kommunens offentliga syfte är att tillhandahålla lokaler för motion och folkhälsa medan privata entreprenörer har som grundregel att tjäna pengar, vilket är förståeligt. Som sagt, 10 miljoner väljer man att skänka till ett riskkapitalbolag utan att någonting förbättras i fråga om driften.

Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation vad gäller Vanadisbadet. Vi tycker att det är bra att man kommer i gång och renoverar och upprustar, men vi är inte nöjda med att man ska bygga en idrottshall där. Vi har ett alternativt förslag för idrottshallsbygget.

Anförande nr 166

B i l l y Ö s t h (M): Ibland är du lite väl tjatig och gnällig, Mehdi, och upprepar dig ett antal gånger. Vi uttryckte en allmän välvilja beträffande att bygga en simhall i Skarpnäck, ja, men vi har aldrig satsat en massa pengar på det som vi sedan tagit bort. Vi har konstaterat faktum, att när vi nu renoverar ett antal bad för ett antal hundra miljoner kronor – Farsta 232 miljoner, Vanadis 53 miljoner, Åkeshov flera hundra miljoner och så vidare – då räcker pengarna inte till. Jag kan mycket väl säga till mina väljare i Skarpnäck att vi inte nu kan prioritera en badanläggning i Skarpnäck men att de fått andra saker såsom Sprallhallen, konstgräsplan och annat. Vi har inte alltid råd med allting. Det är inga oceaner av mil att åka till det nyrenoverade Farstabadet, till Eriksdal eller till en del andra bad. Jag har inte ett dugg dåligt samvete när det gäller Skarpnäcksfältets badanläggning.

Anförande nr 167

M e h d i O g u z s o y (V): Att behovet av nya simhallar i staden ökar råder det ingen tvekan om eftersom invånarantalet i Stockholm hela tiden ökar. Det här beslutet fattades gemensamt efter en motion av Vänsterpartiet i den här salen för nästan tio år sedan. Det är därför väldigt konstigt att plötsligt komma fram till att det inte är prioriterat att bygga en ny sim- och idrottshall. Ni skulle ju vaska fram en privat aktör som skulle bygga det i samverkan med kommunen, men de var inte intresserade eftersom det inte var lönsamt. I dag finns över huvud taget inte många simhallar som går med vinst. Någon enstaka bär sina driftskostnader, i övrigt måste

staden pumpa in pengar eftersom det ligger i stadens intresse att upprätthålla ett schyst utbud av idrottsaktiviteter för medborgarna.

Anförande nr 168

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, fullmäktige! När det gäller badanläggningar ser jag det som oerhört viktigt för folkhälsan att de finns runt om i staden. Det är viktigt att vi renoverar de anläggningar vi har och även försöker finna plats för nya anläggningar.

Jag har beträffande Vanadisbadet inte riktigt fått klart för mig om det kommer att bli en renovering eller om majoriteten väntar på att få någon typ av medsponsor för att kunna ta de besluten. I det finns i så fall en viss risk. Om den ekonomiska konjunkturen går ned och en del sponsorer drar åt sig öronen vad gäller att gå in i sådana verksamheter är risken att vi då inte får någon renovering av Vanadisbadet. Min fråga är: Blir det en renovering av Vanadisbadet nu?

Anförande nr 169

Borgarrådet K e v i u s (M): Ja, det blir en renovering av Vanadisbadet. Det har stått stängt alldeles för länge. Det ligger mitt i city. Man ska kunna bada där. Ja, det kommer att finnas omklädningsrum. Och nej, vi väntar inte på pengar från något privat företag, utan fastighetskontoret gör just nu en upphandling, och fastighetskontoret och idrottsförvaltningen har lovat oss att det ska stå klart till 2014.

Anförande nr 170

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Det tycker jag var klara besked, och jag tackar så mycket för det. Jag ser fram emot det badet och ska också vara med på invigningen.

Anförande nr 171

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag vill passa på att fråga ansvarigt borgarråd Regina Kevius: Vilka andra simhallar finns i pipeline för privatisering av driften och med samma förutsättningar, det vill säga att kommunen momskompenserar privata riskkapitalbolag för att de ska driva stadens simhallar? Jag undrar vilka andra simhallar ni ämnar privatisera driften av.

Anförande nr 172

Borgarrådet K e v i u s (M): Vi för ständigt en diskussion om kvalitetshöjning. När vi upphandlade driften av Högdalen ställde vi jättemånga skall-krav, jättemånga krav på kvalitet. Nu när jag ändå har ordet vill jag säga att jag blir förbannad när Miljöpartiet och Vänsterpartiet säger att vi har skänkt bort pengar. Det handlar om att kommunen inte betalar moms medan ett företag betalar moms. Man måste konkurrera på lika villkor. Det vi har gjort är att vi enligt avtalet, som är på sex år, under sexårsperioden garanterat får, tror jag, 22 miljoner kronor.

För att svara på din fråga vill jag säga att vi ständigt diskuterar frågor som: Ska vi upphandla driften? Kan det bli bättre kvalitet? Och när vi upphandlar ställer vi jättevassa krav.

Anförande nr 173

M e h d i O g u z s o y (V): Men du säger fortfarande ingenting om vilka områden, utifrån de skall-krav som du hade i upphandlingen, som kommer att bli bättre jämfört med tidigare. Du säger att vi får 22 miljoner kronor från det riskkapitalbolag som tagit över ansvaret att driva Högdalen, men om vi skulle driva det i egen regi utan att riskera kvaliteten skulle intäkterna vara minst 28 miljoner. Du är skyldig att tala om för medborgarna att du väljer att gynna ett riskkapitalbolag genom att låta dem ta över driften av i det här fallet simhallen i Högdalen. Det är det som är oansvarigt. Vi får inte mer för pengarna för att vi satsar mer pengar. Dessutom vet vi att inga simhallar, utom Eriksdalsbadet, bär sina egna driftskostnader.

Anförande nr 174

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag reagerade på att borgarrådet gav Miljöpartiet och Vänsterpartiet en liten avhyvling. Vi får ju in 6 miljoner mindre genom att ha gjort upphandlingen än vad vi hade fått om vi hade fortsatt med den drift vi hade. Det intressanta är väl om vi får 6 miljoner mer i form av kvalitet med upphandlingen än om vi hade fortsatt att driva anläggningen i kommunal regi.

Anförande nr 175

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag vill instämma i att man kan se på frågan på olika sätt. Självklart kan man benämna det momskompensation, det är vad det är, och man kan ha olika uppfattningar om den. Det är viktigt att vi har respekt för att vi har olika uppfattningar. Ibland tycker vi likadant och ibland inte. I det här fallet gör vi inte det. Jag vill bara markera att det här är vår ståndpunkt, och jag hoppas att vi får respekt för den även om ni inte håller med oss. Det är den tonen jag tycker att vi ska ha i fullmäktigesalen.

*§ 26 Motion om förbättrad situation för hemlösa i Stockholm (utl. 2012:61)**Motion om att barn till missbrukare och psykiskt funktionsnedsatta ska ha rätt till gruppstöd (utl. 2012:81)**Motion om att även papperslösa kvinnor som är utsatta för mäns våld ska ha rätt till plats på kvinnojourer (utl. 2012:82)**Motion om värnandet av de papperslösas grundläggande rättigheter genom att stödja jourer och ideella verksamheter i Stockholms stad (utl. 2012:83)**Motion om en jämlik fördelning av försöks- och träningslägenheter (utl. 2012:84)**Motion om riktade insatser för pojkar och män som blivit utsatta för sexuella övergrepp (utl. 2012:85)*

Anförande nr 176

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det görs mycket för missbrukare och hemlösa i staden, det är ingenting att sticka under stol med, men det kan göras mycket mer för den gruppen, och det bör göras mycket mer.

Jag jobbar lite grann med dessa frågor. Jag känner en kille som har en hyresskuld. Han har fått en träningslägenhet, och jag vill att han ska få kontraktet. Men han kommer aldrig att få det, för han har nästan 100 000 i hyresskuld. Den ursprungliga skulden var på 15 000. Han satt häktad och advokaten dog. Därför fick han den hyresskulden på tre månader. Han satt inne i tolv år, kom ut och har skött sig sedan dess. Nu sitter han där med sin hyresskuld, och ingen är beredd att hjälpa honom med den. Det är rätt märkligt. Vi snackar om en socialförvaltning i världsklass. Det är märkligt. Det är ett kommunalt bolag som det gäller.

Så ser det ut för den sociala gruppen i dag. Det är likadant med ”lägenhet först” som ni gör så stort nummer av. Inte en enda lägenhet ligger i innerstaden. Alla ligger utanför staden. Snacka om segregation – att flytta ut folk som inte är önskvärda i staden! Också det är rätt märkligt.

Anförande nr 177

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag kommer att hålla mig kort. Det gäller motionen av Rebecca Adami och mig om insatser för pojkar och män som utsätts för sexuella övergrepp.

Det här är ett samhällsproblem. Alla sexuella övergrepp är ett väldigt stort samhällsproblem generellt. Det gäller kanske allra mest övergrepp mot barn, men även många vuxna utsätts för sexuella övergrepp. Vi tycker att det är viktigt att faktiskt se även män och pojkar som offer. Kanske i synnerhet män har vi en tendens att lite grann förbise som offer för sexuella övergrepp. Det håller dock på att ändras, och det är väldigt positivt.

Till HOPP, riksorganisationen mot sexuella övergrepp, söker sig människor som har utsatts. Ungefär en fjärdedel av dem som söker stödsamtal hos HOPP är män. Faktum är att på BUP, barn- och ungdomspsykiatri, är också en fjärdedel av dem

som utsätts av maskulint kön – barn och pojkar. Men det här reflekteras inte fullt ut i den statistik som finns och som BRÅ tar fram eftersom det fortfarande finns ett glapp mellan statistik och verklighet, förmodligen beroende på mansrollen och vår oförmåga att uppfatta män och pojkar som utsätts. Vi är inte lika bra på att uppfatta dem som vi är på att se flickor och kvinnor.

Vi tycker att det behövs ett bättre arbete här i kommunen när det gäller att uppfatta, fånga upp och hjälpa pojkar och män, och därför föreslår vi tre saker i den här motionen. Det första är att Stockholms stad till exempel ihop med länsstyrelsen gör en kartläggning av hur många pojkar och män som utsätts för sexuella övergrepp. Det andra är att genomföra utbildningsinsatser för anställda inom socialtjänst, skola och förskola för att öka kompetensen för att kunna fånga upp och hjälpa pojkar och män som utsätts. Det tredje är att Stockholms stad inför riktade insatser: jourtelefon, stödsamtal och kanske även skyddat boende för de här grupperna.

Jag tycker inte att det svar vi har fått är tillräckligt positivt. Vi tycker att det behövs speciella insatser utformade för de här grupperna, och därför yrkar jag bifall till detta förslag från Miljöpartiet och Socialdemokraterna.

Anförande nr 178

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag tänkte också tala om motionen om riktade insatser för pojkar och män som blivit utsatta för sexuella övergrepp. Jag tror inte att det är någon i den här salen som tycker att brottsoffer över huvud taget inte ska få den hjälp och det stöd som behövs och den hjälp och det stöd som de också vill ha och som de har rätt till. Tvärtom ska det stödet och den hjälpen inte avgöras beroende på om man är man, kvinna, pojke eller flicka. Det ska över huvud taget inte avgöras av vilken grupp man tillhör, utan det ska avgöras av vad man blivit utsatt för och de behov som varje enskild person har. Det tycker jag är väldigt viktigt att säga.

Det finns inte heller någon standardmodell som ska tas till bara beroende på att man är kille eller tjej. Jag tycker att det är väldigt viktigt att säga att det finns en oerhörd mängd instanser i den här staden, föreningar också för den delen, som erbjuder hjälp och stöd. Staden arbetar tillsammans med landstinget för att hjälpa alla som utsatts för sexuella övergrepp. Barn- och ungdomspsykiatri har naturligtvis ansvar för pojkar, flickor, unga män och unga kvinnor, och vuxenpsykiatri har självklart ansvar för vuxna män och kvinnor. Det finns något som heter BUP Grinden som är en specialverksamhet för barn och unga som utsatts för sexuella övergrepp. Staden stöder också föreningar som bedriver stödverksamheter. Föreningen 1000 möjligheter och HOPP Stockholm, som motionären var inne på, är två exempel. Genom de här föreningarna ges bland annat tillgång till jourtelefon, individuella behandlingssamtal och mycket annat.

Man ska alltså vara tydlig med att det finns stöd och hjälp. Då kan man fråga sig vad vår uppgift är i nästa steg. Vad kan vi arbeta för i dag? Jag tror att vi kan bli ännu bättre på att underlätta kontaktvägarna med alla de här instanserna. Det är ju så, och kanske särskilt bland pojkar och unga män, att man kan känna skam och skuldkänslor. Man kanske är rädd för att berätta, åtminstone allt. Man är rädd för hur andra ska reagera. Då måste vi arbeta för att underlätta kontakterna så långt det bara går med dem som kan ge hjälp.

En av de saker som staden gör och som jag tycker är oerhört viktig handlar om Socialtjänsten Online och hela det arbetet. Här finns ungdomsmottagningarna, också online, kontakt med kuratorer och psykologer på nätet. Då kan man fråga sig varför det är viktigt. Ja, det är naturligtvis viktigt att försöka nå människor där de finns. Jag tror att många unga, och det kan vi nog alla enas om, spenderar väldigt mycket tid på nätet. Det är enklare att hitta hjälp där. Framför allt är tröskeln för att söka hjälp lägre. Man kan skaffa sig kontakt med de instanser man vill.

Anförande nr 179

Stefan Nilsson (MP): Visst, det finns en del insatser som görs av frivilliga organisationer, och det är naturligtvis bra. De två springande punkterna i den här debatten är dels, vet de män och pojkar som utsätts om att det finns hjälp att få och hur man får den? Det är det ena. Det andra är vilken beredskap som finns inom socialtjänst, skola, förskola att fånga upp och hjälpa dem som utsätts.

Just den sista punkten kanske är allra viktigast: att man är väldigt lyhörd när det gäller att fånga upp de signaler man får, eftersom det är så känsligt att prata om det. Därför tycker jag att det är väldigt olyckligt att ni inte bifaller åtminstone den att-sats som handlar om just utbildningsinsatserna för att öka kompetensen ute på fältet. Den behövs nämligen.

Anförande nr 180

Markus Nordström (M): Det finns "en del", säger Stefan Nilsson. Jag skulle vilja säga att det finns väldigt, väldigt mycket. Jag kan inte ens räkna upp alla stödinsatser som görs, för jag har inte tillräckligt mycket tid. Det finns Barncentrum i Stockholm, Manscentrum, Mansjouren och fem stycken brottsofferjourer i Stockholm. Stadens ungdomsmottagningar tror jag att jag nämnde; det finns tio stycken runt om i staden, och de finns nu också på nätet. Det finns Stödcentrum för unga brottsoffer, och Järva Mansmottagning är ett annat exempel.

Det finns alltså väldigt mycket, men jag håller med om att det som vi kan bli ännu bättre på är att föra ut information om detta och verkligen försöka nå dem som behöver hjälp. Jag tror att en del i det kan vara att försöka samordna alla dessa instanser. Därför är jag väldigt glad för och tycker att det är väldigt positivt att vi kommer att få ett barnahus som etableras i Stockholm, där alla insatser finns under ett och samma tak. Det tror jag också kommer att hjälpa utbytet mellan alla de olika instanserna och samordna den kunskap som finns.

Anförande nr 181

Karin Rågsjö (V): Det ligger ett antal motioner på bordet här i dag. Det tycker vi som arbetar med socialpolitik på den här sidan är roligt, för vi pratar gärna om det. Vi tycker inte att vi har en socialtjänst i världsklass utan en socialtjänst i strykkläss. Det är min utgångspunkt i detta.

Jag ska börja med att prata om barn till missbrukare. Vad vill Vänsterpartiet? Jo, vi vill utreda behovet av en permanent stödverksamhet så att man kan nå alla barn till missbrukare samt barn till föräldrar som har en psykisk funktionsnedsättning. Vi vill också ha en tydlig stadsövergripande policy för hur förskolor, skolor, fritidsverksamhet och föreningsliv ska agera vid misstanke om att barn får illa. Det här är ett ganska vanligt problem när det gäller barn till missbrukare. Det finns ungefär 225 000 barn

och ungdomar i Sverige som lever med missbrukande föräldrar. I Stockholm har vi faktiskt ingen kunskap om hur många ungar som lever under de här förhållandena. Det kan man tycka är lite trist, för då kan man inte göra så mycket.

Vi kan titta på andra kommuner. Vi kan titta på Gävle, Uppsala, Linköping – kommuner med skiftande politiskt styre. De har lyckats få till den här typen av arbete som går över hela kommunen. Det har inte vi. Det ser väldigt olika ut i stadsdelarna, och då är likställighetsprincipen helt satt ur spel för de här ungarna.

Vi vet också att risken för att själv få psykiska problem eller bli missbrukare är väldigt, väldigt mycket högre i de här grupperna. Alltså borde Stockholm, det vill säga Alliansen, sätta sig ned och fundera på hur vi ska nå de här barnen och ungdomarna. Det har inte ni gjort under de år som har gått. Men vem vet? Kanske det händer något – någon gång.

Det var barnen till missbrukarna. Jag går då snabbt över till nästa motion som handlar om en jämlik fördelning av försöks- och träningslägenheter. Vad vill Vänsterpartiet göra? Jo, vi vill ta fram en tydlig inriktning där fördelningen av försöks- och träningslägenheter blir proportionerlig, och där innerstaden ska ha 25 procent av andelen försöks- och träningslägenheter. Varför vill vi det? Det kan jag berätta. Av de 1 277 försöks- och träningslägenheter som finns till förfogande i den här staden ligger 62 stycken i innerstaden. Det vill säga, på det här sättet fortsätter man den bostadssegregering som man inledde efter valdagen 2006. För självklart är det så att även om man bor på Södermalm kanske man vill ha en försökslägenhet just där eller på Kungsholmen. Eller så vill man flytta. Men i stället ligger försökslägenheterna i ytterstaden. Man klumpar ihop människor på samma ställe. Det vill vi självklart ha en ändring på, för en stad som är så segregerad som vår blir i slutet en stad som är extremt ojämlik.

En annan motion jag tänker prata om är papperslösa kvinnors rätt till jourverksamhet. Vad vill Vänsterpartiet? Jo, vi vill att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Stockholms stad även ska få ersättning för verksamhet riktad mot enskilda papperslösa kvinnor. Vi vill att stadens Kriscentrum för kvinnor ska ges i uppdrag att även ta emot papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd.

Det här är den grupp kvinnor som har det absolut sämst i den här staden. De är helt värnlösa, och de far extremt illa. De behöver all hjälp de kan få. Kvinnor som lever i Stockholm utan uppehållstillstånd misshandlas och utsätts för våld varje dag. De saknar helt samhällets skydd. Jag tycker att vi ska göra som Göteborg, nämligen se till att vi också kan härbärgera dessa kvinnor.

Med detta vill jag också yrka bifall till Vänsterpartiets reservationer i dessa motioner.

Anförande nr 182

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag är lite glad, Karin, för det är faktiskt så att du och jag tycker ganska lika när det gäller papperslösa överlag. Skillnaden mellan vår åsikt och ditt förslag är att vi tycker att alla ska få rätt till hjälp men inte att vi ska avsätta en särskild påse pengar just till papperslösa kvinnor – av den enkla anledningen att om det inte kommer tillräckligt många så brinner de pengarna inne.

Vad gäller bostadssegregation beror den framför allt på hyresregleringen som har gjort att det är dyrt att bygga hyresrätter. Avvecklade vi den hyresregleringen kunde vi slippa segregationen.

Anförande nr 183

K a r i n R å g s j ö (V): Du menar, Stina Bengtsson, att om vi inför marknadshyror så hej hoppas vad fint det blir i den här staden och hej hoppas vad många missbrukare som kan bo på Söder! Jag tillåter mig att tvivla.

När det gäller papperslösa kvinnor måste man självklart söka upp dem. Arbetar man i stället efter teorin att ju mindre vi ser desto mindre behöver vi göra, ja, då behöver vi inte göra ett dugg.

Anförande nr 184

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag tänkte beröra just motionen om papperslösa kvinnor och även barn i missbrukarfamiljer.

När det gäller papperslösa stod Kristdemokraterna i regeringen från början ganska ensamma när det gällde de här frågorna. Nu är jag dock glad att kunna säga att Alliansen har tagit stora kliv framåt, att vi är helt överens om det stöd som ska ges till papperslösa och att det inte ska råda någon skillnad mellan gömda och asylsökande.

När det gäller stadens ansvar för papperslösa kvinnor gjorde vi en gemensam skrivelse i socialnämnden, och socialförvaltningen har tydligt svarat på hur man jobbar med de kvinnor som kan komma ifråga. Det är klart att det inte är så lätt att hitta dem som är papperslösa. De får många gånger besked via mun-mot-mun-metoden. Man berättar om att de kan söka vård och skydd i våra boenden, vilket de alltså har full rätt till. Men vi pekar inte ut och säger att det går extra pengar till en kvinnojour, utan kvinnojourerna ska ta ansvar också för de här kvinnorna när de söker skydd i Stockholm.

De ska alltså inte behandlas annorlunda än de kvinnor som är bosatta i Stockholm och är mantalsskrivna här, utan de ska behandlas likadant. Det är möjligt att det går att göra ytterligare när det gäller att söka upp kvinnorna. Där kanske kvinnojourerna har det ännu lättare i och med att de från första början kommer i kontakt med de enskilda kvinnorna, men det råder ingen tvekan om att de har rätt att få skydd också i de kvinnojourer som vi har runt om i staden. De har också rätt till vård. Från den 1 juli nästa år kommer det att gälla lika också för asylsökande och gömda när det gäller vård och omsorg.

Jag vill alltså yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

När det gäller motionen om barn i missbrukarfamiljer är inte heller det alltid så lätt att upptäcka, för missbruk kan ibland också ske i det tysta. Därför är det viktigt att socialtjänsten och skolan arbetar tillsammans när man möter de enskilda barnen. Vi kommer snart att ha budgetfullmäktige, och där kan vi berätta att vi avsätter ytterligare 1 miljon till att jobba just när det gäller barn till missbrukare. Vi hoppas också att vi genom det föräldrastödsprogram som vi erbjuder runt om i staden ska kunna träffa på föräldrar som behöver stöd också i den här situationen. 4 000

föräldrar i Stockholms stad har på tre veckor anmält sig för att delta i vårt föräldrastödsprogram. Det är helt otroligt, och det ska bli spännande nu när man hjälper till att dela upp i grupper så att de ska kunna få stöd i sitt föräldraskap framöver.

Det görs alltså mycket för dessa barn. Men det går säkert att göra mer, och den civila sektorn, frivilligorganisationer, är viktiga partners. Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 185

K a r i n R å g s j ö (V): När det gäller papperslösa är det så här att exempelvis Ny gemenskap så sent som i september fick väldigt tydliga direktiv om att inte ta emot papperslösa. What's going on, frågar jag då. Vad är det som händer? Jag kan fortfarande inte se att papperslösa kvinnor i den här staden får den hjälp de behöver.

När det gäller barn till missbrukare är det här som déjà-vu-upplevelse, för jag tror att vi har stått och sagt samma här i fjorton andra debatter eller i alla fall i fyra. Det är så, Ewa, att de här föräldrarna kommer inte att komma till de här föräldrakurserna. Dit kommer inte föräldrar som har problem av det här slaget. Det säger all forskning. Det är i dag fyra stadsdelar som arbetar med de här frågorna aktivt. Ersta Vändpunkten tog i april emot 55 barn i åldrarna 7 till 16 år. Jag undrar: Barn till missbrukare i Stockholm måste väl vara lite fler än så? Jag tycker att det är ett misslyckande att ni inte har lyckats fixa fram någonting för de här barnen.

Anförande nr 186

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det är också så, Karin, att forskning visar att för föräldrar som är rädda för att söka stöd för att de har ett missbruk kan det vara lättare att komma till ett stödprogram där många finns med från olika håll. Om vi pratar om missbrukare kanske de inte kommer, men de som kanske är lite i sin linda och som är svåra att upptäcka kan finnas med.

När det gäller att Ny gemenskap har fått höra att de inte ska ta emot papperslösa vet jag inte var du har hört det. Du har väl hört det från dem, antar jag, men det finns ingenting från socialförvaltningen som säger annat än att de kvinnojourer, de verksamheter som möter människor ute på gatan, bland papperslösa och andra, ska ge skydd inom våra verksamheter.

Anförande nr 187

C h r i s t i n a E l f f o r s - S j ö d i n (M): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter! Jag ska prata lite om motionen som handlar om rätten till gruppstöd till barn till missbrukare och psykiskt funktionsnedsatta.

Motionen tar upp en viktig fråga. I Sverige och Stockholm lever många barn med att en eller båda föräldrarna antingen har ett missbruksproblem eller en psykisk funktionsnedsättning. Att arbeta förebyggande och tidigt nå och hjälpa dem som behöver är en viktig uppgift för kommunen. Detta gäller både barn till föräldrar med missbruk eller psykisk funktionsnedsättning och barn som befinner sig i en utsatt situation av andra skäl.

Från stadens sida är det viktigt att det finns skriftliga och väl förankrade rutiner för samverkan mellan verksamhetsområdena utan att vi tappar barnperspektivet. Därför pågår ju stadsövergripande utvecklingsarbete. Jag är också väldigt nöjd över att här i

dag kunna bekräfta att det avsätts 1 miljon i budget för 2013 för att just nå de här barnen.

När det gäller motionärens förslag om en stadsgemensam, permanent stödgrupp delar jag dock inte uppfattningen att just en sådan permanent stödgrupp skulle lösa problematiken. Jag vill i stället rikta uppmärksamheten på allt det goda arbete som görs inom staden, även om jag förvisso delar motionärens uppfattning om att insatser för barn som far illa alltid behövs så länge ett enda barn finns i riskzonen. Det är dock inte mångfalden av insatser som är avgörande, utan frågan är hur väl de bedrivs.

Inom de flesta stadsdelsnämnder pågår en stödgruppsverksamhet för olika grupper av barn som bevittnat våld eller lever med missbrukande föräldrar. Dessutom finns det stadsdelsgemensamma grupper inom Komet till exempel och ett program som finns som stöd för dessa barn.

När det sedan kommer till frågan om en stadsövergripande policy för hur förskolan, skolan, fritidsverksamheten, föreningslivet etcetera ska agera när det gäller barn som far illa vill jag hänvisa till just de riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa som just har beslutats om i den här salen under 2010. Staden har också tagit fram stödmaterial för samverkan och ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna och skolan. Det här är ett dokument som alltid ska hållas uppdaterat och anpassas efter rådande omständigheter. Därför beslutade socialnämnden i april om reviderade riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst, där just ansvaret för samverkan har förtydligats ytterligare.

Jag kan inte nog understryka att staden behöver göra allt vi kan för att uppmärksamma och hjälpa barn som är i riskzonen eller som redan har råkat illa ut. Jag anser dock att de nödvändiga beslut som behöver tas för detta redan är genomförda genom de riktlinjer och det stödmaterial för samverkan mellan socialtjänst och skola som antagits av kommunfullmäktige. Berörda nämnder har ett tungt ansvar att arbeta utifrån detta uppdrag. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 188

K a r i n R å g s j ö (V): Då måste jag fråga: Varför kan Gävle? Varför kan Uppsala? Varför kan Linköping? Varför kan så många andra kommuner göra det vi inte fixar i Stockholm, det vill säga ha en övergripande verksamhet för de här barnen? I dag händer det ju inte så mycket, ärligt talat, i en del stadsdelar. Jag har papper här från april. Det kanske har varit en astronomisk utveckling när det gäller den här frågan. Men det är fyra stadsdelar som arbetar med den här frågan på ett eller annat sätt, och det är frågetecknen runt två. När det gäller barn till psykiskt sjuka föräldrar är det samma sak.

Det här borde egentligen inte vara en politisk fråga utan en fråga där man tänker så här: Utsatta barn som far illa ska ha stadens skydd. De ska upptäckas tidigt. De ska ges möjligheter till hjälp. Det här är också något som regeringen har sagt, och ni tar fram 46 dokument och hoppas på att någonting ska hända. A lot of words, not so much action, skulle jag vilja påstå, Christina. Vad svarar du på det?

Anförande nr 189

C h r i s t i n a E l f f o r s - S j ö d i n (M): Det finns en rad serviceinsatser som görs i Stockholms stad. För barn till missbrukande föräldrar i Spånga-Tensta finns det en grupp. I Farsta finns Humlan. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning erbjuder insatser för barn till missbrukande föräldrar. Vi har Ersta Vändpunkten som också används inom Stockholms stads. Norrmalm och Östermalm använder sig också av Ersta Vändpunkten. Hägersten-Liljeholmen har en gruppverksamhet som heter Vågen. Bromma, Spånga-Tensta, Norrmalm, Östermalm, Hässelby-Vällingby och Kungsholmen erbjuder insatser genom gemensamma samverkansavtal. Under våren kommer också Kungsholmens stadsdelsförvaltning att genomföra en grupp för alla inom avtalet. Vi gör en hel del i den här staden för de utsatta barnen, och det är också därför vi tillsätter ännu mer pengar för att kunna hjälpa dem ännu mer.

Anförande nr 190

J o h a n n a S j ö (M): Frågan om papperslösa och deras tillgång till olika insatser är komplicerad. Å ena sidan tar stadens verksamheter emot papperslösa vilket ni verkar ha missat på er sida, då staden har ett ansvar att hjälpa kvinnor och det styrs genom socialtjänstlagen. Å andra sidan ska socialtjänsten verka för att de enskilda ska kunna återvända till sitt hemland när det akuta behovet har tillgodosetts. Det handlar om att kombinera medmänsklighet med att upprätthålla den av riksdagen beslutade lagstiftningen.

I det här fallet handlar det om en reglerad invandring som bygger på en lagstiftning som hade samtliga dåvarande sju riksdagspartier bakom sig. Inte ett enda parti i Sveriges riksdag ville då införa fri invandring, och jag tror inte att vi har det nu heller om konsekvensen blir att det finns människor som inte har rätt att uppehålla sig i Sverige, som aldrig har sökt tillstånd eller vars tillstånd har gått ut eller aldrig beviljats. Men de verksamheter inom socialförvaltningen som kommer i kontakt med gruppen papperslösa kvinnor medverkar till att kvinnor och flickor i akuta situationer får skydd och stöd, oavsett om de är folkbokförda i Stockholm eller inte.

Utifrån bestämmelsen i lagstiftningen ska socialtjänsten medverka till hemresan för dem som är papperslösa men även medverka till stöd för att den våldsutsatta kvinnan eller flickan inte ska behöva återvända till den man som utsatt henne och eventuella barn för våld. Staden ger redan i dag utifrån de möjligheter som lagstiftningen medger papperslösa kvinnor stöd och skydd i akuta situationer. De kvinnojourer som får bidrag från staden har goda kunskaper om rättsförhållanden som gäller kvinnor och kan ge de här kvinnorna tillfälligt skydd och stöd.

Vad gäller frågan om bidrag till verksamheter får i dag flera kvinnojourer bidrag utifrån vad de ansöker om och får en bedömning av kostnaderna för det. Det förekommer att kvinnojourer med bidrag har kontakt med papperslösa kvinnor. Det finns ingen enskild kvinnojour som har bidrag från nämnden bara på den grunden att papperslösa är deras målgrupp.

Anförande nr 191

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till alla de motioner som jag tänker prata om. Det är bland annat de två som handlar om papperslösa kvinnor och personer och om barn till missbrukare och psykiskt funktionshindrade.

Jag tänker försöka undvika att upprepa det som tidigare har sagts när det gäller papperslösa här, annat än att en gång understryka att staden har en skyldighet och att det finns ett vistelsebegrepp i socialtjänstlagen som säger att var man än kommer ifrån så har man rätt till hjälp. Det här är några av de mest utsatta grupperna som vi har i vår stad. Det är också så att de bidrag som vi ger till kvinnojourerna från organisations- och föreningsutskottet ska täcka även papperslösa, och det var också svaret på den skrivelsen som vi lade fram i socialnämnden.

Det finns en fråga som jag ändå tycker är viktig och som jag har för avsikt att förstärka när vi ska besluta nästa gång, och det är att kvinnojourerna ska ha information om det här om att ta emot. Jag vet att det finns verksamheter som inte gör det, och det tycker jag att man måste vara ärlig och säga. Jag kommer att verka för att det när vi tar beslut för nästa år tydligt ska finnas i beslutet att man är skyldig att ta emot, oavsett om man bor i staden eller inte. Själv har jag kontakt med den kvinnojour som finns i min stadsdel. De tar emot papperslösa.

Det andra stora problemet är just informationen, och där är det viktigt att stadsdelarna tar sitt ansvar. Var får man information om att det finns kvinnojourer? Jo, det är i föreningslivet. Man söker sig kanske till en grupp där det finns människor från samma land som man själv kommer ifrån. Det kan finnas i tvättstugor och sådant. Det gäller att sprida informationen om att man har rätt att vända sig till kvinnojourerna och att i det här landet kan man få hjälp. Där tror jag att vi kan bli ännu bättre, och där måste alla stadsdelar ta sitt ansvar.

När det gäller barn till missbrukare och psykiskt funktionsnedsatta har vi här hört om de verksamheter som finns och också om de avtal som ska tecknas mellan skola och socialtjänst och som alltid måste hållas levande mellan varje skola och socialtjänst. Det finns dock en fråga som vi behöver bli bättre på. Det är alldeles rätt, Karin, att vi inte vet hur många barn det finns i vår stad som har föräldrar som är missbrukare, men klart är att det är betydligt många fler än vad vi tror och som går i grupper. Men då handlar det också om att anmälningsplikten måste bli bättre både i skola och i förskolan. Det är något som man jobbar med att förbättra genom dessa avtal. Rädda barnen pekar också på att det inte alltid är gruppverksamhet som är det bästa för de här barnen, för det passar inte alla. Det måste finnas olika former av insatser, och det får inte vara för långt att resa. Det är också viktigt.

Anförande nr 192

K a r i n R å g s j ö (V): Tack, Ann-Katrin, för att du ändå säger som det är, att en del faktiskt inte tar emot, för så har det varit.

Nu lämnar vi dem, och så går vi tillbaka till barn till föräldrar som är missbrukare. Jag tycker ändå att det är märkligt. Ersta Vändpunkten är den verksamhet som arbetar med barn i grupp, och det är som du säger, alla barn kanske inte funkar i en gruppverksamhet. Men man kan tycka att det är lite märkligt att Ersta Vändpunkten har 55 barn. Det är lite väl lite i en stad som Stockholm. Var tar resten vägen? Någon tidigare talare här räknade upp massor av verksamheter i olika stadsdelar, och jag står ändå med papper från stadsledningskontoret här och ser att det inte är så. Då undrar jag vad ni ska göra för att få snurr på den här verksamheten, för det borde ändå finnas en intention när det gäller att nå de här barnen tidigt. Vad tror du skulle

behövas? Det här med skola och socialtjänst ska bara flyta på. Det ska man inte behöva uppfinna, utan där ska det bara finnas ett koncept som håller.

Anförande nr 193

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Karin Rågsjö har väl varit med så länge och jobbat med sociala frågor att hon vet att det alltid har varit dåligt med informationen mellan skola och socialtjänst. Det är viktigt att man hittar strukturer som inte är beroende av personer, och det är det man har gjort nu.

När det handlar om huruvida det finns grupper eller ej i de olika stadsdelarna tror jag att det är bäst att fråga varje stadsdel, för det är där man får den aktuella informationen. Jag kan säga att i den stadsdel där jag verkar, där finns det grupper. Det som vi behöver bli bättre på är att motivera föräldrar och barn att gå i dessa grupper. Det finns många grupper, och många som jobbar säger att det är svårt att få barn att vilja gå i de här grupperna. Det är också svårt att få föräldrar att förstå att deras barn skulle må bra av den här verksamheten.

Anförande nr 194

P e r O l s s o n (MP): När Ann-Katrin gick upp här i talarstolen inledde hon med att säga att hon ville yrka bifall till de motioner hon skulle prata om. Då blir det väldigt intressant, för då får vi ett majoritetsläge. Jag ville bara ge henne chansen att säga vad hon egentligen gjorde.

Anförande nr 195

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 196

D a n i e l S o m o s (M): Jag vill beröra den första motionen, det vill säga om en förbättrad situation för hemlösa i Stockholm. Jag tror att alla håller med om att hemlöshet är ett mångfasetterat och ofta komplext problem. Jag vill börja med att tacka för den här motionen, för den håller en ganska konstruktiv ton, och alla förslag på det här området är värda att ta till sig.

Hemlöshet har dels akuta symptom som måste åtgärdas, och det är kanske främst dem som den här motionen siktar in sig på. Men det är också viktigt att jobba med långsiktiga lösningar för att kunna undgå dessa symptom.

Flera av de problem som tas upp i motionen jobbar vi aktivt med även på vår sida av salen, och det är ett aktivt arbete som faktiskt har bidragit till att hemlösheten i dag är på en rekordlåg nivå i Stockholm. Trots att vi har ökat väldigt mycket i invånarantal har hemlösheten nominellt varit ganska oförändrad. Det är klart att det inte är någonting vi är nöjda med, men det är ändå ett tecken på att vi kanske delvis jobbar i rätt riktning. Vi jobbar aktivt med försökslägenheter, vilket också tas upp i motionen. Vi förmedlar fler än någonsin tidigare. Vi jobbar med Bostad först. Ett annat problem som tas upp i motionen, om att ekonomiskt bistånd ska räknas in som inkomst i stadens bostadsbolag, är faktiskt också verklighet. Vi har också genom ett aktivt arbete fått ned antalet vräkningar till en nu rekordlåg nivå.

Men som sagt, på det här området är det väldigt svårt att vara nöjd, och vi måste fortsätta arbeta. Bland annat jobbar vi med metoder för att försöka hitta långsiktiga

sätt att lösa de här problemen. Det kan handla om sådant som att se över hur vi upphandlar. Kan vi upphandla på ett sätt så att sociala företag och sociala aktörer kan vara med i dessa upphandlingar? Kan vi jobba enligt den advisorymodell som vi har för ensamkommande flyktingbarn och på det sättet samla alla goda krafter som vill jobba mot gemensamma lösningar? Just av den anledningen är den här motionen också besvarad, eftersom vi jobbar med många av de problem och lösningar som tas upp.

Anförande nr 197

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tänkte bara fråga: Du säger, Daniel, att hemlösheten har minskat ganska radikalt. Det är väl 2 800 som är hemlösa, och den akuta hemlösheten har väl ökat lite? Vad tror du att det beror på?

När du säger att försörjningsstöd nu kan räknas som inkomst är väl det toppen-toppen, men samtidigt är det så att socialtjänsten inte godtar så höga hyror. Har ni funderat på det? Och var ska alla som är hemlösa bo sedan när det saknas hyreslägenheter? Hur ska det här med betalningsanmärkningar slå? Det har ju också varit ett problem för hemlösa tidigare. Daniel kanske har några lösningar.

Anförande nr 198

D a n i e l S o m o s (M): Det var mycket på en gång. Nu sitter inte jag på siffran, men att just antalet akut hemlösa har öka har väl att göra med att vi har sett en stor ökning av hemlösa från tredje land och andra EU-medborgare. Där kommer vi att försöka jobba med speciella uppsökande team, där vi satsar extra just för den gruppen. Sedan handlar det också om fortsatta satsningar som vi har presenterat och kommer att ta fram framöver, bland annat nya härbärgen.

Vad gäller försörjningsstödet är det ett första steg att åtgärda det här, och det var ju det som togs upp i motionen: att försörjningsstöd ska få räknas in hos de kommunala bostadsbolagen.

Anförande nr 199

E w a L a r s s o n (MP): Jag ska tala om motionen om papperslösa kvinnors rätt att få vård. Först ska jag yrka bifall till motionen som vi har bifallit i vår reservation i kommunstyrelsen.

Vi förstår inte riktigt varför man inte kan bifalla en motion när ansvarigt borgarråd ändå skriver att det här är viktigt och påtalar att staden arbetar med att hitta kanaler för att informera papperslösa kvinnor och att man tycker att de kvinnojourer som kan komma i kontakt med papperslösa kvinnor ska kunna få stöd.

Det är just det som motionären vill. Motionären vill dock att det ska vara ett riktat stöd så att man vet att de här kvinnorna kan få hjälp. Då säger den ansvariga för Kristdemokraternas linje, Ewa Samuelsson, att kvinnojourerna ska ta emot papperslösa kvinnor. Men frivilligorganisationerna har ju svarat på den här motionen och säger att de faktiskt vill ha ekonomiskt stöd för ändamålet. Då tycker jag att det är märkligt att vi inte kan vara överens om det. De ideella kvinno- och tjejjourerna välkomnar faktiskt förslaget i motionen, och föredragande borgarråd säger här att vi lyssnar på kvinnojourerna. Men tydligen lyssnar man inte just i det avseendet att de

ska kunna få de här riktade pengarna. Till exempel säger systerjouren Somaya att de både välkomnar och önskar att vi här i fullmäktige tillstyrker förslaget i sin helhet.

Jag tror inte på det som Centerpartiets föredragande sade, att kommer det inte tillräckligt många papperslösa kvinnor till jourerna så brinner pengarna inne och därför kan vi, underförstått, inte ha dem öronmärkta. Jag tror inte att Centerpartiet behöver vara oroliga för det.

Sedan har vi en annan motion, en motion om en jämlik fördelning av försöks- och träningslägenheter. Där har Miljöpartiet i sitt särskilda uttalande skrivit hur vi vill ha det. Vi säger så här att vi vill att man ska kunna få fasta lägenhetskонтракт, och vi vill att våra tre allmännyttiga bostadsföretag ska kunna överlåta ett fast antal lägenheter årligen utspridda över hela staden för att undvika segregering och att dessa lägenheter ska kunna förvaltas av Stiftelsen Hotellhem. Bostadsbolagen ger i dag en viss anvisning av lägenheter, men vi vill att det här systemet ska utvecklas.

Anförande nr 200

S t i n a B e n g t s s o n (C): Det är faktiskt så här, återigen, att vi är väldigt överens om att vi tycker att papperslösa kvinnor ska ha den här rätten. Men varför kan vi inte också vara överens om att alla kvinnor ska ha samma rätt och då ha en påse pengar för alla? Det är ju samma pengar. Det är bara det att om vi fördelar dem så måste de här pengarna gå till en viss person eller till en viss grupp personer, medan om vi lägger dem i en påse pengar så går det till dem som absolut bäst behöver pengarna i dag.

Anförande nr 201

E w a L a r s s o n (MP): Det låter väldigt logiskt och rimligt. Men när man nu pratar med de ideella föreningarna som vi förväntar oss ska utföra den här tjänsten till samhället och stödja dessa våldsutsatta kvinnor och de välkomnar motionen och väldigt gärna vill ha pengar för de papperslösa våldsutsatta kvinnorna, då tycker jag att då kan vi också göra det här i fullmäktige: lyssna på dem som vi förväntar oss ska utföra jobbet!

Anförande nr 202

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det är ju så att alla de här kvinnojourerna ansöker om pengar, och vi fördelar de pengar vi har. Vi talar inte om att det är dessa kvinnor där eller några andra kvinnor där, utan när de ansöker måste de också naturligtvis också nämna att de tar emot de här papperslösa kvinnorna. De ingår ju i det ansvar som kvinnojourerna har. De talar varje år om hur mycket pengar de anser att de behöver för sin verksamhet, och sedan gör vi en bedömning av hur mycket vi kan ge ut till de olika kvinnojourerna. Men det är liksom inte så att man pekar ut olika grupper av kvinnor, utan de papperslösa kvinnorna ingår bland de kvinnor som har rätt att komma till kvinnojouren.

Anförande nr 203

E w a L a r s s o n (MP): 2011 beslutade Miljöpartiet tillsammans med allianspartierna i riksdagen att stärka papperslösas rättigheter till rätt till skolgång för barn. Det pekar ut en speciell grupp som speciellt utsatt, och det gör vi här också i Miljöpartiet. Vi tycker att den här gruppen ska ha rättigheter, och vi tycker att motionen som vill öronmärka pengar och tydligt se till att de får resurser ska bifallas.

Även föredragande borgarråd säger att ingen utsatt kvinna ska behöva återvända till en tillvaro där hon och eventuella barn riskerar att utsättas för våld i en nära relation, och då är det ju så att med papperslösa kvinnor är de fortfarande papperslösa när de inte är akut utsatta för våld, och då behövs det mer insatser. Jag tror att det är det här kvinnojourerna förstår och att de därför vill ha mer pengar för just den gruppen.

Bifall till motionen!

Anförande nr 204

P e r O l s s o n (MP): Jag tänkte prata om motionen om värnandet av papperslösas grundläggande rättigheter genom att stödja jourer och ideella verksamheter i Stockholm. Den är lagd av en partikamrat till mig som heter Rebecca Adami.

Den här motionen handlar om hur vi bättre kan värna dem som är mest utsatta i vår stad, de som befinner sig gömda utan tillstånd och utan skydd. Jag noterar att stadsledningskontoret menar att förslagen i den här motionen *inte* kommer att leda till att fler uppsöker och vill ha stöd. Jag noterar att socialnämnden menar att det inte finns stöd i lagen att vi långsiktigt kan ge papperslösa det här skyddet. Jag noterar också att Röda korset varmt pläderar för förslagen i motionen.

Vad jag däremot inte lyckas notera är om motionen anses besvarad eller om man föreslår avslag. Det skulle vara bra att få lite klarhet i detta. Däremot noterar jag att ansvarigt borgarråd anser att vi redan gör det som lagen kräver och att hon inte vill att vi gör mer.

Men vi är inte här för att vi aldrig kan ha högre ambitioner, för att vi aldrig kan sträva efter mer, för att vi inte kan bli bättre, nå fler, ge fler människor chansen att leva ett tryggare och friare liv. Det tycker jag är ganska viktigt att vi kan stå här och säga. I slutet, i svaret, oroar sig borgarrådet för att socialtjänsten måste ange dem som de kommer i kontakt med om dessa människor är här utan papper. Men då är det ju precis därför som vi måste stötta jourer och de ideella verksamheterna dit människor kan vända sig, där det finns erfarenhet, där det finns kunskap och där man kan vara trygg när man vänder sig dit för att få skydd, stöd och hjälp. Därför tycker jag inte att det resonemanget riktigt går hem.

Nu är det också så att utrymmet i lagen kommer att vidgas, att Miljöpartiet tillsammans med allianspartierna har jobbat fram en stärkt rätt till skola och en stärkt rätt till vård för dem som befinner sig här utan papper. Pengar har avsatts i statsbudgeten för de kommuner som vill göra det här.

Därför hade det också varit intressant att få höra från ansvarigt borgarråd vad som händer i Stockholm nu. Kan vi nu plötsligt göra lite till? Hur kommer den här förändrade lagstiftningen att påverka vår stad och vår kommun? Det tycker jag är intressant. Nu vet vi att de förslagen kommer. Vi vet att det här svaret säkerligen är skrivet lite innan, men det måste ge konsekvenser, och dem vill jag höra mer om.

Anförande nr 205

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag vill börja med att av formella skäl yrka bifall till de socialdemokratiska reservationerna på utlåtande 2012:61, 81, 82, 83, 84 och 85 och

kanske samtidigt med en viss självkritik försiktigt antyda att det här blocket kanske hade mått bra av att vara lite mindre och delas upp, alternativt fått mer tid.

Jag tänkte ägna mig åt enbart en av att-satserna i en motion, nämligen den tredje i den första motionen, helt enkelt därför att det är en av de få som vi åtminstone teoretiskt sett rör fullt över själva och är i ett läge där vi själva skapar problem för några av våra mest utsatta medborgare. Det handlar om kraven som vi ställer på våra potentiella hyresgäster genom de allmännyttiga bolagen – på inkomster och på inkomstnivåer, på skuldfrihet och betalningsanmärkningar.

Jag är helt övertygad om att jag inte är ensam om att ha träffat ganska desperata människor som säger ungefär så att det är lättare i den här staden att bli förlåten för dråp än förlåten för hyresskuld, därför att har man suttit några år i fängelse så försvinner man ur registren till slut, men hyresskulden har man alltid med sig. Man blir aldrig av med dem.

Jag tror faktiskt att vi skulle ha mycket att vinna på att lätta på kraven och öka möjligheterna i den här staden för utsatta människor att komma in på bostadsmarknaden. Daniel Somos sade förut att ni har skruvat på möjligheterna att räkna försörjningsstöd till inkomst. Jag vet att vi också på vår tid skruvade på de högre godkännandekraven, och jag tror att det skulle vara ganska lätt att bli överens om och bara säga att det finns mycket mer att göra. Det vore i någon mening lysande om vi från den här salen gemensamt hade kunnat sända en signal och säga att det är dags för förändring. Det är dags för en förändring i våra allmännyttiga bolag på det här området. Sedan inser jag naturligtvis att det inte är så det fungerar i verkligheten, men det hade varit himla trevligt.

Eftersom jag har tid över och eftersom jag är en beskäftig ung man tänkte jag kort också förklara bostadsmarknaden för Centerpartiet. Det är inte hyresregleringarna som har skapat segregationen. Det funkar inte riktigt så. Ni har de här sex åren drastiskt ökat antalet bostadsrätter och minskat antalet hyresrätter i innerstaden. Det gör att en majoritet av boendena i city är prissatta via marknaden, det vill säga det är i hög grad köpkraft som bestämmer var du bor i den här staden, och det är tämligen nära definitionen på segregation.

Anförande nr 206

Stina Bengtsson (C): För tre fyra år sedan gjorde Fastighetsägarna Stockholm en benchmarkinganalys över fastighets- och bostadsmarknaden i flera stora europeiska städer – Köpenhamn, Amsterdam, London, Stockholm, Berlin och några till. I den här undersökningen utgick man från jämförbara hyror, alltså utifrån andra priser i de här länderna, och det visade sig att i Stockholm är vi markant mycket dyrare och har markant mycket längre köer. Nu pratar vi om årtal kontra veckor till exempel. Den enda skillnaden som man kunde hitta som var avgörande var hyresregleringen. Förklara det, Roger Mogert!

Anförande nr 207

Borgarrådet Mogert (S): Nu pratade jag om segregationen. Du, Stina, pratar om köerna till hyresrätter. Det är två olika saker. Om du läser historiken över Rom så hade du segregation där. De hade mig veterligen ingen hyresreglering. Du har i den här staden en växande andel bostadsrätter som gör att det är marknadsmekanismer

som sätter priset för vårt boende. Det betyder per definition en ökad socioekonomisk segregering. Definitionsmässigt!

Anförande nr 208

T a r a T w a n a (S): Jag ska prata om att papperslösa kvinnor som är utsatta för våld ska ha rätt till en plats på kvinnojourer. I dag behövs det en tydlig riktlinje för socialtjänsten för att de på bästa sätt ska kunna hjälpa de papperslösa kvinnor som är utsatta för våld i samhället. Vi har inte någon formell riktlinje i dag, och det finns inte heller någon allmän information om vilka rättigheter de papperslösa kvinnorna har i samhället i dag. Vi har i dag 30 000-50 000 papperslösa i Sverige och en stor del av dem är kvinnor. De har fått avslag på sina ansökningar om asyl för att de riskerar att utsättas för våld i sina hemländer. Eller så har de helt enkelt sökt sig till Sverige för att få ett bättre liv. De har helt enkelt utlämnade till en skuggvärld, och de svävar runt. Vi vet inte så mycket om de här papperslösa kvinnorna.

Papperslösa kvinnor är extra utsatta, vilket många har pratat om på vår sida, och drabbas inte sällan av sexuella trakasserier, våld och hot såväl av sina partners som av andra män i närheten, till exempel arbetsgivare. Många gånger, eftersom de här papperslösa kvinnorna inte har någon försörjning, tvingas de här kvinnorna att arbeta i andra människors hem helt utan insyn från omvärlden. Därför är det extra viktigt att vi har en tydlig riktlinje från socialtjänsten som tydliggör vilka rättigheter de här kvinnorna ska ha. De som anmäler våldtäkt eller misshandel löper stor risk för att själva gripas av polisen och utvisas till sina hemländer, något som ytterligare försvårar situationen eftersom förövaren kan använda risken för utvisning i utpressningssyfte.

Därför är det extra viktigt med tydligare riktlinjer för papperslösa kvinnor och att de ska ha rätt till en plats på kvinnojouren. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 209

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag så att det inte blir några missförstånd.

Tack för en jätteviktig fråga som väcks i den här motionen! Efter att ha lyssnat på kvällens debatt och inte minst läst alla remissvar tycker jag att man känner sig ganska trygg med att vi har ganska många stödinsatser för den här målgruppen, både inom våra egna verksamheter, inom de verksamheter staden stödjer ekonomiskt och inte minst alla de verksamheter som finns inom landstinget. Problemet är kanske inte stödinsatserna i sig i den här frågan, utan det är väl snarare *hur* vi ska nå den här extremt utsatta gruppen, denna grupp som mer än någon annan har en hög tröskel för att söka hjälp. Det finns väl få utsatta grupper som är så starkt förknippad med skuld och skam som den här gruppen och som hindrar dem från att söka hjälp.

Jag sätter därför mycket hopp till den nya Socialtjänsten Online och även ungdomsmottagningarna som nu startar sin verksamhet på nätet. Genom att skapa den här digitala kontakten tror jag att vi kommer att hitta den här gruppen och sänka trösklarna och hjälpa den här utsatta gruppen.

Anförande nr 210

K a r i n R å g s j ö (V): Det görs mycket. Det är inte det vi säger. Vi säger att det behövs en strukturerad verksamhet för de här barnen, vilket vissa andra kommuner har klarat av att bygga upp. Men det gör inte vi. Det kan vi se när vi går igenom stadsdelarnas olika arbete för de här barnen.

När du säger att du vet eller känner att Socialtjänsten Online kan hjälpa till så är det en del i det hela. Men det löser ju inte problemet att de här barnen, ungdomarna behöver prata med andra barn och träffa vuxna som kan ge dem lite verktyg att hantera sin tillvaro. Det här är inget litet problem. Det här handlar inte om missbrukare som hänger på parkbänkar och håller på att däcka under, utan det här handlar om väldigt många människor som också är etablerade i sina yrkesroller och så vidare. Missbruk finns ju i alla samhällsklasser. Hur ska vi nå dem, alltså på Östermalm, på Norrmalm, i Tensta och Rinkeby? Vi når dem inte nu, och vi skulle kunna göra så mycket mer, och jag tycker att vi är så dåliga i Stockholm på att fånga upp de här ungarna, och det har vi varit länge!

Anförande nr 211

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Jag delar din åsikt i det, Karin Rågsjö, men jag tror faktiskt att nå människor över nätet, framför allt unga, gör att det blir betydligt lättare att ta det där första steget att söka hjälp. Sedan är det naturligtvis så att man måste ha personliga kontakter, självklart, men jag tror att det här blir ett sätt att ta det där första svåra steget till hjälp.

Anförande nr 212

S t e f a n N i l s s o n (MP): Till att börja med yrkar jag bifall till de förslag som är lagda från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet när det gäller ärende 39, 42 och 43 så att det blir formellt korrekt.

Det bedrivs ett stort arbete runt om i staden för att minska hemlösheten och för att hjälpa människor som är hemlösa. Stadsdelsförvaltningar, enheten för hemlösa och Stiftelsen Hotellhem gör ofta ett fantastiskt jobb. Men vi har ett ganska konstant antal hemlösa personer i Stockholm – kring 3 000 personer. Vi måste pröva nya grepp. Det är uppenbart att den nuvarande politiken som bedrivits av er i majoriteten de senaste sex åren inte leder till mer än status quo.

Det viktigaste problemet för de flesta, den minsta gemensamma nämnaren för hemlösa är att de inte accepteras på marknaden för att få ett kontrakt. Har man en hyresskuld, vilket har nämnts här, är det helt kört. Har man en betalningsanmärkning under de senaste åren är det också kört att få ett fast kontrakt. Det spelar ingen roll hur länge man har stått i kö. Har man blivit vräkt tidigare i livet är det också avsevärt mycket svårare att få ett fast kontrakt. Som sagt: Många av de här människorna skulle få erbjudande om ett fast kontrakt på en lägenhet via bostadsförmedlingen om inte dessa hinder fanns.

För att komma runt problemet och skapa en annan väg in föreslår vi att man via en annan organisation, SHIS Bostäder som Stockholm förfogar över, erbjuder fasta kontrakt där man inte ställer krav på att man inte har betalningsanmärkning till exempel. Det skulle också kunna vara någon annan organisation som har den rollen, men det viktiga är att vi tar bort de trösklar som finns. Vi har ännu inte sett något

förslag från er på den borgerliga sidan om att ta bort de här trösklarna. Men så länge vi inte gör det kommer det inte att bli någon förändring att tala om.

Miljöpartiet och även Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har konkreta idéer om detta, och jag efterlyser det hos er. Men vi har tyvärr inte sett det ännu. Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiet förslag till beslut.

Anförande nr 213

K a r i n R å g s j ö (V): Det har varit en spännande timme. Vi kunde ha haft en timme till, och jag undrar förstås var det vikarierande socialborgarrådet har varit. Sex motioner har vi kört igenom, och hon är *gone*! Jag tycker inte att det känns bra.

Hemlösheten är en skamfläck för staden, och vi kan inte nöja oss med mindre än att hemlösa har en trygg bostad. Det är bra att hemlösheten går ned 100 hit och 100 dit, men vi har en extrem hemlöshet i Stockholm på 2 500 till 3 000 personer. Så är det oavsett majoritet, och då måste man göra någonting lite större än vad ni gör just nu. Med en ökad segregation i Stockholm och med ökade problem att få tag på hyresrätter är det så att den här sociala bostadspolitiken inte har gjort det lättare för hemlösa i den här staden.

Bifall till Vänsterpartiets reservation! Jag tror att jag har yrkat bifall till alla motioner tidigare.

När det handlar om de kvinnor som är mest utsatta, alltså de kvinnor som är papperslösa, kan vi göra mer i Stockholm. Kvinnor som lever gömda i Stockholm vågar inte söka upp socialtjänsten. Det kan vem som helst räkna ut. De måste ha hjälp av olika jourer som är frivilliga. De här kvinnorna utsätts för sexuella övergrepp. De utsätts för misshandel. Ganska många utsätts för trafficking. Vi kan göra mer, och det är därför jag tycker att det är tråkigt att ni inte kan gå med på motionens ganska modesta krav, det vill säga att ideella kvinnojourer som får ekonomiskt stöd från Stockholms stad även i fortsättningen ska få verksamhet riktad mot papperslösa eller ersättning riktad mot papperslösa kvinnor, att stadens Kriscentrum för kvinnor ska ges i uppdrag att ta emot även papperslösa kvinnor och ge dem stöd och skydd. Jag tycker att en rik stad som Stockholm skulle kunna fixa det.

Anförande nr 214

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag ska tala om motion 2012:81, om att barn till missbrukande och psykiskt funktionsnedsatta ska ha rätt till gruppstöd.

Vi är väl alla överens om att det finns många barn i Stockholm med föräldrar som har missbruksproblem, riskbruk eller har psykisk ohälsa och att de barnen behöver stöd i utsatta situationer. Men ambitionsnivån kan naturligtvis variera. Om föräldrarnas problem är grava och stadigvarande måste barnen omhändertas, eftersom barnen har rätt till ett emotionellt tryggt och bra liv.

Vi kan dock inte omhänderta alla barn till föräldrar med olika grad av missbruk eller psykisk ohälsa. Det behövs inte heller alltid. Barn älskar oftast sina föräldrar och kan man hjälpa familjen, om problemen inte är alltför svåra, är det att föredra. Då är gruppstöd eller stödgrupper viktiga, och det är det som motionen handlar om. Det är

också viktigt med en kontaktfamilj dit barnen kan få komma kanske två helger i månaden där barnet får leva familjeliv och vara just barn utan oro och ansvar för sina föräldrar.

Jag vill bara påminna om att jag 2008 skrev en motion och 2011 en interpellation där jag tog upp problematiken kring barn till missbrukande föräldrar. I båda fallen tog jag också upp stödgrupper och kontaktfamiljer men även skolans och fritids ansvar att våga se och upptäcka när någonting är fel. Men det hände inget då. Kommer det att hända någonting nu i ett läge där socialtjänstens budget förefaller vara mer ansträngd än någonsin men fler stödgrupper behövs?

Det kommer signaler om att socialtjänsten har svårt att fullfölja det åtagande som gäller enligt socialtjänstlagen och att ni kommer att avveckla kontaktfamiljerna eller i varje fall reducera antalet. Stämmer det? I övrigt yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.